

MAGNETOFONSKI SNIMAK
12. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 10.11.1999. godine sa početkom u 11,20 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
MIRKO BANJAC:

Gospodo poslanici, poštovani gosti, otvaram 12. sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Na današnju sjednicu, pored poslanika, pozvani su članovi Predsjedništva BiH, kopredsjedavajući i dopredsjedavajući i članovi Savjeta ministara BiH, predstavnici OHR-a, predstavnici OSCE-a, predstavnici Posmatračke misije u BiH, predstavnici Misije UN u BiH, predstavnik FAR projekta, predstavnik političkog odjela Ambasade SAD u BiH. Kao posebne goste na sjednicu smo pozvali gospodina Pitera Blocera, predstavnika Komiteta za politička pitanja Savjeta Evrope i gospođu Anjeli Jattaamaki, predstavnika Komiteta za pravna pitanja i ljudska prava Savjeta Evrope. Na sjednicu su pozvani predstavnici sredstava javnog informisanja. Posebno pozdravljam gospodina Blocera i gospođu Jattaamaki i izražavam svoje zadovoljstvo što su prisutni na našoj sjednici. Također, posebno želim pozdraviti gospodina Roberta Berija, šefa Misije OSCE-a u BiH. Hvala vam velika, cijenjena gospodo, što ste se odazvali na današnju sjednicu Predstavničkog doma. Mislim da je ovo velika podrška Parlamentu BiH.

Prema izvještaju Sekretarijata sjednici prisustvuje 30 poslanika, iz Federacije BiH 20, iz RS 10, imamo kvorum za punovažno odlučivanje. Gospodin Ivo Mijačević je odsutan iz zdravstvenih razloga, odsustvo sa sjednice najavili su Miodrag Deretić, Branko Dokić, Ivo Divković i Safet Oručević. Gospodin Lagumdžija je najavio da će na sjednicu zakasnuti jer se danas vraća sa službenog puta. Imamo kvorum za punovažan rad i odlučivanje. Vi ste dobili dnevni red. Dnevni red su dobili naši uvaženi gosti. Ja ću vam saopštiti još jednom dnevni red.

1. Verifikacija mandata novim poslanicima
2. Opšta rasprava o Nacrtu izbornog zakona BiH, predlagač Drago Ljubičić, delegat u Domu naroda
3. Opšta rasprava o Nacrtu izbornog zakona BiH, predlagač Klub poslanika SDP-a
4. Razmatranje Prijedloga zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH
5. Poslanička pitanja

Napominjem da je dnevni red jednoglasno usaglašen na sjednici Kolegijuma i da Kolegijum nema različita mišljenja, dakle, da je ovo naš usaglašen prijedlog dnevnog reda.

Otvaram raspravu o prijedlogu dnevnog reda.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, cijenjeni gosti,

U ime Kluba SDP-a ja bih izrazio posebno zadovoljstvo što se konačno na određen način u parlamentarnu proceduru uključuje rasprava o najbitnijem zakonu za budućnost BiH, o Izbornom zakonu BiH. Prisustvo velikog broja stranih gostiju danas i značaj ovog zakona nas još više ubjeđuju u to da čitavu proceduru moramo provoditi u skladu sa Poslovníkom, u skladu sa zaključcima Parlamentarne skupštine BiH i da proceduralno ne bismo smjeli dozvoliti nikakve anomalije u radu ovog visokog parlamentarnog doma. U tom kontekstu bih u ime Kluba poslanika SDP-a želio istaći sljedeće.

Nacrt izbornog zakona BiH čiji su predlagači Drago Ljubičić, delegat u Domu naroda i pet poslanika iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH nije bio prethodno na raspravi ni u jednom radnom tijelu, ni u jednoj komisiji, što je striktan zahtjev našeg Privremenog poslovníka.

Nacrt izbornog zakona BiH čiji je predlagač, kako u dnevnom redu stoji, Drago Ljubičić, nije stigao u formi adekvatnoj Poslovníku u kome Drago Ljubičić, zaista, potpisuje taj prijedlog. Vi ste jučer ovdje imali jedan istup u kome ste opravdano potencirali činjenicu da dolaze papiri ne zna se od koga potpisani, ja u ime Kluba poslanika SDP-a želim istaći da ne postoji nijedan akt kojim je Drago Ljubičić predložio ovaj zakon. Mislim da to ima vrlo veliko značenje i pravno i formalno, ako se poslanik opredijelio, morao bi da postoji takav akt. Postoji, doduše, iz Administrativne službe pismo po kome, navodno, Drago Ljubičić želi predložiti taj zakon.

Treća naša sugestija i primjedba jeste da bi po proceduri trebalo pratiti predložene zakone. Prijedlog zakona koji je predložio Klub poslanika SDP, Izbornog zakona, je ušao ranije u parlamentarnu proceduru i ne vidim nikakvog razloga da se potencira na anomaliju u redosljedju, s obzirom na ulasku u parlamentarnu proceduru.

Četvrto pitanje jeste Privremeni poslovník i zaključci o radu Parlamentarne skupštine ne poznaju termin opšta rasprava o nacrtu zakona, nego poznaju termin rasprava o nacrtu zakona. Ja bih želio pojašnjenje, u tom pogledu, Ustavnopravne komisije da ne bismo došli u jednu posebnu proceduru koja nije u skladu sa onim za što se zalažemo, što je imperativ djelovanja Vijeća Evrope za uključivanje BiH u Vijeće Evrope, a to je da radimo u skladu sa procedurama koje je ovaj visoki dom donio. Ne insistirajući na ovome, bez obzira na dalja opredjeljenja Predstavničkog doma, tražim da ove primjedbe uđu kao sastavni dio zapisnika ove sjednice u okviru utvrđivanja dnevnog reda. Hvala.

IBRO SPAHIĆ

Dame i gospodo, gospodine predsjedavajući, gosti, kolege poslanici, kolegice poslanici, dozvolite da povodom stavljanja na dnevni red ovih dokumenta koji su od temeljnog značenja za našu zemlju i nakon jučerašnjeg usvajanja Programa rada ovog doma, ja sam, u informaciji o našim obavezama koje smo sami sebi postavili kao temeljni osnov rada Predstavničkog doma, postavio, ja mislim po deseti put pitanje kada će Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH dobiti stalni poslovník. Da mi imamo

stalni poslovnik koji razrađuje principe, odnose i rad komisija i radnih tijela, onda ne bi moglo doći do nesporazuma ili do izjava, koje su sasvim opravdane, predstavnika SDP.

S druge strane, ta procedura bi podrazumijevala da se danas, ukoliko otvorimo opštu debatu, moralo naći i pred nama, kao Zastupničkim domom, osim informacija sa televizije i iz štampe i mišljenje:

1. Vijeća ministara BiH
2. Predsjedništva BiH za koga čujemo da imaju sva tri člana različita mišljenja o ovom zakonu
3. Prirodno je da kao dom ne možemo, a da nemamo vlastito mišljenje sami o sebi, jer smo napravili komisiju da bi nam dala prijedloge, sugestije vezane za zakonski akt

Dakle, na sve tri instance koje prethode debati u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH mi nemamo niti jedan procesuiran odnos politički, zakonski, normativni kakav je predvidio i Dejtonski sporazum i privremeni, podvlačim, Poslovnik a što podrazumijeva temeljni osnov za početak jedne dobre debate. Kažu, ne bez razloga, ono što se ne radi po bilo kakvom zakonu i po bilo kakvoj proceduri i što ne poštuje norme ne može biti na dobrom putu, ne može se dobro završiti. Loš početak posao u ovom domu bi bio da bez pisanih informacija od strane tri člana Predsjedništva BiH, bez stava Vijeća ministara BiH, bez Ustavne komisije je nemoguće danas otvoriti samo opštu debatu. Pošto sam ja sklon da ovaj Zastupnički dom poštuje svaki napor poslanika jer je to primarni dom poslanika i predstavnika građana, također sam privržen, i to sam više puta upozoravao, da prijedlog poslanika SDP-a i, u ovom slučaju, prijedlog poslanika gospodina Drage, moraju biti predmetom rasprave na tijelima kojima su upućeni, a to je Ustavna komisija da bi zastupala da bismo mi mogli govoriti o tome. Mi moramo imati poštivanje prema sebi samima da bismo mogli poštivati odluke koje ćemo kasnije donijeti.

Formalno pravno moj prijedlog se sastoji u dva pravca. Ja sam dobio, kao i većina predsjednika političkih partija i koalicija i nezavisni poslanici, poziv gospodina Berija za raspravu koja će biti 12., čini mi se, u vezi sa Izbornim zakonom koji je predložio OSCE i koji je našao formu putem poslanika da obezbijedi legalizaciju i poštivanje samog parlamenta. Mislim da je sasvim opravdano, također, da u ovom trenutku, dok se gospodin Moris nalazi na putu prema Dejtonu, a imali smo jedan razgovor, jednu konsultaciju o oba zakona prije 2-3 dana u istoj ovoj prostoriji sa političkim partijama, da je bilo korektno da političke partije koje su organizirane kao partije ili kao koalicije ili kao nezavisni poslanici, imaju mogućnost da se izjasne o ovim zakonima.

Kad je riječ o GDS-u, mi smo imali skupštinu na kojoj smo se izjasnili o određenim pitanjima u vezi sa ovim zakonima. Ja ne mogu da shvatim da može ući u proceduru parlamentarnu nešto što nisu imali prilike da vide u izvornom značenju i sa komentarima kako smo dobili, političke partije koje predstavljaju ovi ljudi.

MIRKO BANJAC

Ja se izvinjavam, stav Kolegijuma je da je ovo rasprava o dnevnom redom.

IBRO SPAHIĆ

Predlažem da gospodin Beri, pošto je kod nas ovdje on a nosi taj posao u OSCE-u i ja mu zaista želim odati priznanje i cijeloj ekipi i Morisonu koji su radili na tom velikom zadatku koji je temeljni osnov za budućnost BiH i grupa poslanika koji su taj prijedlog prihvatili, odnosno SDP, da daju danas u proceduru da dobijemo danas, ako se složi Zastupnički dom, informaciju o polazištima u vezi sa ova dva prijedloga, na to bih pristao, a da raspravu procesuiramo u skladu sa našim Poslovnikom i sa parlamentarnom demokracijom koju, koliko vidim, gospodin Beri, SDP i poslanik koji je prihvatio da odigra ovu ulogu za OSCE i za sve nas, također, jako poštuju i na toj osnovi treba dobiti dobru informaciju uz prisustvo predstavnika Savjeta Evrope, a nastaviti svoj rad u onoj dinamici koju je gospodin Beri predložio, odnosno, koju je predložio Klub poslanika SDP-a.

MIRKO BANJAC

Imat ćete prilike, poslaniče, da pričate kad tačka bude usvojena.

IBRO SPAHIĆ

Predlažem da ne bude tačka opšta rasprava, nego informacija od gospode koja su podnijela dva prijedloga.

MIRKO BANJAC

Hvala vam, informacija znači o zakonu, o prijedlozima zakona. Poslanik Silajdžić odustaje od rasprave. Ja vas molim samo jedno kratko obavještenje, odmah ću vam reći. Pravnički termin za ovu vrstu rasprave, rasprava u načelu, vi to dobro znate i mi smo se ovdje na Kolegiju dogovarali kako ćemo staviti naslov, ako već tražite od nas pravnički termin on se tako i zove. Prigovor je na formulaciju tačke, tu je prigovor kako je nazvana tačka, prigovor poslanika je tako. Rečeno je da nisu poslanici obaviješteni. Ovdje stoji moj potpis, a ja nisam činovnik, ja sam u, najmanju ruku, poslanik, da sam obavijestio ko je predlagač zakona i kad je predložen i svim poslanicima je dostavljeno i molim vas lijepo, ako niste dobili ovo pismo, to je nešto drugo, a ako ste ga dobili, molim vas da uvažavate mene koliko ja uvažavam vas.

Rasprava je samo o tačkama dnevnog reda.

VITO RAKIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, cijenjeni gosti,

Javio sam se jednostavno da podržim ovakav dnevni red i smatram da imamo dovoljno formalno-pravnih elemenata da se obavi ovakva rasprava. Smatram, isto tako, da smo dobili svu dokumentacionu osnovu prije sedam do deset dana i da na bazi takve dokumentacione osnove možemo voditi raspravu u načelu. Htio sam da ispravim samo ovaj dio u tački dnevnog reda, znači, da se vodi rasprava u načelu, kako je definisano Poslovnikom, a ne opšta rasprava, jer tamo nije definisano. Molio bih stvarno da nam se ne dešava svake sjednice da vodimo duge rasprave oko dnevnog reda. Mi imamo dosta posla danas, a ja bih izrazio posebno zadovoljstvo, jer Zakon izborni mora sigurno proći

jednu dugotrajniju raspravu javnu i građana, naučnih krugova, organa vlasti, partija itd., prema tome, red je da Parlamentarna skupština BiH otvori tu raspravu i pošalje na jednu širu javnu raspravu da bismo stigli one rokove koje smo predvidjeli da ćemo usvojiti. zakon o izborima u BiH jer je to jedan od fundamentalnih zakona BiH. Zato podržavam ovakav dnevni red.

MIRKO BANJAC

Hvala.

ANA HAVEL

Uvaženi zastupnici, cijenjeni gosti,

Uvažavajući sve ovo što je dosada rečeno, imam prijedlog da se točka 2. i 3. objedine i da glase Razmatranje prispjelih prijedloga Nacrta izbornog zakona, u jednoj točki da bude.

MIRKO BANJAC

Hvala, poslanik Malkić

ABDURAHMAN MALKIĆ

Dame i gospodo, poštovani gosti, uvažene kolege, ja imam prijedlog, obzirom da je Prijedlog zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim licima bio potreban koliko juče da on bude tačka dnevnog reda broj 2., a da zakoni koji su opšte rasprave nacrta i prijedloga budu 3. i 4. uvažavajući kako god formulišemo naziv dnevnog reda.

MIRKO BANJAC

Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Uvaženo predsjedništvo, cijenjeni gosti, dame i gospodo poslanici,

Meni je žao što smo na ovakav način došli u situaciju da vjerovatno na jedan validan ili adekvatan način nećemo početi suštinsku raspravu o ovako bitnom zakonskom projektu kao što je Izborni zakon BiH. Došli smo u neugodnu situaciju da imamo dvije tačke dnevnog reda o istom zakonskom projektu. Šta se dešava ako usvojimo dva zakona, postoji i takva mogućnost. Dajte, molim vas, da se uozbiljimo i da jednostavno pokušamo izaći iz ove zamke ili da jedan zakonski projekat odložimo za naredno zasjedanje. Ko je od poslanika u situaciji danas da čini amandmane ili rasprave u načelu na jedan zakon, pa na drugi zakonski projekat vezan za istu problematiku. Možda bi dobro bilo da se jedan dio zakonskog projekta, ja neću da omalovažavam bilo koji prijedlog, čini u vidu amandmana na prijedlog jednog projekta. Došli smo u vrlo čudnu situaciju. Imamo Nacrt izbornog zakona koji je sačinjen uz pomoć predstavnika međunarodne zajednice, Kancelarije visokog predstavnika i OHR-a i imamo prijedlog Stranke nezavisnih socijaldemokrata BiH. Ja bih vas molio da mi se kaže na koji način mislimo da ćemo izaći iz ove zamke koju smo sami sebi postavili. Imali smo prvo problem oko preambule Izbornog zakona koji su ponudili predstavnici međunarodne zajednice, sada znamo da se

preambula zove Drago Ljubičić i to je moguće, nema problema, a da danas se dogovorimo o kojem prijedlogu raspravljamo da bismo izašli iz rasprave. Hvala vam lijepa.

MIRKO BANJAC

Da li se još neko javlja za raspravu? Poslanik Kadić.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, uvaženi gosti, Ustavna komisija nije razmatrala niti jedan niti drugi izborni zakon koji je došao u parlament i nije razmatrala Zakon o izbjeglim osobama iz BiH i raseljenim osobama u BiH. Činjenica da Ustavna komisija nije raspravljala niti zauzela stav ni o jednom od ovih zakona jer s tog aspekta to daje određenu spornost utvrđivanju dnevnog reda prije izjašnjavanja Ustavne komisije ovog doma. To je jedno.

Drugo, smatram da je maksimum rasprave u ovom trenutku koji može ići ka utvrđivanju dnevnog reda da prihvatimo prijedlog gospođe Havel tako da to bude jedna tačka dnevnog reda sa dvije podtačke, ali ja dodajem po vremenu prispjeća zakona u parlamentarnu proceduru. Da ta tačka bude rasprava u načelu, odnosno informacija o ovim zakonima i

3. Da Kolegij vodi sjednicu tako da otvori mogućnost za informacije i pitanja, ali tako da se obavezno zakaže nova sjednica Predstavničkog doma koja bi razmatrala nacrt izbornih zakona, a u međuvremenu o njima bi se izjasnila Ustavnopravna komisija, te, kako je rekao gospodin Spahić i Vijeće ministara BiH BiH, odnosno Predsjedništvo BiH, da ih zamolimo da daju svoje komentare. To bi bio jedan, čini mi se, korektan izlaz iz ove današnje situacije.

MIRKO BANJAC

Radi vašeg znanja, ja vam moram reći da je pismo sa traženjem mišljenja i od Predsjedništva BiH i od Savjeta ministara BiH upućeno na obje adrese, do danas nije stiglo. Da je stiglo bili biste obaviješteni. Vi znate, koji ste prisustvovali, a članovi kolegija oba doma su prisustvovali sa gospodinom Berijem, ambasadorom, kad smo obaviješteni da ni Savjet ministara BiH niti Predsjedništvo BiH nije prihvatilo da budu predlagači. Mislim da je i to jedna informacija o kojoj vi trebate da budete upoznati. Samo da kažem oko prijedloga gospodina Kadića da je Kolegij jednoglasan da se dvije tačke dnevnog reda 2. i 3. spoje u jednu i da nose naslov

Rasprava u načelu o prijedlozima nacrtima izbornih zakona, rekao sam u množini. Naš stav je jednoglasan.

HARIS SILAJDŽIĆ

Pošto je pomenuto Vijeće ministara BiH BiH, sad govorim kao kopredsjednik Vijeća ministara BiH. Nacrt ovog zakona je preseljen Vijeću ministara BiH na prošloj

sjednici Vijeća ministara BiH i mi smo se obavezali, kao članovi Vijeća ministara BiH, da svako svoje mišljenje pismeno dostavi o ovom nacrtu. Drugo, kad sam već izašao, da kažem da mi ne možemo glasati o tome da li će se poštivati redosljed kako je koji prijedlog dolazio, nego ga moramo poštivati.

3. Dobro bi bilo da uđemo u suštinsku raspravu danas zbog prisustva gospodina Berija i gospodina Blecera i ljudi iz VE, jer smatram, ne ulazeći u suštinsku raspravu, da naš zakon treba uskladiti sa normalnim standardima evropskim konvencijama i VE nam u tome može pomoći kako bismo napravili pravi istorijski iskorak kao što smo to juče napravili, napravili smo juče jedan pravi istorijski iskorak jednoglasno tražeći da imamo zakon institucije i ovo nam je druga prilika da Izborni zakon uskladimo sa ostalim evropskim izbornim zakonima i zbog toga nam je dragocjeno prisustvo gospodina Berija, gospodina Blecera i gospođe ovdje.

MIRKO BANJAC

Hvala vam lijepa.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, upravo na putu ovome o čemu je govorio gospodin Silajdžić da iskoristimo prisustvo uvažene gospođe i da raspravljamo o Prijedlogu zakona koji smo toliko čekali. Nemojte da vještom igrom pokušamo opstruirati zakonska rješenja. Ja zahtijevam da danas raspravljamo samo o jednom zakonskom projektu koji smo dobili putem OSCE-a i OHR-a u parlamentarnu proceduru i moramo se danas očitovati, kad treba međunarodna zajednica, gdje si, Međunarodna zajednico, a kad to neko ocijeni da to, tobože, nešto i nije u redu, onda ćemo se igrati raznoraznih opstrukcija. Dajte danas da raspravljamo o ovom prijedlogu, a da zakažemo narednu sjednicu Parlamenta da raspravljamo o drugom zakonskom projektu. Stvarno je neozbiljno da to formulišemo kao jednu tačku sa dve podtačke koje definišu istu materiju. Ja vas molim, evo, predlažem da idemo na glasanje da se danas raspravlja u načelu o zakonskom projektu koji smo dobili uz proceduru koji je objasnio predsjedavajući Predstavičkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH. Da je gospodo bilo većinske volje da se raspravlja o predloženom zakonskom projektu od strane socijaldemokrata, ta bi rasprava dosad bila završena. Šta se desilo? Predstavnici političkog života unutar BiH misle da su ponuđena zakonska rješenja u kojima je pomogla međunarodna zajednica lošija po pojedinim političkim ... od onoga što nude socijaldemokrati, tu je zamka. Dajte da raspravljamo o zakonskom projektu koji imamo na stolu i da jedan zakonski projekt skinemo da bismo ušli u suštinsku raspravu o čemu je govorio gospodin Silajdžić. Hvala vam.

MIRKO BANJAC

Ja moram sada privoditi ovaj dio rasprave kraju, da idemo raditi konkretno. Ja želim da vas obavijestim da kao predsjedavajući nisam obaviješten da je došao prvi zakon SDP-a, nego sam na sjednici kad smo raspravljali o ovom zakonu, razgovarali sa gospodinom Berijem, tek se tada čula priča da ima još jedan prijedlog, ja to moram reći, pod punom odgovornošću ovo govorim i nemojte od mene tražiti, zbog toga dnevni red izgleda kako izgleda. Gdje je greška, gdje je to, nemojte mene pitati. Ja pod punom odgovornošću stojim iza ovog što kažem. Prihvatam ja, ako mislite intervenisati, prihvatam ja da je došao prije, ja nemam ništa da se promijeni redosljed, samo hoću da kažem šta je istina. Nemam ništa protiv promjene redosljeda.

Mi sad imamo ovdje više prijedloga, predlažem da se glasa prvo o prijedlogu Kolegijuma, koji je jednoglasno usaglašen, pa ćemo ići redom.

Prijedlog Kolegija glasi:

1. Verifikacija mandata novim poslanicima
2. Rasprava u načelu o nacrtima izbornih zakona
3. Razmatranje Prijedloga zakona o izbjeglicama i raseljenim licima u BiH
4. Poslanička pitanja

To je Kolegij jednoglasno, samo spojene ove dvije tačke 2. i 3., prihvatili smo primjedbe gospođe Havel i još nekih poslanika da spojimo te dvije tačke i to je stav Kolegijuma.

6. Rasprava u načelu o nacrtima izbornih zakona,

Vi hoćete da vam kažem i čiji, predlagača Drage Ljubičića i Kluba poslanika SDP-a.

Koliko u sali ima prisutnih Sekretarijat.

28

Hvala lijepa, 28 prisutnih.

/PAUZA /

MIRKO BANJAC

Cijenjeni gosti, predlažem da nastavimo rad, molim poslanika Špirića da u ime Kluba poslanika iznese mišljenje zbog čega je tražio pauzu.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja mislim da je, to mogu za sebe reći, nemoguće paralelno raspravljati o dva zakonska projekta koja tretiraju istu problematiku, da je nemoguće voditi kvalitetnu raspravu i zato sam bio sklon prijedlogu da danas iskoristimo prisustvo gospodina Berija, predstavnika OSCE-a i predstavnika međunarodne zajednice da danas raspravljamo o prijedlogu koji smo imali, a da o ovom drugom zakonskom projektu raspravljamo na narednom zasjedanju Predstavničkog vijeća. No, ja ću imati svoj stav kao poslanik, a poštovaću stav većine Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH, prema tome, što se mene lično tiče treba provesti proceduru glasanja.

MIRKO BANJAC

Hvala. Gospodo, obzirom da je rasprava o dnevnom redu zaključena, stavljam na glasanje prijedlog dnevnog reda koji je jednoglasno utvrdio Kolegij. Koliko poslanika ima?

29

U sali 29.

Još jednom vam čitam prijedlog dnevnog reda da znate, da budete sigurni za što ste glasali.

1. Verifikacija mandata novim poslanicima
2. Rasprava u načelu o nacrtima izbornih zakona, predlagača Drage Ljubičića i Kluba poslanika SDP-a
3. Razmatranje Prijedloga zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u Bosni i Hercegovini
4. Poslanička pitanja

Pitam vas ko je za ovakav prijedlog dnevnog reda?

26 od prisutnih, 31 je u sali.

Ko je protiv? 1

4 uzdržana

Imamo li primjedbu na tok glasanja. Nemate. Po entitetima, ko je iz RS za ovakav prijedlog dnevnog reda?

7 ima većina

Iz Federacije BiH, 19.

Hvala lijepo, ima potrebna većina. Konstatujem da je usvojen sljedeći dnevni red:

DNEVNI RED

- 1. Verifikacija mandata novim poslanicima**
- 2. Rasprava u načelu o nacrtima izbornih zakona, predlagača Drage Ljubičića i Kluba poslanika SDP-a**
- 3. Razmatranje Prijedloga zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH**
- 4. Poslanička pitanja**

Molim Sekretarijat da odmah sada izvuče integralni tekst dnevnog reda i podijeli ga poslanicima. Hvala vam lijepo, prelazimo na

Ad. 1. Verifikacija mandata novim poslanicima

Poštovana gospodo, obaviješten sam od Kancelarije OSCE-a da su sljedeći poslanici podnijeli, dobili, ustvari, saglasnost za ostavke i to su poslanici: Jadranko Prlić i Neven Tomić. Mislim da nema potrebe da vam čitam te ostavke.

Čitam, poštovani gospodine Banjac obraćam vam se informacijom da je Privremeno izorno povjerenstvo 22. listopada 1999. godine odobrilo ostavku gospodina Jadranka Prlića, člana Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Sukladno pravilima i propisima Privremenog izbornog povjerenstva, Privremeno izorno povjerenstvo je utvrdilo da je gospodin Mirko Bakočević sledeći kvalificirani kandidat, pardon Baković, sledeći kvalificirani kandidat sa liste HDZ-a za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH, gospodin Mirko Baković je obaviješten o svom imenovanju.

Ja nisam dobio, ja sam samo dobio pismo. Ja ostavku, ostavka nije upućena Kolegijumu Predstavničkog doma niti meni lično, već Privremenoj izbornoj komisiji OSCE-a. Prema tome, ja to nemam. Ima živi svjedok.

NEVEN TOMIĆ

Dame i gospodo, kolege zastupnici, do današnje kolege, vama je poznato da sam ja još u osmom mjesecu za ovom govornicom rekao da, poštujući zaključke Predsjedništva HDZ-a o razdvajanju funkcije izvršne vlasti i zakonodavne vlasti, da sam se opredijelio da ostanem u Vijeću ministara BiH i da sam podnio ostavku na mjesto zastupnika. Meni je osobno žao što je taj proces trajao dva mjeseca pa je zbog mojih principijelnih razloga HDZ bila uskraćena za jedan glas u Parlamentu za ova dva mjeseca, međutim, ja koristim ovu priliku da vam se zahvalim na dosadašnjoj suradnji kao kolega zastupnika, a nadam se da ćemo još jedan dio vremena provesti i u odnosu Vijeće ministara BiH BiH i Parlament BiH.

MIRKO BANJAC

Samo da ja završim pa ću Vam dati riječ. Ja vam saopštavam da imamo stav komisije, radne komisije o verifikaciji. Na osnovu člana 5., tačka 3., Privremenog poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, radna komisija o verifikaciji Predstavničkog doma PSBiH u sastavu Alma Čolo, Nikola Špirić i Ivo Divković, podnose Predstavničkom domu sledeći izvještaj.

Radna komisija o verifikaciji je utvrdila sledeće:

1. da su poslanici Neven Tomić i Jadranko Prlić podnijeli ostavku Privremenoj izbornoj komisiji na mjesto poslanika i Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH
2. Da je Privremena izborna komisija na osnovu pravila i propisa Privremene izborne komisije odobrila ostavke poslanika Nevena Tomića i Jadranka Prlića, te utvrdila da su gospođa Anita Mikulić i gospodin Mirko Baković sledeći kvalificirani kandidati s liste HDZ za poslanike u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.

Na osnovu izloženog, Radna komisija o verifikaciji predlaže Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH da verifikuje mandat gospođi Aniti Mikulić i gospodinu Mirku Bakoviću za poslanike u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.

Imamo u sali, koliko poslanika, Sekretarijat? Ako nije nešto u vezi, onda da osporim.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici,

Ja sam insistirao na razlozima ostavke ovih kolega poslanika, zastupnika, iz razloga što smo mi u martu mjesecu imali raspravu u Predstavničkom domu i zaključke po kojima smo govorili o nespojivosti izvršnih i zakonodavnih funkcija. Vi se sjećate koliko je tu bilo problema, recimo, kad gospodin Prlić, Neven Tomić, a pogotovu gospodin Silajdžić daju primjedbe parlamentu pa ispadne da sami sebi govore ili glasaju za svoje povjerenje, biraju sami sebe, predlažu sami sebi zakone itd., i ja u ime SDP-a pozdravljam ovaj čin ali istovremeno koristim, molim da se to zapisnički konstatuje, da

vidimo zašto se taj proces konzistentno nije proveo do kraja, obzirom da još uvijek imamo člana Ministarskog vijeća, odnosno aktuelnog kopredsjedavajućeg, a istovremeno člana Parlamentarne skupštine BiH, odnosno Predstavničkog doma, evo, samo toliko.

MIRKO BANJAC

U sali imamo prisutnih 31, pitam ko je za to da se verifikuju mandati gospođi Aniti Mikulić i gospodinu Mirku Bakoviću?

- 26
- Ko je protiv?
- Protiv nema.
- Uzdržanih 5

Po entitetima, iz RS, ko je za? 11, ima potrebna većina. Iz Federacije BiH 19. Hvala lijepo. Konstatujem da su verifikovani mandati gospođi Aniti Mikulić i gospodinu Mirku Bakoviću. Molim novoizabrane poslanike da pristupe davanju svečane izjave. Molim vas da dođete ovdje i ja molim poslanike da ustanu. Izvolite.

Ja vas molim da za mnom ponavljate sledeći tekst na vašem jeziku.

Obavezujem se da ću savjesno obavljati dužnosti koje su mi dodijeljene. Da ću podržavati i braniti Ustav Bosne i Hercegovine, da ću u potpunosti provoditi Mirovni sporazum, promovisati ljudska prava i osnovne slobode i štiti interese i ravnopravnost svih naroda i građana. Hvala vam lijepa. Ja vam u ime Kolegijuma čestitam i želim uspješan rad.

APLAUZ

Još jednom, u svoje ime, u ime Kolegijuma i u vaše ime, poštovani poslanici i cijenjeni gosti, čestitam novim poslanicima Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH i želim uspješan i plodotvoran rad. Starim, bivšim, ali ne po godinama nego po mandatu želim puno uspjeha na funkcijama na kojima ostaju i mislim da su, da kažem, uradili jedan moralni čin, razdvajanjem funkcija i ja im posebno na tome čestitam i zahvaljujem. Ovim zaključujem prvu tačku dnevnog reda i prelazimo na drugu tačku dnevnog reda.

Ad.2. Rasprava u načelu o nacrtima izbornih zakona, predlagača Drage Ljubičića i Kluba poslanika SDP-a

Rasprava u načelu vodit će se, gospodo, redom kao što sam i naveo. Prvo će se raspravljati o Nacrtu izbornog zakona predlagača Drage Ljubičića, a zatim o Nacrtu izbornog zakona Kluba poslanika SDP-a. Ja molim lice zaduženo ispred predlagača ili predlagača da uzme riječ, mislim na Nacrt koga je predložio poslanik Ljubičić. Dok se priprema, dok izlazi poslanik Ljubičić, želim da vas obavijestim da je ovo rasprava u načelu, da možete pitati, postavljati pitanja, tražiti objašnjenja, ovdje se ne misli na nikakvo davanje amandmana, već jednostavno na sugestije koje bi mogle biti od koristi i Ustavnompravnoj komisiji kad bude zauzimala stav po ovim prijedlozima, po ovim nacrtima. Izvolite, gospodine Ljubičiću.

DRAGO LJUBIČIĆ

Uvaženo predsjedništvo, gospodine ambasadore, gospodo iz Parlamenta Vijeća Evrope, predstavnici međunarodne zajednice, gospodo poslanici, dame i gospodo,

Dozvolite mi da dam jedno kratko obrazloženje i mislim da je to moja obaveza pred vama, pred Predstavničkim vijećem, ja mislim da ću biti u takvoj ulozi i sutra na sjednici Vijeća naroda, da dam obrazloženje kako sam se ja pojavio u funkciji predlagača ovog izbornog zakona, vrlo važnog dokumenta, vrlo važnog zakona. Ja nemam namjeru ništa posebno da govorim o zakonu, a smatram da vi to, takođe, i zaslužujete da dobijete obrazloženje, jer imao sam prilike da prisustvujem na dva okrugla stola koja su organizovana povodom ovog nacrtu i na tim okruglim stolovima se upravo pojavilo to pitanje, opravdano, zato što je ukazano na dio nečega što nedostaje ovom nacrtu zakona, a to je ime i prezime predlagača i obrazloženje.

Ja ću pokušati danas kratko da dam obrazloženje kako sam se ja pojavio u ulozi predlagača, a nadam se da ćete vi i delegati u Vijeću naroda, takođe, dobiti i pisani materijal, ono što se opravdano postavlja pitanje preambula i obrazloženje, da bi ovaj zakon bio u potpunosti kompletiran i da ne bi se postavljala ona formalna pitanja koja ja ne želim da komentarišem, jer ljudi čitaju Poslovnik, postavljaju pitanja u okviru poslanika i ja ne želim to uopšte da sporim, pa ćemo se potruditi da to i dopunimo.

21.10. na sjednici oba kolegija Vijeća, znači Predstavničkog vijeća i Vijeća naroda, imali smo čast da razgovaramo sa ambasadorom i sa gospodinom Berijem o zakonu, to je bio prvi razgovor o zakonu koga smo sedam dana prije dobili od gospodina Berija, što znači imali smo prilike i mogućnosti da pročitamo taj zakon, i kao članovi Kolegija, pružena nam je šansa da na tom sastanku i razgovoru sa gospodinom Berijem, na kraju smo i dobili obrazloženje gospodina Berija, iskoristimo priliku da na tom prvom sastanku ukažemo na, damo svoja mišljenja, eventualne primjedbe na Nacrt zakona kojeg smo dobili. Po meni je ta rasprava na Kolegiju dosta bila kvalitetna, na kraju, potvrdilo se to evo i danas u jednom dijelu, to znači prethodnog razgovora o ovom zakonu. Mogao sam uočiti, takođe, i dio tih primjedbi i na jednom i drugom okruglom stolu kojima sam prisustvovao, gdje je vođena, na određenom nivou, rasprava o ovim zakonima, odnosno o ovom zakonu. Da se vratim na ovo pitanje kako sam se ja pojavio u ulozi predlagača.

Na toj sjednici je otvoreno upravo to pitanje i taj problem, znači, ime predlagača kako bi se proceduralno ovaj zakon mogao uvesti u parlamentarnu raspravu. Da ne duljim mnogo, imali smo tumačenje od gospode iz Privremenog sekretarijata Parlamenta ko se može pojaviti u ulozi predlagača. Ponovit ću što je svima poznato da se u ulozi predlagača zakona može pojaviti Savjet ministara BiH, može se pojaviti Predsjedništvo BiH, može se pojaviti grupa poslanika ili poslanička grupa i može se pojaviti poslanik ili delegat, znači, u svojstvu predlagača.

Ja sam na toj sjednici Kolegija imao iskrenu namjeru, jer otvorila se rasprava i jedan problem kako sada da se ispuni taj uslov i da se proceduralno i formalno-pravno zadovolji upravo ta osnova, kako bi zakon mogao da uđe u parlamentarnu proceduru. Imao sam iskrenu namjeru da to odmah riješimo, poznavajući nas kakvi jesmo, i da vrlo teško se dogovaramo o mnogim pitanjima i da ne bi ispalo i o ovom vrlo važnom dokumentu i vrlo važnom zakonu gdje je naša i obaveza i ja se nadam da je svima jasno da ga usvojimo, uzimajući u obzir, normalno, proces prijema BiH u VE, da je to jedan od

zakona koji je nama, znači, i stavljeno na znanje kao obaveza da ga usvojimo. Uvažavajući rokove koje nam je istakao gospodin Beri da do početka februara ovaj zakon treba da bude usvojen, da prođe, znači, i javnu raspravu i raspravu u Parlamentu, kako bi se na osnovu ovog zakona mogli obaviti opšti parlamentarni izbori koji su predviđeni i planirani za septembar 2000. godine, da ne govorim dalje. Dovoljno je činjenica i razloga bilo koji su me vodili u mom predlogu da predložim Kolegiju da preuzme na sebe ulogu. Vraćam se na ovo što sam maloprije rekao, na osnovu poslanika, Kolegij, kao tijelo, ne može biti predlagač. Od strane prisutnih predloženo je da ja iskoristim svoje delegatsko pravo da preuzmem ulogu predlagača. Ja sam to i uradio i to je, evo, kratko obrazloženje kako sam se ja pojavio u funkciji predlagača. Mislim da ćete vi to i podržati i prihvatiti i mislim da nema potrebe nešto dalje uopšte ovo komentarisati niti gubiti sad vrijeme, vezano oko toga šta nedostaje u ovom zakonu kada je u pitanju predlagač, itd. Ono što nedostaje, mislim da imamo mogućnosti da dopunimo da se to popuni i tako kompletira, mislim da ima potrebe i da je korisnije posvetiti više vremena raspravi u ovom parlamentu, to je prilika svim poslanicima i delegatima u Domu naroda da daju svoje mišljenje o ovom materijalu kojeg smo dobili, sa svojim prijedlozima, sa svojim amandmanima. Ako smatraju da se ovaj zakon, odnosno nacrt može poboljšati, to je prilika kroz ovakvu raspravu.

Što se tiče tumačenja ovog zakona danas, ja ne želim preuzimati tu ulogu danas, znači, uz puno uvažavanje gospode, znači, na čelu sa gospodinom Berijem i njegove kancelarije, uz puno uvažavanje radne grupe na nivou BiH koja je radila na ovom zakonu, kancelarije OSCE-a i kancelarije OHR-a gdje danas imamo dio, da tako kažem, neće se naljutiti jedan broj članova radne grupe koji su radili na ovom zakonu, oni su znači danas ovdje i ja predlažem da eventualna pitanja danas u okviru ove rasprave i kako je usvojena tačka dnevnog reda, na koji će se način voditi rasprava o ovom zakonu, neka oni danas preuzmu tu ulogu.

MIRKO BANJAC

Čuli smo uvodničara, poslanik Spahić.

IBRO SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodine Vaša ekscelencijo Beri, gospodine Blecer, gospodo iz Savjeta Evrope, bilo mi je zadovoljstvo slušati jučer izlaganje poslanika Finske i njeno iskustvo u vezi sa demokratskim procesima u Finskoj. Izražavam zadovoljstvo što je Finska danas predsjedavajuća u Evropi i što vodi jedan proces stabilizacije, demokratizacije i mira na našem kontinentu. Vjerujem duboko da će načela demokratske, parlamentarne demokracije, demokratske pozicije svakog parlamenta, pa i Parlamenta BiH, njenih zakonodavnih tijela, jer se njih tiču ovi izbori, biti tako izvedena na temelju Izbornog zakona koji ćemo prvo mi sami donijeti, a neće nam biti dostavljen kao odluka ili zakon visokog predstavnika. Drugo, da će ta volja koju ćemo pokazati do februara potvrditi našu političku volju najvišim zakonom nakon Ustava, da možemo biti punopravni članovi VE.

Htio bih time reći da odajem posebno priznanje OSCE-u i Privremenoj izbornoj komisiji koja je učinila sve, od '96. godine do danas, da pomogne demokratizaciju života u BiH, kako bi izrazila volju građana BiH i zaštitila prava svih građana i svih naroda i svih manjina u našoj zemlji, da mogu, kao što se kaže u prvim općim odredbama, pošto je rasprava u načelu

1. da svako ima pravo, to je ... Deklaracija o ljudskim pravima i slobodama iz člana 21. da učestvuje u upravljanju svojom zemljom direktno ili preko slobodnih izabраних predstavnika;
2. da svako ima jednako pravo da pristupi javnim službama u svojoj zemlji;
3. da volja naroda je osnova autoriteta vlade.

Ova volja se izražava periodičnim pravičnim izborima koji su univerzalni sa jednakim pravom glasa i održavaju se tajnim glasanjem ili ek. glasačkim procedurama.

Bosna i Hercegovina je članica organizacije UN. BiH je pristupila i ušla u UN samim tim što je priznala, ratificirala tim činom svoju volju da poštuje Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima, jer je to temeljni akt, s druge strane, svjetska zajednica je, primajući BiH, također, obavezala se na to da se u BiH ova tri temeljna, univerzalna prava respektiraju, kad je riječ o političkim pravima. Šta nam nudi prijedlog, odnosno, Nacrt zakona koji smo dobili danas od gospodina Draga, poslanika, u proceduru i koji nas uvodi u raspravu o ovom dokumentu.

1. Činjenica je da ovaj dokument omogućava debatu parlamentarnu i omogućava da se konačno na jedan tekst mogu staviti prigovori, primjedbe, prijedlozi, amandmani da bismo došli do samog zakona, to je već ogromno u odnosu na ono što je četiri godine iza nas, nakon Dejtonskog mirovnog sporazuma. Ovo je prvi dokument koji zapravo definira poziciju građana BiH i ravnopravnost svih ljudi, bez obzira koje su nacije, vjere i kakvo političko uvjerenje imaju i, naravno, kojeg su ... da li su muškarci ili su žene i čemu pripada pravo opšte iz univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i slobodama. Kao takvog, prirodno je da ga je radio OSCE, jer je to organizacija koja je izgradila puteve da dođe do promjene u Evropi i do pada Berlinskog zida i izgradnje nove Evrope. To je organizacija koja ima posebnu odgovornost danas u tranzicijskim društvima. Da bi bilo kakvu tranziciju ili bilo kakav proces što bezbolnije prošao i naš svijet bosanskohercegovački, građani, ova zemlja, ovo društvo, moraju se uspostaviti pravila igre u kojima će postojati temelj za svako društvo, to je Izborni zakon za parlamentarnu demokraciju. To znači da će se postaviti na dnevni red pitanje odvajanja izvršne, zakonodavne vlasti, tužilaštva i sva ona načela koja će proizaći iz prihvatanja ovakvog zakona i neće moći da se događa, što se danas događa u stvarnosti BiH, četiri godine nakon Dejtona i deset godina nakon prvih opštih izbora, poslije '90. sa svim ratnim iskustvima.

Želio bih, oslanjajući se na Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima i slobodama, da skrenem pažnju na nekoliko pitanja koja pokreću ovaj zakon, uz punu podršku činjenice da smo taj proces danas započeli.

Kad je riječ o parlamentima i lokalnim i na drugim nivoima, sve do Parlamenta BiH, želim skrenuti pažnju da je nužno pokazati da je pomak ogroman u ovom prijedlogu, u Nacrtu zakona, što se formira odnos između poslanika i glasačkog tijela, to treba snažno podržati. Da se definira pozicija birača i zna se ko kome odgovara, ko je koga birao. Na temelju kakvog odnosa između poslanika i biračkog tijela je moguće graditi princip koji je najvažniji za parlamentarnu demokraciju, princip odgovornosti za konkretnu sredinu, za konkretne glasače, za ljude koji stoje iza onog koga oni predstavljaju. Pogotovu to važi za Predstavnički dom, Zastupnički dom, zato što to jeste dom građana BiH i, u tom

smislu, podržavam rješenja koja su tu data u vezi sa tzv. izbornom bazom koja se formira ovim prijedlogom, odnosno nacrtom.

Kad je riječ o otvorenim listama, pošto je GDS BiH podržala i dala od početka ove debate javne, kao jedna od civilnih grupa, svoju suštinsku podršku drugom principu, osim odgovornosti, i bez birača i poslanika, dala je principu slobode izbora koji će biti kombinovan sa respektiranjem političkih partija, programa i njihovih nastupa, ali slobode izbora ličnosti sa liste i rušenja ustaljene nomenklature koje partije nude, to je jedno demokratsko iskustvo koje se kombinuje i koje imamo u Evropi i svijetu sa voljom partije i voljom glasača, to smatram velikim prijedlogom, značajnim prijedlogom otvorene liste i mogućnosti birača za onaj pojam koji uspostavlja parlamentarnu demokraciju, poslije odgovornosti, to je povjerenje. Povjerenje u ličnost sa imenom i prezimenom koja nosi javnu funkciju i sve konsekvence iz toga. To su dva ozbiljna pomaka u odnosu na našu praksu i u odnosu na život koji živimo u posljednjih deset godina, ne origarhijama političkim, ne vlasti izvan volje građana i naroda, a u skladu sa Deklaracijom o univerzalnim pravima čovjeka UN.

Treće što želim da podržim jeste rješenje koje se odnosi na princip koji bi trebao da osigura da izbor na svim razinama parlamenata, bilo da je riječ o općinskim vijećima, bilo da je riječ o nekim drugim strukturama vlasti kao što su kantoni, entiteti, regije i ne znam kako će se to zvati i kako se zove. Želim da kažem da će ovo što je ovdje ponuđeno, u vezi sa djelovanjem i pravilima koji se odnose na partije, nezavisne kandidate i koalicije, dati dvostruku šansu, prvo, dat će za treći pojam šansu i, s jedne strane biračima, s druge strane izabranima. Osim odgovornosti, osim povjerenja, postoji nešto što se zove kompetencija. U parlamentima u BiH na toj osnovi će se morati graditi kompetentan odnos između onoga što jeste poslanik, što jeste njegovo djelovanje i što jeste, u stvari, suština parlamentarne demokracije, da se tu sabire odgovorno, kompetentno i sa punim povjerenjem, onaj izbor građana i naroda koji odgovara interesima društva, kako bi država i izvršni organi postali servis parlamenta, ali servis u pozitivnom smislu, kako bi bili odgovorni parlamentu, po definiciji, a ne po političkoj volji. Kako bi to bila čast služiti svom narodu i svojim građanima i odgovarati svom parlamentu, a ne pitanje sujete i pozicije u nomenklaturi, itd. To je ono što ja mislim važnim, odgovornost, povjerenje, kompetencija koja proizvodi zakonodavnu, izvršnu vlast, sudsku vlast i tužilaštvo sasvim odvojene u svojim funkcijama i pod punom kontrolom onih koji biraju svoje zastupnike, to smatram vrijednim i značajnim.

Sada u vezi sa Univerzalnom deklaracijom koju sam citirao na početku. Ako svako ima pravo da učestvuje u upravljanju svojom zemljom, direktno ili preko slobodno izabranih predstavnika, i ako svako ima jednako pravo da pristupi javnim službama u svojoj zemlji, i ako je volja naroda osnova autoriteta ove vlasti i bilo koje vlasti, onda želim da postavim tri pitanja i molim odgovore, ili prosto želim da ih evidentiramo u daljoj debati.

1. Kad je riječ o izboru članova Predsjedništva BiH. Ovakav način kako je ovdje predložen je limitiran postojećim Dejtonskim ustavom. Postoji u proceduri zahtjev na Ustavnom sudu BiH, diskusija oko konstitutivnosti, ali postoji jedan problem koji mene stalno brine kako to da se takav princip odnosi na Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima i slobodama i kako ćemo stvarno zaštititi to pravo da svako ima jednako pravo da pristupi javnim službama u ovoj zemlji, ako će ova zemlja biti, na ovaj način i sa ovim ustavnim rješenjima, zarobljenik dejtonskog rješenja kako je ovdje postavljeno. Kako taj

ideal demokracije, Ustavnim sudom koji će donijeti odluku u odnosu na taj zahtjev, onim odnosom i pristupom u kome će svakako Bošnjaci, Hrvati i Srbi biti sigurni u to da su to autentični predstavnici koji će moći garantirati zaštitu ravnopravnosti, bilo putem Doma naroda, bilo putem Predsjedništva i drugim nekim forumima, ali, naravno, kako obezbijediti univerzalna prava čovjeka da bude biran, Roma npr., o kojim svi pričaju. Npr. gospodin Fišer kaže, i drugi ministri, pa kaže, znate, Evropa bez granica, a Romi su prirodni stanovnici i dozvoljavam sebi da sam pobrkao ministra spoljnih poslova, ali izreka je sasvim sigurno iz miljea političkog uvjerenja da ljudi, ipak, nemaju jednaka prava, kad se postavlja princip Univerzalne deklaracije i kad se postavlja princip izbora onog da je dostupna svaka javna služba svakom građaninu.

Mi smo, u tom pogledu, imali jedno dobro iskustvo, namjerno sam naveo Finsku sa gospođom Elizabet Ren koja pripada jednoj zajednici Šveđana u Finskoj koja je imala jednu dobru karijeru, briljantnu i domaću i međunarodnu.

Htio bih da upozorim na jednu činjenicu. Naravno da se ovo pitanje postavlja i u vezi sa nama koji smo u Domu naroda, odnosno koji smo u Zastupničkom domu, u Parlamentu BiH, kako se ono postavlja. Postavlja se naprosto što iz istog principa koji izvedete u načelima i koji imate u načelima Deklaracije, u Evropskoj povelji o ljudskim pravima, u nizu konvencija koje su dio Dejtonskog mirovnog sporazuma. Vi imate jedan princip o kojem mi moramo razgovarati

MIRKO BANJAC

Gospodine poslaniče ...

IBRO SPAHIĆ

Završavam. Ja bih htio da postavim to pitanje zato što mislim da je potrebno dvije stvari uraditi. Prva je pitanje ... Predsjedništvo, i molio bih da se odgovori da li postoji, prema procjenama gospode iz Savjeta Evrope, gospodina Berija, prije svega, odgovor na to pitanje, kako možemo doći do toga da ljudi u BiH osjećaju da su jednakopravni, bez obzira koje su nacije, koje vjere, koje politike i kojeg ...

Drugo, želio bih da dobijem, također, odgovor da li je moguće da se izgradi princip koji bi omogućio da ovaj zakon zaista bude harmonično i, kako bih rekao, donesen i provoden.

Zbog toga postavljam pitanje, da li je moguće da otvorimo i mi ovdje kao poslanici debatu, ali principijelnu, o usklađivanju entitetskih ustava sa Ustavom BiH, koji će omogućiti da ovaj zakon zaista osigurava jedan pravni sistem u BiH.

Konačno, želio bih vas zamoliti za komentar odnosa spram ljudi koji su u poziciji raseljenih lica, izbjeglica u zemlji i svijetu s obzirom na čuveni obrazac P.2. i tako osigurati jednu transparentnu informaciju javnosti koja danas ima s pravom, da sa interesovanjem prati započinjanje ove debate.

MIRKO BANJAC

Hvala vam lijepo, imali ste dva pitanja broj 3, ali o tome ćemo riješiti.

DESANKA RAĐEVIĆ

Cijenjeni gosti, kolege poslanici, želim prvo jednu malu repliku mom dragom kolegi Ibri na rečenicu koju je među poslednjim svojim rečenicama izgovorio, rekao je da ljudi budu jednakopravni i ja bih samo dodala, ljudi su zaista jednakopravni, dok ih većina ne preglasa, nažalost, to je realnost BiH koju će, nadam se, ovaj zakon spriječiti pa da ostanemo zaista jednakopravni.

Molila bih predsjedavajuće, mada je ovo rasprava u načelu, da nas, ipak, poštedi nekih predavanja opširnih koja su čak i izvan dnevnog reda.

Treće, htjela bih o ovom zakonu da pitam ili da kažem, u članu 1., kaže se da ovim zakonom uređuje se izbor članova Parlamentarne skupštine BiH, članova Predsjedništva BiH, te utvrđuju principi koji važe za izbore na svim nivoima vlasti u BiH. Ja postavljam pitanje može li se ovaj zadnji dio rečenice izostaviti, jer je, prema mom mišljenju, ne samo prema mom, izvan Ustava. Ma koliko se nama sviđalo ili ne sviđalo, vjerovatno nam se svima ne sviđa Dejtonski ustav BiH, on je realnost i od njega se mora polaziti. Da li će za deset godina ili 20 neko da se dogovori da se on revidira, ja u to ne želim ulaziti, ali sada je Dejtonski ustav takav kakav jeste i koliko ja mogu da protumačim trebalo bi, umjesto ovog drugog dijela rečenice, tu da ne stoji ništa i da bude kraj rečenice, a da se propiše da entiteti moraju istovremeno donijeti svoje izborne zakone i da oni moraju biti usklađeni sa Izbornim zakonom BiH. Mislim da bi time bilo riješeno ono što je ovom rečenicom pokušano, a i samim zakonom urađeno.

Ja imam još mnogo pitanja i primjedbi, ali ne želim da govorim samo ja o zakonu, prepuštam svojim drugim kolegama poslanicima.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa na efikasnosti u raspravi dami, Rakić.

IBRO SPAHIĆ

Htio bih da kažem da se potpuno slažem sa gospođom, treba zaštititi svakog građanina, svaki narod, svaku manjinu, bez obzira u kakvoj formi i nikakav teror manjine nad većinom, većine nad manjinom ne dolazi u obzir ni u Ustavu ni u bilo ..

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa.

VITO RAKIĆ

Gospodo predsjedavajući, cijenjani gosti, kolege poslanici,

Mi danas pred sobom, ja mogu da odgovorno tvrdim, prvi put, od kad je konstituisan ovaj parlament, imamo jedan od najznačajnijih dokumenata BiH.

Mislim da je ovo jedan od puteva kako trebamo raditi dokumente, kako trebamo voditi raspravu da bismo došli do jednog konačnog rješenja. Govoriti posebno o značaju ovog dokumenta može se mnogo, ali se mora reći da je neprihvatljivo da od potpisa Dejtonskog sporazuma do danas, pa izbore u aprilu ćemo provesti prema privremenim pravilima. Prema tome, red je da donesemo jedan dokumenat koji će biti generator

demokratije i generator stvaranja stabilnosti u BiH. Zato smatram da je dobro i da imamo dovoljno vremena da se obavi jedna demokratska rasprava i kod građana i kod političkih stranaka, kod organa vlasti, naučnih i stručnih radnika i da na bazi dokumenta koji je ponuđen od strane OSCE-a imamo jedan dobar okvir da se može donijeti jedan stabilan zakon koji će vrijediti na duže vrijeme.

Pošto je kolega Spahić široko govorio o ljudskim pravima i drugim elementima, ja to ne bih ponavljao, ali bih htio da ukažem samo na nekoliko principa o kojima treba voditi računa u državi BiH, koja je veoma složena, u kojoj je još ukupna politička situacija veoma osjetljiva i gdje se na bazi jedne zakonske ili, kažem, ustavne sigurnosti mora sve osjetljivo graditi pa i ovaj zakon. Zato smatram da nekoliko principa mora voditi ovaj zakon. Mora se zasnivati na Ustavu BiH. Treba da se definiše na bazi organizacione strukture BiH. Treba da definiše detaljno, do kraja, izbor organa BiH. Treba da definiše izborne principe na nižim nivoima, a ne norme. Treba da definiše jasno svođenje izbornih rezultata i da tu ne može biti nikakvih manipulacija. Mora se voditi računa o ustavnoj ulozi entiteta, kantona, opština, a isto tako i o njihovim nadležnostima i mora se, to smo dosta potrošili vremena i u raspravama, jasno definisati pravo glasa i pravo kandidovanja.

Ja ne želim da govorim o drugim principima koji su definisani u ovom zakonu, ali mislim da su ovo neki principi koji su najosjetljiviji u ovom trenutku i gdje moramo stvarno te principe posebno izlagati. Zato podržavam ovaj zakon da ide u javnu raspravu i predlažem da i organi Parlamentarne skupštine organizuju određene javne rasprave i drugi organi da bismo mogli na narednom zasjedanju, ne mislim na narednoj skupštini, ali na zasjedanju, kad zaključimo da trebamo raspravljati o Nacrtu, kvalitetno ulagati amandmane i jasno se dogovarati o onome što je potrebno građanima BiH.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa, riječ ima poslanik Zovko.

LJUBOMIR ZOVKO

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, gospodo iz međunarodne zajednice,

Ja bih na početku svog izlaganja odmah naglasio da sam za to da, kao zastupnik koji predstavlja HDZ koja je dobila najviše hrvatskog biračkog tijela u BiH, kazao bih da moramo što prije donijeti ovaj Izborni zakon BiH, a uz to i izborne zakone entiteta.

Konstatirao bih da, i ono što je osnovno, ovaj izborni zakon mora biti, draga gospodo, u skladu sa Ustavom BiH. Ja sam ovdje uložio prisegu, a i vi ste svi, u kojoj smo kazali jasno da smo dužni štititi Dejtonski ustav države BiH. Ovdje bih odmah rekao da mnoge odredbe, mnoge norme, pravila koja su iskazana u ovom nacrtu, nisu u skladu sa Ustavom BiH, a istovremeno i sa ustavom entiteta.

Prema Ustavu BiH, jasno je istaknuto, Ustav je najviši pravni akt u jednoj državi i to je morala znati i radna skupina koja ne znam kako je formirana, koliko znam, ovaj visoki dom tu nije imao nekog udjela. Prema Ustavu BiH, jasno je definirano, odnosno određeno, da država BiH, u svezi sa izbornim zakonodavstvom, ima ovlasti da, u Izborni zakon BiH da se ugrade pravila koja će regulirati izbor zastupnika u ovaj visoki dom,

odnosno Zastupnički dom Parlamenta BiH i izbor članova Predsjedništva BiH. Ovo je još jedan pokušaj, ja bih kazao, centralizacije i unitarizacije ove države, jasno, teško može takav sustav u ovoj državi da egzistira.

Pri izradi ovog Izbornog zakona, odnosno Nacrta, draga gospodo, moralo se voditi računa o tri volje, tri naroda, tri interesa. Ja ću biti slobodan pa ću kazati da se ovdje vodilo računa, uglavnom o dvije volje, dok se o volji najmalobrojnijeg hrvatskog naroda u BiH nije vodilo računa, jer ključne odredbe ovog nacrta, osobito koje govore o izboru članova Predsjedništva BiH, jasno su protiv interesa hrvatskog naroda u BiH, odnosno ne može se osigurati, odnosno, zajamčiti konstitutivnost i hrvatskom narodu u državi, naglašavam državi BiH. Uvijek tri volje.

Što se tiče ovih odredaba koje reguliraju izbor članova Predsjedništva BiH, ja neću ulaziti u detalje, to je eklatantan primjer kršenja Ustava BiH. To je vrlo jednostavno vidjeti, to nije ustavna sumnja, ne treba Ustavni sud da se očituje i to je vrlo jasno napisano, precizno kazano, preferencijalni sustav je protiv Ustava, nekakvo dodavanje glasova, dodavanje, birač ima samo pravo da za jednog čovjeka u Predsjedništvu BiH glasuje. Samo za jednog čovjeka. Nikakvo drugo dodavanje glasova, ovo i ono. Jasno je da je to protivno interesima najmalobrojnijeg naroda u BiH, opet naglašavam, mi moramo voditi računa o najvišem pravnom aktu u ovoj zemlji, a to je Dejtonski ustav BiH. Usput da kažem o konstitutivnosti koja je pred Ustavnim sudom, pa to je, draga gospodo, novi politički dogovor legitimnih predstavnika tri konstitutivna naroda u BiH. Od nameta nema selameta. Nema nametanja u ovoj zemlji, ovdje treba da se legitimni predstavnici tri naroda dogovore i o ovome najvažnijem pravnom aktu, najvažnijem zakonu u državi BiH. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo poslanici i zastupnici, mi ćemo poštujući ova opredjeljenja i raspoloženja, u drugom dijelu ove rasprave predstaviti naš Nacrt izbornog zakona, dozvolite mi da iskoristim ovu raspravu u načelu i da kažem šest stavova vezanih za Prijedlog zakona kolege Drage Ljubičića. Ja bih podržao sve one koji pozdravljaju činjenicu da imamo u parlamentarnoj proceduri ovaj Izborni zakon, odnosno da ćemo ga imati, jer ovo je rasprava u načelu i, na određen način, bih istakao da se sa ovim nedopustivo puno kasni, jer je već prekršen Dejtonski mirovni sporazum i organizovano nekoliko izbora protivno Dejtonskom mirovnom sporazumu, jer Dejtonski mirovni sporazum jasno govori o tome da su se samo izbori '96. mogli organizovati po privremenim izbornim pravilima. Mi imamo prekršaj Dejtonskog mirovnog sporazuma zbog ovakvih kašnjenja i za to su odgovorne institucije vlasti BiH, ali svoju odgovornost ne može da prikrije ni međunarodna zajednica koja ima jasne ingerencije u toj oblasti. Bilo je još prekršaja Dejtonskog mirovnog sporazuma, ali mi se zalažemo za takva rješenja da ne napravimo nijedan prekršaj Dejtonskog mirovnog sporazuma i Ustava BiH pri izradi ovog zakona. Prije nego što predem na ovih šest zamjerki, ja bih pozdravio rješenja kojih je Drago Ljubičić i njegova ekspertna grupa dala mnogo i u oblasti finansija, medija, otvorenih lista i transparentnost finansiranja izborne kampanje, gospodine Ljubičiću, zaista su to dobra rješenja, vidi se da je tu puno uloženo truda, vjerovatno vas je izrada ovog Nacrta izbornog zakona finansijski puno koštala, jer trebalo je to sve uraditi, ali o tome drugom prilikom.

Ja bih sad, nakon ovih pohvala, istakao šest, po meni, bitnih primjedbi koje iznosim lično, a dobrim dijelom i u ime SDP-a, a one se tiču:

1. Gospodine Ljubičiću, nisu, nažalost, ovim Izbornim zakonom ostvareni principi i zahtjevi Madridske deklaracije, ja bih istakao samo dva za izradu Nacrta izbornog zakona. Jedan zahtjev je da se afirmiše multietničnost, drugi zahtjev je da se uspostavi odgovornost političara u centralnim institucijama BiH prema narodima, svim narodima i građanima, bez obzira gdje žive u BiH, to ovdje nije riješeno. Ima pokušaja, kroz onih par hiljada potpisa, prilikom registracije člana Predsjedništva BiH ili, pak, podrške opštinskih vijeća, određenog broja opštinskih vijeća, ali to je karikaturalno jer to neće izazvati odgovornost političara da, kad diskutuju za ovom govornicom, istovremeno vode računa o interesima i Srba, Hrvata i Bošnjaka i svih građana BiH, bez obzira gdje oni žive. Nama trebaju takva ponašanja i takva djelovanja. To je, po meni, bitna primjedba Vašem tekstu nacrta izbornog zakona.

2. Apsolutna suprotstavljenost Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i ja bih tu rekao nekoliko zaista dramatičnih trenutaka, koristeći priliku da su ovdje prisutni cijenjeni predstavnici Vijeća Evrope, OSCE-a, institucija koje su se afirmisale u svijetu u borbi protiv s...

Prije nekoliko godina organizovan je bojkot, izolacija, pritisak na Južnoafričku Republiku za to što nije omogućila crncima da imaju aktivno i pasivno biračko pravo, to je apsolutno u redu, ali morate odgovoriti zašto sada u novom nacrtu Izbornog zakona, na određen način, koliko sam shvatio, u istupima međunarodnih predstavnika, dajete podršku rješenjima Drage Ljubičića da se crncima de facto pod "proglase svi Bošnjaci i Hrvati u RS i svi Srbi koji žive u Federaciji BiH i svi oni u BiH koji nisu ni Srbi ni Hrvati ni Bošnjaci, nego su Jevreji, Romi, Bosanci ili pripadnici bilo koje druge narodnosti". Takva rješenja, ukoliko neko bude pokušao usvojiti, srušit će svaki međunarodni sud o ljudskim pravima. Srušit će Ustavni sud BiH, jer, dozvolite, član 2. Ustava BiH govori "prava i slobode određene u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim protokolima direktno će se primjenjivati u BiH", ovdje će imati apsolutni prioritet nad svim drugim zakonima. Nemojmo donositi zakon koji će biti protiv Ustava BiH. Ja vas podsjećam, gospodo, da prije nekoliko godina, u jednom drugom mjestu, isto u parlamentarnom sazivu, ja sam opominjao i predstavnike međunarodne zajednice da ne donose Zakon o Vijeću ministara BiH i parlamentarnu većinu opominjao da ne donose protivustavan zakon. Doneseno je i sad imamo nakon nekoliko godina sudski epilog da je to protiv Ustava BiH. Ne smijemo napraviti tu grešku opet, gospodine Ljubičiću, i ja očekujem da ćete vi ovo svakako ispraviti. 30% građana, preko 30% građana BiH, prema ovim rješenjima, ne može nikad pomisliti da bude izabran u Predsjedništvo BiH ili u bilo koji dom naroda gdje se predstavljaju nacionalni interesi. To je ogromna, to je suprotstavljeno nacionalnim interesima i Srba i Hrvata i Bošnjaka i svih građana i, kao partija koja uvažava interese svih ovih građana, mi oštro protestujemo, ukazujemo na tu činjenicu.

3. Vi ovdje, ovim rješenjima, na određen način sugerirate i zagovarate promjene, određene promjene članova Ustava BiH, Ustava Federacije BiH i Ustava RS. Doduše, nisu to krupne promjene. Vi vjerovatno očekujete, s obzirom da oni ne zalaze u suštinu, da ćete dobiti podršku za te ustavne promjene, jer se na Ustavu BiH insistira samo da se promijeni način odlučivanja, govori se o posebnom sazivu Predstavničkog doma, o posebnim modalitetima odlučivanja itd., ali ja bih želio istaći, u ime SDP-a, da smo mi u

ovoj fazi protiv promjena Ustava i BiH i RS i Federacije BiH i da smo samo za usklađivanje tih ustava sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i svim međunarodnim konvencijama o ljudskim pravima. Te dokumente treba uskladiti sa konvencijama o ljudskim pravima. Ako budemo otvarali kutiju promjene Ustava, makar i na perifernim pitanjima, onda će to biti loše. Ustave treba uskladiti sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i to ima veliku odgovornost, i prvenstveno odgovornost međunarodna zajednica i Vijeće evrope koje nam pomaže da približimo BiH evropskoj porodici.

4. Gospodine Ljubičiću, vidim da pažljivo pišete, ja bih Vam želio sugerisati da moramo obezbijediti takva rješenja u izboru da kandidat, ja nemam vremena ponavljati sva rješenja, ali, recimo, kandidat koji bude izabran za člana Predsjedništva BiH, ima podršku svog naroda i relevantnu podršku pripadnika svih drugih naroda. Vaša rješenja, gospodine Ljubičiću, zagovaraju, recimo, teoretske mogućnosti da kandidat za člana Predsjedništva BiH bude izabran i bez ijedne i druge podrške. Ja se izvinjavam, zbog primjera. Može se napraviti vrlo jasan test da kandidat iz reda hrvatskog naroda može biti izabran bez ijednog glasa Hrvata, to je to. To ne valja. Mi u Predsjedništvu BiH moramo imati ljude koji imaju podršku pripadnika svog naroda. Istovremeno, Vaša rješenja zagovaraju da može biti izabran, recimo, kandidat za člana Predsjedništva BiH iz reda bošnjačkog naroda bez i jednog glasa podrške ili i jednog glasa pripadnika drugih naroda, to, također, ne valja, to je loše. Zna li zašto je loše? Zato što će se onda oni svađati, blokirati rad i umjesto da snose sankciju zbog blokade rada, oni će, naprotiv, dobijati podršku ograničenog glasačkog tijela i ponašati se kako su se uglavnom do sada ponašali, a to je da parcijalno, samo imaju za jedan dio BiH jedan dio naroda, nikad ne pređu krug više od 20% teritorije BiH. Gospodine predsjedavajući, ovo je načelna rasprava, i vi ste to prihvatili, i rasprava u načelu daje ogromne, široke mogućnosti, dozvolite mi da završim sa tačkom 5., šestu mogu izostaviti.

5. Obraćam se ovdje prvenstveno predstavnicima međunarodne zajednice. Ovo je ključni momenat, strateški je značaj ovog Zakona. Ne bude li se u ovom Zakonu stalno, mi imamo prvi put stalni Izborni zakon, ne budu li se usvojila rješenja koja uvažavaju evropske, svjetske, demokratske principe, BiH će na toj raskrsnici skrenuti na sasvim pogrešnom putu. Ostat ćemo na blokadama, ostat ćemo okrenuti prošlosti, jer će tada priča o prošlosti uvijek biti bolje nagrađena po ovom Izbornom zakonu, uvijek će izazvati bolje efekte kod birača, nego priča o budućnosti, stoga Vas, gospodine Ljubičiću, cijeneći Vašu motivaciju da ste predložili ovaj Izborni zakon, molim da ne dozvolite dalju centralizaciju, BiH je i sva politička moć centralizirana ne u ovom parlamentu, ne kod birača. Vi ste i sami uočili da, maltene, formalno se provode izbori, jer su centri političke moći u tri jednonacionalne političke stranke. Ne dozvolite, gospodine Drago Ljubičiću, sa Vašom ekspertnom grupom, sa svima koji Vam pomažu da to tako ostane. Vratite odlučivanje u ovaj parlament. Ne dozvolite da poslanici u narednom mandatu samo glasaju kako im je rečeno i vratite dignitet glasaču, biraču i poslaniku. Čvrsto ubijeđen da ćete najveći dio ovog uvažiti, a izražavajući spremnost da neka rješenja, što je daleko jednostavniji put, iz ovih Vaših zakona amandmansi budu uključena u prijedlog SDP, ja vjerujem da ćemo doći do ovog Izbornog zakona, ja se slažem sa prethodnikom, balans između nacionalnih prava koliktiviteta i građanskih prava u BiH, bez toga nema budućnosti BiH.

ANA HAVEL

Cijenjeni zastupnici, cijerenjeni gosti, govorim ispred Kluba zastupnika HDZ i ispred HDZ. Možda će malo duže biti izlaganje, ali vjerujem da neće preći ovo koliko je bilo moga prethodnika, pa vas molim za malo pažnje.

Podržavajući apsolutno donošenje ovog Zakona, jedna opća primjedba bi bila da nacrt Izbornog zakona sadrži niz rješenja koja nisu prihvatljiva, iz razloga što u tekstu nacrta ima odredbi koje se, sa stajališta suglasnosti sa Ustavom BiH i ustavima entiteta, mogu ozbiljno dovesti u pitanje posebno kad se ima u vidu raspodjela ovlasti između BiH i entiteta, u svezi sa izborom tijela vlasti, što su pojedina rješenja nelogična, komplicirana, i za većinu birača u BiH ne bi bila razumljiva zbog čega bi izbori bili veoma skupi.

Također, provođenjem izbora po predloženim rješenjima u Nacrtu izbornog zakona BiH, veći broj glasačkih listića bio bi nevažeći, a postupak utvrđivanja rezultata izbora bio bi dosta spor. Uz sve to, pojedina rješenja u Nacrtu izbornog zakona daju značajnu mogućnost izbornog inženjeringa. Posebne primjedbe i prijedlozi:

1. Iako je temeljnim odredbama Nacrta izbornog zakona BiH predviđeno da se tim zakonom uređuje izbor Parlamentarne skupštine BiH i članova Predsjedništva BiH, te uređuju principi koji važe za izbor na svim razinama vlasti u BiH, u daljoj razradi Nacrta izbornog zakona regulirana su sva pitanja izbora iz ove razine vlasti, od općine do države BiH, od raspisivanja izbora do utvrđivanja rezultata izbora i izdavanja uvjerenja izabranim dužnosnicima, pa čak i način, postupak izbora općinskih načelnika, gradonačelnika, župana, vlada županija, kao i općinskih i gradskih županijskih službenika koji rukovode općinskim, županijskim i gradskim službama uprave.

Pitanje izbora u BiH, kroz Nacrt izbornog zakona BiH, izrazito je centralizirano, uređeno i ne odgovara biti decentraliziranog ustavnopravnog uređenja BiH. Načinom na koji su regulirani izbori u BiH u Nacrtu izbornog zakona, ovo pitanje više je centralizirano nego npr. u Izbornom zakonu R BiH iz 1990. godine. Kada je ustavnopravna organiziranost R BiH bila tako uređena, da je pored Republike u njenoj ustavnopravnoj strukturi postojala samo općina i grad Sarajevo.

Nacrtom izbornog zakona BiH, entitetima su date vrlo male mogućnosti da svojim izbornim zakonodavstvom urede pitanje izbora u entitetu. Entitetima je npr. data mogućnost da u okvirima utvrđenim u Nacrtu izbornog zakona mogu odrediti broj kompenzacijskih mandata, zatim broj višečlanih izbornih jedinica i broj zastupnika u višečlanoj izornoj jedinici za izbor zastupnika u Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH, odnosno poslanika u NS RS.

Pri reguliranju pitanja izbora, mora se početi od temeljnih principa koji su u svezi sastava i načina izbora tijela vlasti u BiH propisani u Ustavu BiH i ustavima entiteta. Odredbe Ustava BiH koje reguliraju pitanje raspodjele ovlasti između institucija BiH i institucija entiteta ne sadrže odredbe o izborima, iz čega poizilazi da, u tom slučaju, važe odredbe Ustava BiH koje reguliraju pitanje raspodjele vlasti, da sve ono što nije izričito određeno da bude na razini BiH spada u ovlast institucija BiH.

Imajući u vidu izloženo, te da je Ustavom BiH regulirano samo to da će se članovi Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH birati u skladu sa izbornim zakonom kojeg će usvojiti Parlamentarna skupština BiH, te da će upražnjeno mjesto u

Predsjedništvu BiH, biti popunjeno u skladu sa zakonom koji će biti usvojen od strane Parlamentarne skupštine BiH, predlaže se da se Izbornim zakonom na razini BiH regulira pitanje izbornih tijela na razini BiH, dakle, Parlamentarna skupština BiH i Predsjedništvo BiH. Tim zakonom, također, radi osiguranja istih izbornih prava svih građana u BiH, trebalo bi regulirati temeljna pitanja u pogledu ostvarivanja prava glasa.

MIRKO BANJAC

Ja Vas molim da sporije govorite radi prevođenja, imamo intervenciju.

ANA HAVEL

Budući da još uvijek ima veći broj izbjeglih i raseljenih osoba i pitanje načina glasovanja izbjeglih i raseljenih osoba, dakle, ovim Zakonom BiH da se uredi, te pitanja tijela za provedbu izbora na razini BiH, kao i temeljne principe vođenja registra birača. Sva ostala pitanja u pravilu bi trebala biti regulirana izbornim propisima entiteta. Kada je u pitanju entitet Federacije BiH, onda dijelom i izbornim propisima županije.

2. Nacrtom Izbornog zakona BiH, predviđa se jedan potpuno novi sustav izbora članova Predsjedništva BiH, koji je dosta kompliciran i nepoznat na ovim prostorima, a vjerovatno i u zemljama Evrope. Osnovano se može postaviti pitanje da li bi građani birači u BiH mogli shvatiti predloženi sustav izbora članova Predsjedništva BiH, gdje za člana Predsjedništva BiH ne bi bio izabran onaj kandidat koji prilikom izbora osvoji najviše glasova, nego bi, po predloženom sustavu, mogao biti izabran i kandidat koji u prvom krugu može biti na drugom ili trećem mjestu, a izabere se za člana Predsjedništva BiH primjenom predloženog sustava dodavanja glasova, poena sa lista onih kandidata koji otpadaju zato što dobiju najmanji broj glasova, poena. Može se dati ocjena da je predloženi način glasovanja u Nacrtu izbornog zakona BiH za članove Predsjedništva BiH, za birače u BiH veoma kompliciran, te da bi rezultat toga bio veliki broj nevažećih glasačkih listića, a pored toga predloženi sustav glasovanja za članove Predsjedništva BiH daje veće mogućnosti za izborni inženjering.

Predlažem da se za izbor članova Predsjedništva BiH u Izbornom zakonu ugrade takva rješenja koja će omogućiti da izbor članova Predsjedništva BiH bude jednostavan i razumljiv za birače u BiH, s tim da rješenja budu takva da ona isključuju svaku mogućnost izbornog inženjeringa. Pri tome, mora se imati u vidu da su u BiH konstitutivna tri naroda Bošnjaci, Hrvati i Srbi. Da članovi Predsjedništva BiH, u Predsjedništvu BiH predstavljaju tri konstitutivna naroda te da, zbog toga, pri izboru članova Predsjedništva BiH, za njihov izbor, prije svega, odlučujući utjecaj moraju imati glasovi birača naroda iz koga se bira član Predsjedništva BiH, odnosno naroda kojeg predstavlja član Predsjedništva BiH.

Također, neprihvatljiv je prijedlog u Nacrtu izbornog zakona BiH da člana Predsjedništva BiH, umjesto člana koji je dao ostavku, biraju članovi Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH koji su izabrani sa teritorija istog entiteta kao i član Predsjedništva BiH koji je dao ostavku. Ovakvo predloženo rješenje neprihvatljivo je posebno za hrvatsku stranu iz dva razloga.

1. U Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, iz entiteta Federacije BiH, mi znamo obično kakav bude omjer zastupnika. U izboru člana Predsjedništva BiH iz reda hrvatskog naroda nikad ne bi mogao odlučujuću ulogu imati hrvatski narod, jer je

manjinski tu. Zato se predlaže, da se u slučaju izbora člana Predsjedništva BiH u ovakvim slučajevima izbor vrši ili u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, odnosno Narodnoj Skupštini RS ili da taj izbor izvrši Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.

2. Da bi sistem preglasavanja mogao biti takav da bi omjer bio 20 naprema 8 u korist Bošnjaka u Zastupničkom domu, prema tome, to je zaista neprihvatljivo.

Ustavom BiH preciziran je i uređen način i postupak donošenja odluka u domovima Parlamentarne skupštine BiH, pa se ne bi mogao prihvatiti predloženi način donošenja odluke o izboru člana Predsjedništva BiH na takav način, nego onako kako je propisano, dakle, sistemom glasovanja kao što je uvijek u redovnoj proceduri primjenjujemo. Pored toga, predlaže se da kandidat za izbor člana Predsjedništva BiH umjesto člana koji je dao ostavku, može biti samo zastupnik iz reda političke stranke čiji kandidat ranije bio izabran za člana Predsjedništva BiH i podnio je ostavku, a ne bilo koji zastupnik iz reda istog naroda iz kojeg je raniji bio član Predsjedništva BiH kako je to predviđeno u Nacrtu izbornog zakona. Neprihvatljivo je i pravo sadržano u prijelaznim i završnim odredbama Nacrta izbornog zakona da, ukoliko mjesto za člana Predsjedništva BiH ostane upražnjeno prije održavanja izbora za Predsjedništvo BiH, u skladu sa Izbornim zakonom BiH, to upražnjeno mjesto se popunjava na naprijed izloženi način, bez obzira na razlog koji je doveo do upražnjavanja tog mjesta. Nije jasno zašto se predviđa izbor člana Predsjedništva kada nekom članu Predsjedništva prestane funkcija na dva različita načina. Jedan postupak se provodi ako član Predsjedništva umre ili je trajno nesposoban za obavljanje funkcija, a drugi postupak kada član Predsjedništva podnese ostavku. Predlaže se da se provodi isti postupak izbora Predsjedništva bez obzira na koji je način prestala dužnost članu Predsjedništva, dakle, da u ovakvim slučajevima izbor člana Predsjedništva vrši, ili Dom naroda Parlamenta Federacije BiH, odnosno NS RS, ili Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.

U Nacrtu izbornog zakona BiH predviđeno je da se pri kandidiranju i izboru članova Predsjedništva BiH istima određuje i zamjenik. Predloženo rješenje može se dovesti u pitanje sa stajališta ustavnosti, s obzirom da Ustav BiH ne poznaje funkciju zamjenika. Zamjenici se, naime, moraju birati ili mogu birati samo u onim slučajevima kada je to određeno Ustavom, što, u konkretnom slučaju, nije predviđeno, bez obzira što se u Nacrtu konstatira da zamjenik člana Predsjedništva BiH nema nikakvih ovlasti.

Nacrtom izbornog zakona BiH predviđeno je da se za kandidata, za člana Predsjedništva BiH, pored potpisa podrške birača u entitetu, izbornoj jedinici u kojoj se vrši izbor, pribavi i hiljadu potpisa birača iz drugog entiteta. Može se osnovano postaviti pitanje da li se jedna izborna radnja, odnosno pribavljanje potpisa podrške birača, može vršiti izvan izborne jedinice u kojoj se neko kandidira za izbor Predsjedništva BiH. Postavlja se, naime, pitanje kako je uopće logično prikupiti potpise podrške birača za kandidaturu za člana Predsjedništva od birača koji nemaju pravo glasovati za tog člana Predsjedništva. Zato rješenje o Izbornom zakonu treba biti da se potpisi podrške birača za kandidaturu člana Predsjedništva mogu prikupiti samo u izbornoj jedinici, entitetu, u kojoj se neko kandidira za člana Predsjedništva BiH.

3. Nacrtom Izbornog zakona BiH, ja vas molim za malo strpljenja, ako je ovo već pripremljeno da saslušate. Nacrtom izbornog rješenja, izbor u Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH, predviđeno je da se veći dio zastupnika bira iz višečlanih izbornih jedinica prema formuli razmjerno proporcijalnog sustava, te da se manji dio

zastupnika bira kao kompenzacioni mandati izabrani sa teritorija Federacije BiH, odnosno RS, kao cjeline, prema formuli razmjerno proporcionalnog sustava, s tim što, po rješenju predloženom u Nacrtu, birač može glasovati ili samo za stranku ili pored stranke i za kandidate na kandidatskoj listi te stranke.

Ovakav sustav izbora zastupnika dosta je kompliciran i nerazumljiv za veći broj birača u BiH koji, treba reći skromno, imaju biračko obrazovanje, pa je za pretpostaviti da će, primijeni li se ovaj sustav u praksi, biti znatan broj nevažećih glasačkih listića, a također će znatno usporiti utvrđivanje rezultata glasanja.

Polazeći od izloženih konstatacija, u Izborni zakon BiH, kada je u pitanju izbor zastupnika u Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH, trebaju se ugraditi takva rješenja koja će za građane birače biti razumljivija i jednostavnija.

4. Prijelaznim i završnim odredbama Nacrta izbornog zakona propisano je da sve dok ne prestane mandat visokog predstavnika ili dok on ne odluči to da sve članove povjerenstva, glavnog tajnika Izbornog povjerenstva BiH, članove Izbornog vijeća za prigovore i žalbe, te članove Apelacionog vijeća imenuje visoki predstavnik. Ovakvo rješenje nije prihvatljivo, dakle, da visoki predstavnik imenuje sve članove navedenih izbornih tijela. Zato se predlaže da sve članove iz reda domaćih građana u Izorno povjerenstvo BiH i Apelaciono vijeće, te članove Izbornog vijeća za prigovore i žalbe te kao glavnog tajnika Izbornog povjerenstva BiH bira Parlamentarna skupština BiH. Ovo iz razloga što se u sličnim situacijama, gdje u sastavu domaćih tijela ima i predstavnika međunarodne zajednice, predstavnike iz reda domaćih građana bira nadležno tijelo vlasti BiH, odnosno entiteta, a predstavnike međunarodne zajednice bira nadležno tijelo međunarodne zajednice, npr. Ustavni sud BiH, Dom za ljudska prava BiH, Ustavni sud Federacije BiH, Sud za ljudska prava Federacije BiH, itd. Prema pravilima iz Aneksa 3., predstavnici strana, članovi Privremenog povjerenstva, nisu mogli biti izabrani u Privremeno izorno povjerenstvo bez suglasnosti strana, što sve ukazuje da je nerealno i nelogično predloženo rješenje u Nacrtu izbornog zakona BiH da sve članove Izbornog povjerenstva BiH, glavnog tajnika Izbornog povjerenstva, dakle, ovo što sam već nabrojala bira samostalno visoki predstavnik.

Ja bih još kratko, ako imate strpljenja, a ako ne, ja ću prekinuti i nastaviti.

MIRKO BANJAC

Ja želim da Vas upoznam sa jednim stavom, ja bih Vas molio da zaustavite Vašu raspravu, ako treba dat ćemo još jednu priliku, riječ, nije sporno, ali Kolegijum je zauzeo sledeće stajalište, ako neko nastupa u ime kluba poslanika ubuduće ćemo davati dvostruko vrijeme, ali se to podrazumijeva da o toj tački neće diskutovati članovi tog kluba. Ne možemo davati ovako duge rasprave, poslanik Spahić, pa onda Vi, pa bilo je tu drugih ljudi koji bi još željeli reći, ali nemaju priliku. Ja vas molim ovog momenta, ja najavljujem pauzu od sat vremena za ručak i mi, Kolegijum, ima raspravu sa predstavnicima Evropskog parlamenta, ima razgovor, a vi ćete imati priliku da ručate, a u pola tri nastavljamo i tada da ću dati kolegici da u ime, ostavite to, gospođu poslaniče, ostavite to nama, nas obavezuje vrijeme dogovoreno sa predstavnicima Evropskog parlamenta i mi ne možemo.

ANA HAVEL

Hvala lijepa.

/PAUZA/

MIRKO BANJAC

Predlažem da nastavimo s radom. U sali imamo 24 poslanika, ja ne mogu čekati da se neko smiluje da dođe, predlažem da nastavimo sa radom. Sledeći koji je bio prijavljen za diskusiju je gospodin Silajdžić, njega nema, obzirom da ga nema, sledeći prijavljeni je, ja mislim da trebamo dati priliku gospođi Havel. Gospođo Havel, da li ćete Vi govoriti kao poslanik ili u ime Kluba?

ANA HAVEL

U ime Kluba.

MIRKO BANJAC

Izvolite, jer inače ne bih dozvolio, moramo jednom uvesti praksu, dat ćemo prednost Klubu, ali dalje ne možemo voditi ovakvu praksu koja je, to smo se mi dogovorili kao Kolegijum, slažem se i s Vama da to treba reći na početku, ali smo se mi u toku ove sjednice dogovorili da će to biti praksa, je ne možemo više tolerisati.

ANA HAVEL

Ovaj nastavak neće puno trajati kao prvi dio.

Pored toga što su neka rješenja u svezi izbora tijela vlasti u entitetima regulirana Izbornim zakonom BiH, umjesto da se reguliraju u izbornom zakonodavstvu entiteta, ta rješenja nisu prihvatljiva iz niza drugih razloga.

1. Način izbora izaslanika u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH nije prihvatljiv posebno za hrvatsku stranu. Ovo iz razloga što se u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH, iz zakonodavnih tijela županija, bira isti broj po 30 izaslanika Hrvata i Bošnjaka da bi, pri izboru u zakonodavnim tijelima županija kandidata za izaslanike u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz reda hrvatskog naroda, znatno veći uticaj, obzirom na brojnost imali zastupnici iz reda bošnjačkog naroda budući da u Federaciji BiH imaju samo tri županije sa većinskim hrvatskim narodom, dok je pet županija sa većinskim bošnjačkim narodom, a time i većinom zastupnika u zakonodavnim tijelima županija.

Za izbor izaslanika u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH trebat će iznaći takva rješenja koja će onemogućiti svaku dominaciju većinskog naroda pri izboru izaslanika u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH. U tom cilju, mogla bi se koristiti rješenja koja su predviđena za izbor izaslanika u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. Dakle, da hrvatske izaslanike iz županija biraju hrvatski zastupnici u zakonodavnom tijelu županije, a bošnjačke izaslanike iz županija biraju bošnjački zastupnici u zakonodavnom tijelu županije.

2. Nacrtom izbornog zakona BiH reguliran je i izbor zastupnika u Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH i NS RS umjesto da se ova pitanja reguliraju izbornim zakonodavstvom entiteta. Može se konstatirati da je predloženi način izbora i za ova tijela vlasti kao i za izbor u Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH dosta kompliciran i nerazumljiv za veći broj birača u BiH. Pored toga, predloženi način izbora zastupnika u Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH gdje je predviđeno da se zastupnici biraju iz višečlanih izbornih jedinica, primjenom principa otvorenih lista, može se dovesti u pitanje sa stajališta ustavnosti, s obzirom da je Ustavom Federacije BiH propisano da se zastupnici u Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH biraju na teritoriju cijele Federacije BiH, odnosno da je Ustavom Federacije BiH propisano da su izabrani zastupnici u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH iz svake stranke osobe s vrha te stranke, prema broju dobijenih glasova.

3. Izbornim zakonodavstvom treba regulirati i izbor samo onih tijela vlasti za koje se provode neposredni izbori od strane građana. Zato je neprihvatljivo da se izbornim zakonodavstvom, pogotovu na razini BiH, reguliraju pitanja izbora za ona tijela vlasti čiji izbor je već propisan u Ustavu Federacije BiH, predsjednik i dopredsjednik Federacije BiH, vlade i župana u županijama, jer je ovo pitanje regulirano Ustavom Federacije BiH i ustavima županija, izbor gradonačelnika, općinskog načelnika i službenika koji rukovode u tijelima uprave u općinskim, županijskim i gradskim izbornim tijelima, jer je ovo pitanje regulirano u statutima gradova, odnosno općine, pogotovu što predložena rješenja dijelom odstupaju od rješenja utvrđenih u ustavima entiteta, ustavima županija i ustavima gradova i općina za izbor navedenih tijela vlasti.

4. Nije prihvatljivo ni rješenje predviđeno u članu 14.18. Nacrta izbornog zakona BiH, da mandat općinskog vijeća, odnosno skupštine županije traje četiri godine. Ovo pitanje, prije svega, treba regulirati izbornim zakonodavstvom entiteta, a pored toga treba istaći da je Ustavom Federacije BiH propisano da mandat općinskih vijećnika, odnosno zastupnika u skupštini županije traje dvije godine, u Ustavu je to regulirano. Ovo posebno kada se ima u vidu da odredbe u ustavima entiteta i županija koje određuju vrijeme trajanja mandata nisu u suprotnosti sa Ustavom BiH jer taj Ustav ne tretira ovo pitanje. Iz istih razloga nije prihvatljivo predloženo rješenje u članku 20.10. Nacrta izbornog zakona da mandat članova Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH koji se biraju na prvim izborima sukladno ovom Zakonu traje dvije godine, pogotovo kad se ima u vidu da je Ustavom Federacije BiH propisano da mandat zastupnika u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH traje četiri godine.

5. Nacrtom izbornog zakona BiH, određen je minimalan i maksimalan broj zastupnika u skupštini županije, odnosno vijećnika u općinskom vijeću, ovisno od broja glasača u županiji, odnosno općini. Pored toga što ovo pitanje ne treba regulirati Izbornim zakonom BiH, već izbornim zakonodavstvom entiteta, treba istaći da je broj zastupnika u zakonodavnom tijelu županije određen Ustavom Federacije BiH i on iznosi od 30 do 50 zastupnika, a najveći broj ustava županija, također, određuje minimalan i maksimalan broj vijećnika u općinskom vijeću na području županije. Prema tome, nije prihvatljivo da se zakonom na razini BiH određuje broj zastupnika u zakonodavnom tijelu županije, odnosno vijećnika u općinskom vijeću, pogotovo što prijedlog u Nacrtu, u nekim slučajevima nije u skladu sa ustavom entiteta i ustavima županija. Ja se zahvaljujem, ja znam da sam bila opširna, ali mislim da će ova diskusija dobro doći u daljoj raspravi oko ovog.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa poslanici gospođi Havel, riječ ima poslanik Špirić. Da li kao predsjednik Kluba ili poslanik?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja ću se držati vremena pa svejedno mi je. Ako produžim, onda ...

Gospodo predsjedavajući, cijenjeni gosti, dame i gospodo poslanici, htio bih samo da važnu pažnju skrenem na par stvari pre načelne rasprave o Nacrtu izbornog zakona BiH. Mislim da nema potrebe, ja posebno naglašavam značaj donošenja ovog zakona za budućnost BiH i njenih naroda, za njenu poziciju u sklopu Evrope i međunarodne zajednice. No, ono što je nestandardno u svemu ovome jeste da je Nacrt zakona prošao mnogo širu raspravu van prostora BiH, nego, nažalost, što smo mi spremni da raspravljamo o ovom, a tiče se sudbine BiH i njenih građana. Da je to tako, ja ću vam pročitati dopis od 21. oktobra '99. godine od visokog predstavnika gospodina Petriča ili kancelarije OHR-a u kojem on kaže: "ovaj Nacrt je dostavljen predstavnicima međunarodne zajednice, a odobrili su i Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira i stručnjaci Savjeta Evrope. Ovakav kakav jeste, Nacrt zakona poštuje sve demokratske principe koji su utvrđeni međunarodnim konvencijama i ne sadrži niti jednu odredbu za koju se može smatrati da je u suprotnosti sa Ustavom BiH." I na kraju se zaključuje, „predsjednik i domaći članovi komisije za Izborni zakon, kao i moja Kancelarija bit će na raspolaganju nadležnim radnim tijelima oba doma i bit će spremni da uzmu učešća u radnim sjednicama". Dakle, prošao je ovaj Zakon mnogo više rasprave nego što mislimo i zato ja molim da pitanja postavljamo stvarnom, suštinskom predlagraču, a ne formalno-pravnom gospodinu Dragi Ljubičiću kojeg molim da se ponaša kao poslanik, ne mora da vodi zabilješke, jer on i nema finansijsku podršku na bazi koje bi mogao da ovo sve predoči u nešto drugo što se zove zakon i da smo spremni da jedni druge uvažavamo, a to zašto je Drago Ljubičić, kao poslanik, unio ovaj zakon u raspravu u ovaj visoki dom, govori o poziciji BiH, nakon rata koji je vođen i, naravno, da sad ukažem, da kažem svoje viđenje vezano u ovoj načelnoj raspravi.

U donošenju Izbornog zakona BiH, naravno, po mom viđenju, treba poći od unutrašnje strukture, utvrđene Ustavom BiH, položaja i uloge entiteta i konstitutivnosti tri ravnopravna naroda BiH. Izborni sistem BiH, prema ponuđenom Nacrtu izbornog zakona BiH, dijelom izražava tendenciju ka unitarizaciji BiH, misli se na organizaciju i nadležnosti organa, organizacija, sastav i način odlučivanja Izborne komisije i drugo što je u suprotnosti sa Opštim okvirnim sporazumom za mir u BiH i Ustavom BiH.

Propisujući principe, pravila i procedure izbora na svim nivoima vlasti u BiH, Nacrt izbornog zakona BiH, najdirektnije atakuje na ustavnopravnu strukturu i samostalnost i nadležnost entiteta. Ukupna koncepcija Nacrta izbornog zakona u BiH u pogledu ovlaštenja i nadležnosti visokog predstavnika za BiH nema svoj ustavnopravni odnos, posebno u dijelu prelaznih i završnih odredbi Nacrta izbornog zakona BiH, što je uslovalo da se poslanik javi u ulozi predlagrača ovog zakona. Nacrt izbornog zakona BiH, dakle, to je druga primjedba Izbornog zakona BiH, nema ustavnopravni osnov jer je Ustavom BiH samo utvrđeno da će ona biti demokratska država koja će djelovati po zakonu i sa slobodnim i demokratskim izborima tačka 2., član 1. Ustava i da će se Izborni zakon koji će usvojiti Parlamentarna skupština BiH odnositi, dakle, odnosit će se samo na

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH i Predsjedništvo BiH, članovi 4. i 5. Ustava BiH.

U okviru utvrđenog Izbornog zakona, mišljenja sam da, kod odnosa biračkog prava građana, da to pravo treba propisati tako, definisati ko sve ima pravo glasa, konačno, rješavajući migracione probleme davanjem prava glasa raseljenim, izbjeglim i drugim licima koja su se iz bivših republika trajno nastanila u BiH, nebitno je da li u entitetu Federacije BiH ili u entitetu RS. Trebalo bi pod 4., takođe, utvrditi način izbora za Predstavnički dom i to tako da BiH ima dve izborne jedinice, dakle, izborna jedinica Federacije BiH i RS tako da se 14 poslanika bira u RS kao jednoj izornoj jedinici, a 28 u Federaciji BiH kao drugoj izornoj jedinici. Decidan je stav da Izborni zakon BiH ne može propisivati izborne principe za entitete jer je Ustav BiH prihvatio princip isključive podjele nadležnosti između institucija BiH i entiteta. Isto tako, ovim zakonom ne mogu se regulisati izborni principi za lokalne organe vlasti jer je lokalna samouprava u nadležnosti entiteta.

Dame i gospodo, ja hoću da vjerujem da je međunarodna zajednica i komisija koja je radila na ovom utrošila mnogo vremena i truda i da će smoći snage da uskladi ove izrečene primjedbe ili amandmane sa Ustavom BiH i RS ili će u protivnom u strukturi poslanika morati tražiti one ljude koji su spremni da kažu da Ustav BiH i RS treba uskladiti sa Izbornim zakonom, što do sada u svijetu nije viđeno. Valjda bi Izborni zakon trebalo uskladiti sa jednim i drugim ustavom. Toliko u načelnoj raspravi. Hvala.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Poštovana gospodo poslanici, obzirom da nema više prijavljenih, ja ću uzeti da kratko i ja kao poslanik govorim.

Poštovana gospodo poslanici, uvaženi gosti, uvaženi gospodine ambasadore Beri, sa zadovoljstvom mogu da kažem da se danas radi veoma konstruktivno i radimo jedan veoma koristan posao za državu BiH. Mislim da smo svi svjesni toga. Na početku, prije nego što, želim da kažem, u načelu moje primjedbe, mislim da bi bilo najbolje da donesemo jedan zaključak da stenogram sa današnje rasprave uputimo kancelariji OSCE-a ili na kraju, ovo što je rekao gospodin Špirić, ja sam apsolutno saglasan. Znamo mi da ste najvećim trudom uložili Vaša kancelarija, Vi lično, i komisija, da uputimo, dakle, stenogram sa ovog skupa Vama da Vi vidite šta poslanici danas misle o prijedlogu, Nacrtu ovog zakona, kako bi mogli, da kažem, imati na raspolaganju puno vremena da odgovorite nama argumentovano na sve ono što mi danas pitamo.

Naime, daljnja rasprava koja će se voditi u ovom domu o Izbornom zakonu, zavisit će i od toga koliko ćete biti uvjerljivi Vašim odgovorima na ono što su danas dileme poslanika ovdje i mislim da je to jako važno. Ako se poslanici slažu da ovaj zaključak donesemo, da stenogram uputimo i Vama i drugom predlagaču, mislim na Klub poslanika SDP-a, znači, da imamo jednak pristup, mislim da ćete imati svi vi koji ste predlagači puno koristi od toga, a mi nećemo danas gubiti vrijeme na parcijalne Vaše odgovore, jer sigurno je da ćete dati daleko kvalitetnije odgovore kad sjednete i razmislite o svakoj našoj primjedbi. Mislim da, ili na kraju, neka se sastane komisija koja je radila čitav ovaj veliki posao, pa neka dobro razmotri sve ono što mi kažemo.

Ono što ja želim sada da kažem oko Izbornog zakona, volio bih da se nama ovdje konkretno kaže koji je ustavnopravni osnov i da se on decidno navede u preambuli ovog zakona. Mislim, da tu dilemu već jednom razjasnimo. Mislim da to mora da sadrži naš izborni zakon i očekujem da ćete uložiti truda i Vi lično i Vašim autoritetom da komisija sjedne i pomogne gospodinu Ljubičiću da, da tako kažem, i ta pitanja njemu više ne upućujemo kao predlagaču, a ni vama, kao instituciji OSCE-a, šta se to dogodilo, zašto nema preambule.

Jako je važno, obzirom da imamo dvije oprečne izjave, da je sve u skladu sa Ustavom i da nije sve. Imamo u pismu koje nam je upućeno da je to sve u skladu sa Ustavom i ovdje vidite jedan veliki broj mišljenja poslanika da to nije u skladu sa Ustavom, tu dilemu moramo premostiti na jedan demokratski način. Ono što dalje želim da kažem jeste da je Aneksom 3. Dejtonskog mirovnog sporazuma rečeno da će se utvrditi da predstavnici entiteta se slažu da izaberu komisiju koja će biti odgovorna za provođenje budućih izbora u BiH. Kako je moguće, ja postavljam pitanje, da ovo stoji u Aneksu 3. a svi se kunemo, da tako kažem, da ćemo poštovati Ustav BiH i Dejtonski mirovni sporazum, a da na ovom zakonu kaže komisiju imenuje visoki predstavnik. Mi sami već odstupamo od normi koje su usvojene, međunarodno priznate i potpisane od svih sudionika, učesnika u potpisivanju Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Jedan od relevantnih stavova jeste i taj da se Izborni zakon za BiH treba da odnosi na Parlamentarnu skupštinu BiH i Predsjedništvo BiH. Molim vas, tako piše u našem Ustavu. Ja bih želio pojašnjenja za sve ono drugo što se tamo nalazi. U Nacrtu ovog Izbornog zakona, ograničavajuća je norma koja kaže da svi oni koji se nalaze na izdržavanju kazne, koji su pod optužnicom, koji se nalaze u spisku, da se pojave pred Tribunalom ili pred lokalnim sudovima, ne mogu da se kandiduju. Jedna od osnovnih normi prava da je kriv onaj kad se krivnja dokaže. Isto se moja primjedba odnosi na ljude koji su na funkcijama, a treba da se kandiduju. Slažem se da ne može da bude dvojnost funkcija, ali se isto tako slažem da ne može čovjek unaprijed podnijeti ostavku i kaže ja ću se kandidovati, a hoću li biti izabran ili neću o tom po tom. Prema tome, moramo prevazići te dileme, jer su one nama u interesu. Još jedna veoma važna stvar. Ovdje u normi koja je pod 2.1. do 2.21. sa stanovišta organa za sprovođenje izbora, upozoravam da bi zaista morali izričito kazati da Izborna komisija za BiH ima, kaže se, dva Srbina, dva Hrvata i dva Bošnjaka i jednog iz reda ostalih. Ko su to ostali? Moramo da znamo ko su to ostali, decidno da se kaže ko su ostali i da uvedemo princip jedinstvenog odlučivanja u toj komisiji. Koji je to princip? Ne možemo dijelom da komisija odlučuje konsenzusom, a dijelom dvotrećinskom većinom ili relativnom većinom, jer postoji mogućnost različitih grupisanja unutar komisije i da se na neki način donesu odluke koje neće biti izraz volje onih koji su predstavnici tamo Bošnjaka, Srba, Hrvata i ostalih. Ja uvažavam da postoji neka grupacija ostalih, ali molim da se ona navede. Zašto se mi plašimo da navedemo ko su to ostali? Da kažemo to su svi oni narodi, pripadnici naroda koji nisu Srbi, Bošnjaci ili Hrvati i nema problema, da znamo ili da nije to neko novo jugoslavenstvo, ili, ne znam, neko novo bošnjaštvo ili nešto. Ja bih želio da znam šta je to. Ja se izvinjavam ovim, ne želim nikog povrijediti, samo želim da se to precizira i da nema dileme.

Kad je u pitanju ovaj izborni cenzus pa se kaže da će se malo provoditi izbori, prikupljati potpisi u jednom i drugom entitetu, a provoditi izbori u drugom. Ono koliko sam ja do sada saznao i uvažavajući mišljenja, relevantna mišljenja pravnih stručnjaka, ovakvu kombinaciju ne poznaje nijedan izborni model, izborni zakon u svijetu. Ako

poznaje, volio bih da kažem u kojim se zemljama ovako to radi. Da se, dakle, prikuplja potpis na jednoj teritoriji, a za tog istog kandidata isključivo glasa na drugoj teritoriji. To je nešto što, jedna kombinacija koju treba objasniti. Mislim da je ona za ... Ovdje je bilo govora, ja ne bih želio sada da ponavljam ono što su drugi rekli, ali moram da kažem još nešto, a to je u poglavlju II, gdje se spominju organi za sprovođenje izbora, spominju se izborne komisije, dakle, izborna komisija na nivou BiH i opštinske izborne komisije. Molim vas zašto, može li mi neko objasniti, nema izborne komisije entiteta, a kažemo da će biti zakon o izborima na nivou entiteta. Ne znam, postoje nelogičnosti koje ja ne znam objasniti ovog momenta zašto je to tako, ali vrlo rado bih saslušao argumentovano objašnjenje za takav stav. Mislim, kad je u pitanju još nešto i kaže se da struktura svih izbornih komisija u BiH mora biti multietnička, prema popisu stanovništva iz 1991. godine. Što će se reći da ovaj zakon prejudicira ustavni spor koji se vodi pred Ustavnim sudom BiH, a vi znate da je taj spor o konstitutivnosti naroda, ja ovog momenta ne znam kakav će biti ishod tog spora, ali najmanje što bih želio da ja glasam za nešto što unaprijed ne znam kako će pravno završiti i ne želim ja ovdje da govorim za što sam, to ne želim, to neka ostane organima sudskim koji će dati kompetentno mišljenje.

Ovdje su govorili poslanici oko ulaženja u neke zakone o lokalnoj samoupravi i neka lokalna rješenja na nivou entiteta, također, to je pitanje koje treba regulisati. Ono što bih još napomenuo u članu 1.11. prvog poglavlja, jer ova metodologija je primjerena evropskom kontinentalnom sistemu prava, pa ću o tome kasnije, u ovom članu se navodi da kandidati svih političkih stranaka tokom izborne kampanje mogu vršiti izborne aktivnosti na teritoriji cijele BiH. Meni je to nelogično. Ako je neko registrovan lokalno, valjda tamo za ono područje gdje je registrovan i gdje ima kandidate. Šta će tražiti neko u Mostaru, a registrovao se za područje Banja Luke, ovo pitam mog kolegu Špirića, on ima jednu stranku na nivou, samo pitam. Ja bih želio, uvažena gospodo, da se ovo prihvati da ne idem dalje od ovih deset minuta jer onda nemam pravo ni vas ograničavati, da dobijemo što je moguće argumentovanije odgovore na sva pitanja. Hvala vam velika. Moja istinska želja je bila da svojim dilemama otvorim mogućnost jedne kvalitetne rasprave u drugom krugu, nazovimo ovo jedan prvi krug u ovoj raspravi. Hvala vam lijepa.

AMBASADOR ROBERT BARRY

Neću vam oduzimati puno vremena danas, stoga nisam u mogućnosti odgovoriti na sva izuzetno dobra pitanja koja sam danas čuo. Mi ćemo napraviti jedan pisani pregled svih vaših pitanja, odnosno, dostavit ćemo vam odgovore, a isto tako sastat ćemo se sa klubovima, odnosno članova klubova pojedinačno.

Isto tako, bit će nam zadovoljstvo sastati se sa članovima ovog tijela kao i Predstavničkog doma i sa njima razgovarati pojedinačno. Mislim da ovo što smo do sada napravili predstavlja jedan dobar uvod u raspravu o Nacrtu izbornog zakona. Postoji nekoliko pitanja koja se učestalo javljaju povodom Nacrta, a upravo na ta pitanja želim da odgovorim sada.

Da li je Nacrt zakona konzistentan sa Ustavom Bosne i Hercegovine? Čuli ste, znači, zvanično pravno mišljenje visokog predstavnika povodom ovog pitanja. A on je upravo nadležan za tumačenje Ustava za vrijeme trajanja njegovog mandata. Ali nama će biti drago da prođemo kroz sve ovo član po član i da vam objasnimo zašto mi mislimo da je ovaj zakon u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

Da li je Nacrt zakona konzistentan sa evropskim standardima? Znači, Nacrt je razmatran od strane Vijeća Evrope i dva puta od Venecijanske komisije. I komentari koji su tu dati su uzeti u obzir prilikom sastavljanja Nacrta zakona. Nacrt zakona je isto tako razmatran od strane međunarodnih pravnika za izbornu pravu i oni su isto tako utvrdili da je u skladu sa međunarodnim normama. Predsjedavajući radne grupe za Nacrt izbornog zakona jeste sam uvaženi međunarodni pravnik, a isto tako i stručnjak iz oblasti izbornog prava.

Sljedeće pitanje - da li je sistem suviše komplikovan za birače da ga razumiju? Dva puta smo organizovali eksperimentalne izbore, znači, koristeći glasačke listiće koje namjeravamo koristiti na izborima. Jasno je da je birač razumio i o čemu se govori u preferencijalnom sistemu glasanja i o čemu se govori u sistemu otvorenih lista. Vodili smo eksperimentalne izbore u okviru opštinskih izbora i tada je bilo samo 2% nevažećih listića. To znači da je procenat nevažećih listića bio mnogo manji nego što je bio na izborima 1998. godine.

Mnogi ljudi su postavili pitanje zašto imamo dva metoda u odabiranju nasljednika kod člana Predsjedništva. Ovo smo napravili s ciljem da bismo izbjegli ono što nazivamo u terminologiji izborni inženjering. To znači da spriječimo nekoga da se kandiduje za izbore koji ne želi da dobije to mjesto, a onda kada dobije to mjesto preda to mjesto nekome drugom. Iz tog razloga pravimo razliku između nedobrovoljnog odustajanja od mjesta i dobrovoljnog odustajanja.

Da, razumijemo da će biti entitetske komisije i izborne komisije na svim nivoima. A ovaj segment će biti obuhvaćen entitetskim zakonom. Tačno je da je sistem prikupljanja potpisa u različitim dijelovima jedinstven za zemlju BiH. Ali jedino BiH na svijetu ima entitete. Znači, neke jedinstvene stavke u ovom zakonu upravo su uslovljene jedinstvenom, odnosno specifičnom strukturom Bosne i Hercegovine. Isto tako, mišljenja smo da zakoni entiteta, kao i zakoni kantona moraju biti u skladu sa zakonom na nivou zemlje. Zbog toga zakon sadrži mnogo principa koji se moraju primijeniti u entitetskim zakonima takođe.

Zloglasni taj formular P-2. je pomenut danas. Kao što svi znate, ovaj formular P-2. nije korišten od 1996. godine. Znači, pitanje je da li ljudi imaju pravo da izaberu da glasaju tamo gdje su bili 1991. godine ili da glasaju na osnovu onoga gdje se trenutno nalaze. A isto tako mislim da ćete se složiti sa mnom u konstataciji da zabranjivanje ljudima da glasaju za mjesta gdje se trenutno nalaze, odnosno gdje trenutno žive, bi predstavljalo neku vrstu kršenja njihovih prava. Znači, sistem po kojem se osigurava da je glasač bio, odnosno živio u toj opštini 1991. godine i gdje on sada želi da živi, odnosno gdje sada živi, jeste veoma, veoma pažljivo određen.

Moram isto tako da naglasim da je preferencijalni sistem glasanja jedan sistem koji se u principu koristi u velikom broju evropskih zemalja. Kada kažem u principu, tada mislim da samo u BiH i na Islandu, znači, kandidat može biti izabran za predsjedništvo, a bez toga da dobije većinu glasova. Uzmimo, na primjer, Hrvatsku. Ukoliko imate manje od 50% glasova ne možete biti izabrani u Predsjedništvo Hrvatske. Stoga oni imaju mogućnost dva kruga glasanja. Sistem preferencijalnog glasanja ovdje, znači, jednostavno, sažima ova dva kruga glasanja u jedan glas.

Ovo nije savršen zakon. Ovo predstavlja kompromis. Mislim da ste i sami iz naše diskusije danas vidjeli da nismo u mogućnosti stvoriti zakon koji će odgovarati svim ljudima ovdje, a isto tako i svim konstitutivnim narodima. Mi smo, znači, sastavili jedan najbolji kompromis, odnosno kompromis koji pokazuje najbolje naše mogućnosti. Ipak, vi ste sada u poziciji da sve ovo poboljšate. A isto tako mi smo ovdje, biće nam zadovoljstvo da podržimo one odredbe koje su u skladu sa Ustavom BiH, a isto i u skladu sa međunarodnim standardima.

A isto tako radujemo se saradnji između vas i nas, kao tijela u cjelini, kao i pojedinačno – znači sa predstavnicima klubova, zamjenicima predstavnika klubova i slično.

Na kraju, želio bih, isto tako, da se zahvalim gospodinu Ljubičiću. Ukoliko ovdje postoje neke stvari koje vam se sviđaju, onda se trebate ovom gospodinu zahvaliti za to. Međutim, ukoliko postoje stvari koje vam se ne sviđaju, onda za to morate kriviti visokog predstavnika i mene. Ali, molim vas, nemojte da krivite za to članove naše državne radne grupe. Jer su oni u svom radnom procesu imali 90 različitih verzija zakona, u nastojanju da ovaj nacrt zakona bude što bolji. Tako da mogu, isto tako, da istaknem da zakon nije napisan u kamenu, nego je jednostavno napisan, da tako kažem, krvlju onih ljudi koji su radili na tome. Hvala mnogo.

PREDSJEDAVAJUĆI:

Hvala ambasadoru Beriju.

Riječ ima gospodin Silajdžić. Molim vas, gospodin Silajdžić je ranije tražio riječ, pa je bio odsutan iz sale.

HARIS SILAJDŽIĆ:

Ja još uvijek mislim da je ovo načelna rasprava i zbog toga ću pokušati da budem kratak.

Šta mi želimo postići ovim Izbornim zakonom? Želimo poboljšati stanje koje je nastalo kolosalnim kršenjem ljudskih prava u Bosni i Hercegovini. To možemo tako što ćemo primjenjivati norme za koje vjerujemo da su civilizirane. Dakle, to je naš prioritet. Pošto smo u zadnjih deset godina pokazali koliko znamo o tim normama, onda moramo učiti od drugih. Mi to želimo učiti od gospodina Berija, OSCE-a, od gospode koja su bila ovdje iz Vijeća Evrope. Dakle, to stanje koje imamo, nije bilo zbog lošeg izbornog zakona koji smo imali niti je posljedica prirodne katastrofe, nego kršenja ljudskih prava koje se nastavlja na svim nivoima. Prema tome, mi moramo uskladiti ovaj zakon sa Dejtonom. A Dejtonski ustav kaže da međunarodne konvencije imaju prioritet nad domaćim zakonom. Eksplicite, Nacrt ovog zakona nije usklađen sa tim. Ja sam predlagao Zakon o primjeni međunarodnih konvencija. Od februara 1997. godine imate i taj nacrt. Znači, Zakon o primjeni međunarodnih konvencija obzirom da se ne primjenjuje. Što je, naravno, nelogično, jer ne bi trebao biti zakon ako se direktno primjenjuju konvencije, pitanje je da li se primjenjuju konvencije ovdje? Neću ponavljati, ali moram reći – prije svega Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. To je naša evropska konvencija. Mi smo je prihvatili. Prihvatili smo i druge standarde kada su u pitanju ljudska prava. Zbog toga se sa tim moramo uskladiti. Kopenhagenski dokument o univerzalnom biračkom pravu, da čovjek bude biran i da bira.

Dakle, mi ne moramo zbog stanja koje je nastalo povlađivati niskim standardima, nego obrnuto – moramo popraviti te standarde tako što ćemo se, evo, priključiti evropskim standardima za koje smatramo da su bolji od naših, a za naše znamo kakvi su. Drugim riječima, mi imamo priliku da iskoračimo još jednom. Juče smo učinili jedan dobar potez. Konačno ćemo imati pravni sistem koji treba, konačno ćemo štiti ljudska prava, koji će štiti naše investicije itd. Sada imamo priliku da iskoračimo, čini mi se, u još važnijem momentu, a to je Izborni zakon.

Preporučio bih gospodi iz međunarodne zajednice da napuste liniju manjeg otpora. Ja znam da je tako lakše ići. BiH zavrjeđuje da bude evropska zemlja. To ne možemo biti ako građani nemaju građanska prava kao i u svim drugim zemljama.

Univerzalno biračko pravo zagantovano kopenhagenskim dokumentom. Izvolite primjenjivati standarde koje primjenjujete u vašim zemljama i nemojte nas praviti izuzecima. Nećemo više da budemo izuzetak. Hoćemo da budemo normalna evropska zemlja. Građani BiH su spremni za to i moguće je napraviti dobar spoj između onoga što imamo sad na terenu i tog univerzalnog prava. Na ovaj način, bojim se da mi nastavljamo kršiti ljudska prava i da čak legaliziramo etničko čišćenje, onaj čuveni, famozni P-2 je još uvijek na punoj snazi, i to otvoreno na punoj snazi ako ja dobro čitam ovaj nacrt. Nama je 1996. rečeno da više nikada neće biti govora o tome. Ja sam čak primio i jedno pismo u tom smislu kada sam uvjetovao moj izlazak na izbore i moje stranke s tim. Ako je tačno i ako ja čitam to dobro, da se etničko čišćenje legalizira, onda će to biti još jedan razlog da ja, kao poslanik i, naravno, kao predsjednik stranke, utičem na to da se ovaj zakon ne prihvati. Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepo.

Gospođa Perkanović ima riječ.

MARA PERKANOVIĆ:

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo poslanici, uvaženi gosti,

Htjela sam samo da kažem par riječi u vezi ovog Izbornog zakona. Meni se čini, nakon izlaganja sviju nas ovdje, da je ovaj zakon izuzetno dobar. S obzirom da ga niko posebno ne hvali, niko posebno ne kudi, znači da nikome nije idealan, a nikom nije toliko loš da se ne može i prihvatiti. Mi smo izašli iz jednih nenormalnih uslova života i ovo je jedini put ka boljem životu i evropskim integracijama. Ako hoćemo ulazak u Evropu, mi ne možemo primjenjivati zakone i mjerila koja trenutno primjenjuju evropske države zato što smo mi daleko iza tih zakona Evrope i života Evrope. Prema tome, mi moramo proći kroz ovaj prelazni period koji se zove posleratni. Hvala.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepo.

Da li još neko ima želju da govori? Ako ne, hvala vam lijepo. Dakle, zaključujući ovaj dio rasprave po ovoj tački predlažem da se stenogram u što je moguće kraćem roku dostavi Kancelariji OSCE-a i delegatu Ljubičiću, a da nas poslije toga predlagač obavijesti kad ćemo imati odgovore na sva danas upućena i brojna pitanja da bismo mogli zakazati sljedeću raspravu koja će početi tim odgovorima.

Da li ste saglasni sa ovim zaključkom?

Ko je za? Ne treba brojati, evo, vidimo da je jednoglasno.

Hvala lijepo.

Molim predstavnika SDP-a da da uvodno izlaganje o Nacrtu zakona čiji je predlagač SDP.

BOGIĆ BOGIĆEVIĆ:

Poštovane dame i gospodo, uvaženi gosti, dozvolite mi da kažem nekoliko riječi kao načelno obrazloženje Izbornog zakona koji je predložio Klub poslanika Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine. Zašto smo predložili Izborni zakon? Zato što su svi rokovi predviđeni Dejtonskim mirovnim sporazumom za usvajanje stalnog Izbornog zakona odavno prošli. Drugo, pošli smo od činjenice da su svi poslanici

u Parlamentu BiH obavezali da poštuju Ustav BiH i štite interese i ravnopravnost svih naroda i građana Bosne i Hercegovine.

Kako mi vidimo poštivanje Ustava Bosne i Hercegovine? Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je protiv promjene Ustava BiH i protiv promjene Dejtonskog mirovnog sporazuma. Kako vidimo zaštitu interesa i ravnopravnosti svih naroda i građana BiH? Tako što će se osigurati u BiH sloboda, mir, jednakost, povratak, naravno, svih na svoje, suđenje za zločine, ekonomski prosperitet i integracija u Evropu Bosne i Hercegovine.

Polazeći od činjenice da je ustavno određenje Bosne i Hercegovine, kao multietničke države, sa dva multietnička entiteta i tri naroda koji su jednakopravni na cijeloj njenoj teritoriji, izradili smo mogući Nacrt izbornog zakona, sa brojnim alternativama, podložnim, svakako, raspravi i usaglašavanju. Cijenimo da nijedno rješenje Izbornog zakona ne može derogirati ni preambulu Ustava BiH da je to država naroda i građana, niti njegove članove koji govore o zabrani diskriminacije, koji su utvrđeni međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima. U tom smislu, pošli smo od ustavnih određenja i Dejtonskog mirovnog sporazuma kojima je neophodno osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i fundamentalnih sloboda, uključujući prava i slobode koje su osigurane Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i fundamentalnih sloboda. To znači, bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja, jezik, vjera, političko i drugo mišljenje, nacionalno i društveno porijeklo.

Kod prijedloga Nacrta izbornog zakona pošli smo i od člana II Ustava Bosne i Hercegovine, u kojem se kaže da prava i slobode određene u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u njenim protokolima će se direktno primjenjivati u Bosni i Hercegovini. Oni će imati prioritet nad svakim drugim zakonom. Naravno, pošli smo i od činjenice da svaki izvještaj koji smo kao poslanici, odnosno zastupnici u ovom parlamentu dobili od Vijeća Evrope i njegovih komiteta za politička pitanja i pravna i ljudska prava – sadrži upozorenje da BiH svoje zakonodavstvo mora uskladiti sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima ako hoće u Vijeće Evrope. Naravno, nama je poznato da Evropa, demokratska Evropa kojoj težimo, još od 1915. godine se bavi promocijom ljudskih prava, a intenzivno u posljednjih 210 godina primjenjuje ljudska prava na tlu Starog kontinenta. Pod tim određenjima, čovjek pojedinac, građanin, individua u Evropi je najviša vrijednost i samo ako je čovjek slobodan i ravnopravan sa drugim čovjekom, slobodna će biti njegova nacija, odnosno njegov kolektivitet. U tom smislu, mi u našem prijedlogu pravimo balans između građanina, i čovjeka kao građanina, i čovjeka kao pripadnika nacije, odnosno kolektiviteta, gdje radimo zaštitu i ravnopravnost svih naroda koji žive u Bosni i Hercegovini, ali i svih građana. Isto tako, želimo da istaknemo u ovoj načelnoj raspravi da stalni izborni zakon, a ne privremeni, u značajnoj mjeri određuje budućnost Bosne i Hercegovine u Evropi i svijetu. I zato je neophodno osigurati aktivno i pasivno pravo glasa na čitavoj teritoriji Bosne i Hercegovine, a to znači da svaki čovjek u BiH može birati i biti biran na bilo koju funkciju u Bosni i Hercegovini. Zbog toga SDP BiH insistira na utvrđivanju opšteg i jednakog, aktivnog i pasivnog prava na cijelom teritoriju BiH i sva druga rješenja su za nas neprihvatljiva, u suprotnosti sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i, ako hoćete, nedemokratska.

Ovo je najkraće, gospodo predsjedavajući, kao načelna obrazloženja, ne ulazeći u pojedinosti, a o tome ćemo kada bude prilika za to. Hvala lijepo.

MIRKO BANJAC:

Hvala lijepo predstavniku SDP-a.

Otvaram raspravu. Gospodo poslanici, ja vas molim za malo više pažnje. Otvaram raspravu o Nacrtu izbornog zakona čiji je predlagač Klub poslanika SDP-a.

Da li neko želi da učestvuje u diskusiji o ovom nacrtu? Još jednom pitam, da li neko želi učestvovati u raspravi o ovom nacrtu?

Molim vas, gospodo poslanici, po treći put pitam? Nema. Zaključujem raspravu i po ovom nacrtu. Molim vas, time zaključujemo drugu tačku dnevnog reda. Ima li neko želju nešto da kaže prije zaključivanja tačke? Ima li? Poslaniče, da li želite? Gospodo, moje je da dam riječ. Prije toga nisam vidio ruku. Ja se izvinjavam. Stvarno se izvinjavam.

VITO RAKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolege poslanici, jednostavno sam se javio da intervenišem, jer čini mi se da se ova rasprava ne može zaključiti na ovakav način. Mi ovdje moramo reći koji zakonski projekat ide na javnu raspravu, u dalju proceduru, ili idu oba, ili ide jedan, ili ne ide nijedan. Mi danas otvaramo javnu raspravu i puštamo zakonski projekat u jednu diskusiju. Termini su nam onakvi kakvi su i mi moramo biti spremni da u tom periodu obavimo tu raspravu, i na ovoj skupštini ovdje ozbiljno razgovaramo o amandmanima i konačno donesemo zakon. Zato ja predlažem da mi na javnu raspravu puštamo zakon koji je predložio OSCE, međunarodna zajednica, o kojem je bila najviša rasprava. A gospoda iz SDP-a mogu svojim amandmanima, itd., ugraditi niz projekata. To je moj prijedlog i tražim da se o tome glasa. Hvala.

PREDSJEDAVALAJUĆI:

Hvala. Ja samo želim da napomenem da mi iz Kolegijuma nismo imali nikakvo, prvo da ovako predložimo, jer jednostavno nismo mi tu da kažemo hoće li se neko prijaviti ili neće za diskusiju. Činjenica da je poslanik tražio da se glasa o tome (upadice). Ja molim da se formuliše prijedlog zaključka, gospodine Rakiću, i da se usaglasite. Evo dok gospodin Tokić govori.

SEJFUDIN TOKIĆ:

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici i poslanici, ja bih vas podsjetio na početak rada ovog Doma i na stenogram i formulaciju da mi sa današnjom raspravom nismo uveli u parlamentarni postupak ni jedan ni drugi zakon i da to ne možemo učiniti dok Ustavna komisija, u skladu sa Privremenim poslovnikom i svojim zaključkom, ne da mišljenje i o jednom i o drugom zakonu. I poštujući prava poslanika, bilo kojeg, da predlaže, ja smatram da apsolutno ne postoji pravo predlaganja zaključaka mimo bilo kakve procedure. To se zove anarhija. Prema tome, mi smo danas imali informaciju o ova dva zakona, imali mogućnost da iznesemo načelnu raspravu o ova dva zakona. I ni na kakav način ne postoji pravno-poslovnička procedura da se u ovom trenutku izjašnjavamo o informaciji. Jer naprosto nismo danas imali raspravu o Nacrtu niti mogućnost da prihvatimo Nacrt kao osnov za dalju raspravu ili ne prihvatamo ni jedan ni drugi zakon. Stoga bih ja zamolio da se Kolegij ponaša u skladu sa utvrđenim dnevnim redom i poslovnikom procedurom, jer svako drugo izglasavanje će stvoriti bespotrebnu tenziju. Jer ima vremena da se snagom argumenata i zakoni i amandmani i članovi eliminišu, itd. Mene, naravno, impresionira činjenica da gospodin, moj kolega prethodnik, impresivno želi ubrzati taj proces. I ja nemam ništa protiv toga da mi već

sutra zakažemo novu sjednicu Parlamentarne skupštine BiH, odmah sad prekinemo i zakažemo Ustavnu pravnu komisiju. Ja sam se i zalagao za to da nemamo informacije nego da imamo suštinsku raspravu. Međutim, visinom glasova, uz Kolegij, prihvaćena je ova načelna informativna razmjena mišljenja o ovom zakonu. Stoga bih vas zamolio da, kao Kolegij, ne postupite suprotstavljeno, jer ne postoji mogućnost o izjašnjavanju o nečemu što još nije ušlo u formalno-pravnu proceduru.

PREDSJEDAVAJUĆI:

Poslanik Zovko.

LJUBOMIR ZOVKO:

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici,

Ja bih se nadovezao na prethodnu svoju diskusiju i kazao bih sljedeće. Ne bih se složio sa izlaganjem gospodina Berija, u najvećem dijelu, gdje je kazano da je ovaj Nacrt izbornog zakona u skladu sa Ustavom. Ja opet ponavljam da odredbe kojima se regulira izbor Predsjedništva BiH nisu u skladu sa Ustavom, odnosno predstavljaju grubo kršenje Ustava BiH, koji je najviši pravni akt u ovoj državi. I jasno, govorio sam o raspodjeli nadležnosti, da je državna razina preuzela više ovlasti nego što joj Ustav Bosne i Hercegovine dopušta. A jasno, i Nacrt izbornog zakona koji nam je predstavio SDP, u odredbama koje govore i konstitutivnosti svih i svuda, jasno, i to je, po meni, kršenje Ustava BiH. Predstavlja grubo kršenje Ustava Bosne i Hercegovine.

Konkretno predlažem da se oba ova nacrta vrate predlagačima, konkretno radnoj skupini OHR-a, jasno, SDP-u, neka usklade Nacrt izbornog zakona sa Ustavom BiH. Opet naglašavam, to je najviši pravni akt, mi smo dali prisegu i moramo njega da se pridržavamo. Samo bih jedno pitanje postavio, preferencijalna lista, preferencija. Jasno u Ustavu stoji da birač može birati jednog člana Predsjedništva BiH. Nema više dodavanja. Jasno piše... (upadice s mjesta). Predlažem konkretno da se nacrti zakona vrate radnoj skupini, odnosno SDP-u.

PREDSJEDAVAJUĆI:

Hvala. Nema više rasprave. Prihvatam intervenciju poslanice Čolo.

Ovdje smo u Kolegiju napravili konsultacije i imamo jednoglasan stav da vas danas pitamo dva pitanja, da se izjasnite:

- ko je za to da se kao osnova za javnu raspravu uputi Nacrt zakona koji je uputio SDP i

- ko je za to da se kao osnova za javnu raspravu uputi Nacrt zakona g. Ljubičića.

Znači, i za jedno, i za drugo, može za jedno, može za drugo, a može za oboje. To je stav Kolegijuma i to je prijedlog Kolegijuma. Ako trebaju konsultacije poslaničkih klubova možemo napraviti pauzu od 15 minuta.

RASIM KADIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, biću vrlo precizan, možda malo i grub. Kolegij nema pravo redukcije prava poslanika i poslaničkih grupa koje su u legalnoj proceduri predlagale zakonske projekte. Vi nemate pravo staviti na glasanje, pa time dovesti u neku vrstu nedoumice same nas poslanike ovdje. Molim vas, ovo je danas načelna rasprava o dva legalna prijedloga, slučajno o jednom jedinom problemu – dakle,

Izborni zakon Bosne i Hercegovine. Oni tek treba i jedino što možemo danas zaključiti, jeste da je Predstavnički dom u načelu razmotrio ove zakone i da ih upućuje dalje u redovnu proceduru Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. To znači da će se o njima obavezno izjasniti Komisija za ustavna i pravna pitanja, a eventualno i neke druge komisije. Pod jedan.

Pod dva, ja bih zamolio da još jednom, iako ste Vi uputili pismo, gospodine Banjac, pozovemo još jednom Vijeće ministara BiH BiH i Predsjedništvo BiH da nam daju neophodne komentare ili eventualne komentare u vezi sa jednim i drugim zakonom. A o tome kako će se dalje rasprava voditi u parlamentu odlučiće snaga političkih argumenata u vezi sa jednim i drugim zakonom. Oba zakona su došla u redovnoj proceduri, potpuno regularno. I ne možemo se uopće izjašnjavati o tome hoćemo li neki od tih zakona isključivati iz parlamentarne procedure. Njega mogu povući samo oni koji su ga predložili. Molim vas, ne može – ja cijenim napore gospodina Rakića da ubrzamo da dođemo do zakona, ali ne možemo mi ni staviti na glasanje ovakve prijedloge na današnjem zasjedanju. Ja vas molim da ne stavljate na glasanje ovaj prijedlog kako ste se usaglasili na Kolegiju, nego da pronađete bolji izlaz iz ove situacije. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI:

Pauza 10 minuta. Šefovi poslaničkih klubova, odnosno konsultacije u okviru stranaka.

/P A U Z A/

PRREDSJEDAVAJUĆI:

Molim poslanike da zauzmu svoja mjesta da nastavimo s radom.

Gospodo poslanici, cijenjeni gosti, predlažem da nastavimo s radom. Imamo kvorum. Ja znam da smo svi umorni, ali, ipak, da nastavimo. Mi smo ovdje u Kolegiju raspravljali o novonastaloj situaciji oko ova dva zakona. Naše je mišljenje da bismo trebali zamoliti poslanika Rakića da povuče prijedlog zaključka, jer, stvarno, činjenično je stanje da faktički u javnu raspravu nije otišao nijedan od nacrtu. Ovo je bila rasprava u načelu. I nikad neće biti kasno da se izjasnimo o jednom ili drugom nacrtu. Ostavimo to za raspravu. Dok dođemo do prijedloga, to će morati biti jedan. Jedan će moći biti prijedlog. A nacrtu će moći biti dva. Šta će biti osnova za prijedlog o tome ćete vi odlučiti kad prođe procedura.

Molim Vas, poslaniče Rakiću, da li odustajete? Hvala Vam lijepo.

Zaključujem 2. tačku dnevnog reda. Molim poslanike da ostanu na svojim mjestima da Ustavnopravna komisija obavi konsultacije o sljedećoj tački dnevnog reda. Sjednica će biti u sali 3. Pozivam predsjednika Ustavnopravne komisije da podnese izvještaj.

RASIM KADIĆ

Zahvaljujem, Komisija za ustavna i pravna pitanja je upravo razmatrala ustavnost, odnosno ustavni osnov za donošenje ovog zakona i konstatovala da on postoji, takođe, mi

smo imali i otvorenu drugu raspravu o kojoj će vjerovatno biti diskusije za ovom govornicom. Ponavljam Komisija za ustavna i pravna pitanja smatra da postoji ustavni osnov za donošenje ovog zakona i to je dovoljno što se tiče Ustavne komisije.

MIRKO BANJAC

Otvaram raspravu o Prijedlogu ovog zakona. U ime predlagača, zamjenik ministra gospodin Rečica.

NUDŽEIM REČICA

Poštovano Predsjedništvo, dame i gospodo, vrlo kratko. Parlament BiH je još u prošlom sazivu naložio Vijeću ministara BiH da pripremi i usaglasi tekst Zakona o izbjeglicama i raseljenim osobama. Ovo je, moram reći, trajalo usaglašavanje dosta dugo i uz vrlo blisku i kontinuiranu suradnju sa OHR-om i UNHCR-om, ponavljam UNHCR-om, sa organizacijom koja je po Dejtonskom sporazumu ovlaštena kao vodeća organizacija u implementaciji Aneksa 7. Mirovnog sporazuma. U nekim segmentima, tokom ovog usaglašavanja su, moram reći, bila divergentna mišljenja. Međutim, samim tokom usaglašavanja i uvažavajući i pravna mišljenja i tumačenja OHR-a i UNHCR-a, došlo je do iskristalisanog i usaglašenog teksta zakona koji je danas pred vama. Napominjem da je ovaj tekst i po ocjeni međunarodnih organizacija i institucija u potpunosti u skladu sa međunarodnim konvencijama čiji je BiH pristupnik i sa Aneksom 7. Dejtonskog sporazuma kao i sa onim pozitivnim i nediskriminirajućim propisima entiteta koje važe u ovom trenutku u jednom i drugom entitetu.

Na kraju, ponavljam, ovo je usaglašen i jednoglasan Prijedlog zakona koji dolazi kao takav ispred Vijeća ministara BiH.

Uz sam tekst Prijedloga zakona dato je i obrazloženje u kojem je objašnjen i ustavni osnov i razlozi za donošenje Zakona i osnovna rješenja. Obzirom na dosta dugu raspravu, na dosta dugu proceduru dok smo došli do usaglašenog stava u ime Vijeća ministara BiH, ja bih zamolio Parlament BiH da danas prihvati ovaj Prijedlog zakona.

MIRKO BANJAC

Hvala vam lijepa.

ABDURAHMAN MALKIĆ

Uvažena gospodo, poštovani poslanici, ja ću u ime Komisije za ljudska prava, imigracije i azil prezentovati izvještaj Komisije koja je održala svoj peti sastanak jučer poslije sjednice Predstavničkog doma. Komisija je na sjednici razmatrala Prijedlog zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim licima u BiH. Od devet članova Komisije, prisutnih je bilo pet. Četiri su poslanika podržala predloženi Zakon dok je jedan poslanik bio uzdržan. Hvala.

MIRKO BANJAC

Hvala, poslanik gospođa Perkanović.

MARA PERKANOVIĆ

S obzirom da sam ja jedan od članova Komisije za ljudska prava, koristim ovu priliku da iznesem svoje žaljenje zbog čega me nisu pozvali na tu sjednicu Komisije.

MIRKO BANJAC

Ima li odgovor? Ima odgovor, znači.

ABDURAHMAN MALKIĆ

Ono što je opće poznato, s obzirom na suženo vrijeme i da smo zakazali Komisiju neposredno, u petak smo poslali pozive a juče smo dobili informaciju da gospođa Perkanović nije prisutna ni na sjednici Predstavničkog doma iz razloga što ima bolesno dijete i da tako nije prisutna ni sjednici. Međutim, pozivi su otišli svima, a juče smo ovdje na sjednici Predstavničkog doma još jednom se dogovarali i zadržali se sinoć u sedam sati da bismo napravili kvorum, da bismo održali sjednicu te komisije.

MIRKO BANJAC

Replika, uključi mikrofon.

MARA PERKANOVIĆ

Ja ne znam da li je taj poziv uopće poslan, ali mi ga nismo dobili. Ako je stigao meni u petak materijal za Skupštinu i ja mislim da bi tada trebao da stigne i taj poziv i druga stvar, imate brojeve telefona i ne smatram da se tu može tražiti izgovor u tome, kao nije bilo vremena ili ne znam što. Inače, sporno je, sporit će se rad komisije ako nisu svi članovi pozvani.

MIRKO BANJAC

Hvala, obzirom da su meni prispjeli samo moji amandmani, što je sasvim u redu da ja sam sebi postavim, ja predlažem da ja sad govorim.

Poštovana gospodo poslanici i cijenjeni gosti, evo, ja sam pokušao da dam jedan broj amandmana na ovaj Zakon u najboljoj namjeri da, prije svega, poštujući član 2. Ustava BiH, štiteći ljudska prava i slobode, a ovdje, u tački 2. kaže se da ta prava iz Evropske konvencije imaju prioritet nad svim zakonima, ali o tom po tom.

Prvi amandman se odnosi na naziv Zakona. Mislim da je nezgrapan „izbjeglica“, tim ljudima je dosta te muke, hajde da ih bar ne zovemo izbjeglice, pa predlažem da se Zakon zove Zakon o izbjeglim licima iz BiH i raseljenim licima u BiH. Izbjeglica je jezički nezgrapan termin, ako hoćete prihvatite, ako nećete ja se neću puno ljutiti i ako ne prihvatite. Bar da ih nazivamo jednim pristojnim rječnikom ako im već nismo pomogli u ovom periodu kad smo im trebali pomoći, govorim o svim narodima i svim građanima koji su imali tu nesreću.

Drugi amandman, odnosi se na član 3. Ja sam stavio da se doda stav 2. koji glasi „izbjeglim licem ne spada lice koje je u redovnoj proceduri, na legalan način, pribavilo legalne isprave i na osnovu njih napustilo teritoriju BiH poslije 30.4.'91. godine“. Šta sam

htio s tim reći. Molim vas, ja znam sigurno da u sva tri naroda i u onom četvrtom što su građani BiH, bilo je lica koja su jedva iznijeli živu glavu i pobjegli su bez igdje ičega i to su izbjegla lica za mene, a onaj koji je došao bilo gdje u BiH, dobio radnu vizu, prijavio se redovno organu, uzeo pasoš, na osnovu pasoša i radne vize otišao i zaradio pare, nije u istom položaju za mene kao ovo i to je cilj ovog mog amandmana, ništa drugo nije cilj. Ne interesuje me iz kojeg naroda je i ko je, znam da ga nikad ne mogu prihvatiti kao građanina ravnog onome koji je bos i go pobjegao da spasi goli život, za mene to nije isto. Ima tu, ja ne sporim da vi drugačije možete misliti. Ja hoću samo da vam objasnim zašto to predlažem.

Imam u članu 6. amandman, ovdje se kaže pod tačkom b) ako je dobrovoljno, na osnovu sveobuhvatnih i objektivnih informacija, bitnih za izbor mjesta prebivališta odlučio da se trajno nastani u drugom prebivalištu itd., ja predlažem da glasi tačka b) da je dobrovoljno, na osnovu legalno pribavljenih putnih i drugih potrebnih isprava važnih za izbor mjesta prebivališta, odlučio da se nastani, da li trajno ili ne, ostavimo to, jer ako kažemo trajno, onda ukidamo ljudsku slobodu, može se čovjek i vratiti. Prema tome, ja bih brisao ovu riječ "trajno" i to vam piše.

U članu 10. osnova tog pristupa jeste, obzirom da imamo entitetska ministarstva za izbjegla i raseljena lica, ovdje se to želi sve staviti u nadležnost Vijeća ministara BiH, odnosno Ministarstva za civilne poslove i komunikacije. Ja bih htio da se uključe i ministarstva entiteta, naravno za taj resor, ništa drugo.

Ovdje ima u članu 13. nešto što je meni neprihvatljivo, a to je da se prihvati tekst prvog i drugog reda u članu 13., osim ovih zadnjih riječi "koja im se može vratiti" ima pravo na nadoknadu za bilo koju imovinu, a dodao bih stav koji glasi "nadoknadu za imovinu mogu dobrovoljno, izraženom voljom, tražiti izbjegla i raseljena lica od nadležnih organa entiteta". Uslov za ovaj amandman je sledeći. Ako ravnopravno tretiramo pravo na povratak, pravo na nadoknadu i pravo na zamjenu u Dejtonskom mirovnom sporazumu, zašto to ne tretiramo u ovom Zakonu, to je moje obrazloženje.

Amandman 6. odnosi se na sve ono, ako prihvatimo onu dopunu, šta je izbjeglo i raseljeno lice, odnosi se na to i ne bih želio da vam trošim vrijeme.

Amandman 7. Ovdje se kaže ima pravo na obrazovanje. Ja sam htio dodati samo riječi „u skladu sa važećim propisima entiteta i kantona“, možda sam pretjerao sa ovim kantona, ali mislim da i to ima osnove. Moramo prihvatiti važeće propise.

Amandman 8., u članu 21., pored riječi Ministarstva civilnih poslova i komunikacija i nadležnih ministarstava entiteta, to je, dakle, da se proširi nadležnost, odnosi se na proširenje nadležnosti Ministarstva civilnih poslova i komunikacija i ministarstva entiteta.

Isti je i amandman 9., a ono što je važno jeste 10. To bi se poslije člana 28. dodao član 29. koji bi glasio "izbjeglim i raseljenim licima koja dobrovoljno izraze želju za materijalnom nadoknadom imovine ne može se uskratiti pravo na korištenje privremenog smještaja dok ne ostvare materijalnu nadoknadu za privatnu imovinu, osim u slučaju da im se ponudi adekvatan smještaj". Time bi član 29. postao član 30. i to je kraj mojih amandmana. Mislim da vam je jasno, ja želim samo zaštititi osnovno ljudsko pravo, a to

je pravo na slobodu izbora mjesta življenja i na ono što mu je garantovao Dejtonski sporazum.

Kad sam ovdje, želim da obrazložim i prijedlog odluke koju sam vam dostavio, obzirom da smo konstatovali da ovaj Zakon ima ustavni osnov, ovako kako je dostavljen, ali ja neću sada da kažem da je to mišljenje Ustavnopravne komisije jer mi o tome nismo razgovarali i neću da govorim nešto što nismo, ali tvrdim da nismo regulisali pravno jednu čitavu populaciju lica izbjeglih u BiH, a takvih lica ima.

Član 2. Ustava je apsolutno decidan i jasan, a, evo, član 2., tačku 1., 2., 3., f), k) možete pročitati koja je u skladu sa evropskim konvencijama o ljudskim pravima i čak ta prava su iznad zakona i imaju prioritet, zbog toga sam predložio odluku koju želim javno pročitati. Odluku o statusu i položaju izbjeglih u BiH, a njih imamo ne samo iz jedne nego iz više država i želim da ta lica imaju status ljudi, jer zasad to nemaju.

Član 1.

Ovom odlukom uređuje se status i položaj lica izbjeglih u BiH iz država nastalih raspadom bivše avnojevske Jugoslavije.

Član 2.

Lica koja su poslije 30.6.1990. godine izbjegla u BiH iz država nastalih raspadom bivše Jugoslavije, plašeći se, opravdano, da će biti progonjena zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti nekoj socijalnoj grupi ili svojih političkih mišljenja i koja nisu u mogućnosti da raspolažu svojom imovinom, odnosno nisu u mogućnosti da vrate stanarsko pravo u državama nastalih raspadom bivše Jugoslavije, ne mogu biti deložirani iz objekata privremenog smještaja dok im se ne omogući raspolaganje njihovom imovinom, odnosno, dok im se omogući korištenje stana na koji su imali stanarsko pravo do 30.6.'90. godine, osim u slučaju da im se obezbijedi adekvatan smještaj.

Član 3.

Odluka stupa na snagu osmog dana po objavljivanju.

Član 4.

Ova Odluka objavit će se u Službenom glasniku BiH i službenim glasnicima entiteta.

O b r a z l o ž e n j e

Razlog za prijedlog ove Odluke je činjenica da Prijedlog zakona koga imamo nije regulisao status ovih lica, čime je najozbiljnije narušen Ustav BiH i Evropska konvencija o ljudskim pravima. Prijedlogom ove Odluke ja povlačim zaključak koji sam po istom pitanju ranije vama dostavio.

Nadam se, poštovana gospodo, da će ovaj visoki dom sve ljude jednako tretirati kao ljude, prije svega, jer oni to jesu, a njihova nesreća, ako ništa drugo, morala bi bar da nas u onom moralnom dijelu zaboli. Hvala vam lijepa.

Bez obzira šta ćete Vi, uvaženi zamjeniče ministra, odgovoriti, ja ću o mojim amandmanima tražiti mišljenje Savjeta ministara BiH, ali ne može govoriti u ime, niste imali priliku, jer ja sam ovo jutros dostavio, amandmane juče, i nije bilo ljudi iz RS da raspravljaju ravnopravno u Savjetu ministara BiH i nije bilo rasprave, koliko sam ja obaviješten. Prema tome, ja ne sporim da Vi odgovarate, ali tražim zvaničan stav Savjeta ministara BiH po ovim amandmanima.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Cijenjeno predsjedništvo, dame i gospodo poslanici, uvaženi gosti, iako je dan na izmaku, pretpostavljam da smo svi umorni od cjelodnevne rasprave, ali, evo, mislim da je jako bitno da vodimo raspravu i da pokušamo iznaći mogućnost da dođemo do Zakona o izbjeglim i raseljenim licima u BiH, zato što je to problematika, nažalost, i na nesreću tih ljudi kojih se tiče, više od pola miliona ljudi u okviru BiH, rekao bih da je gorući problem za koji moramo imati dovoljno strpljenja i dovoljno razumijevanja i barem oni koji nisu osjetili šta znači biti izbjeglo, raseljeno i prognano lice, moraju imati mnogo smisla i mnogo uložiti truda za ovu problematiku. Na šta bih želio da ukažem na samom početku jeste da ovaj Zakon ne stavlja u jednak odnos i sve mogućnosti koje daje Aneks 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma i zato bi dobro bilo da se on u samom naslovu preformuliše, ako želi da tretira samo ovu problematiku, i da se zove Zakon o izbjeglicama iz BiH, Zakon o povratku izbjeglih iz BiH i raseljenih lica u BiH. Ovaj Zakon formuliše samo prava onih koji žele da se vrate. Ja shvatam da međunarodna zajednica i oni koji su pomagali ovome guraju najjeftiniji projekat zato što nema sredstava za sve segmente. za uređenje i demokratizaciju BiH u cjelini. Naime, Aneks 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma ili realizacija Aneksa 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma, ubijeđen sam, predstavlja najskuplji dio provedbe Mirovnog sporazuma na prostoru BiH. S obzirom da to nije tako, evo, ja ću samo načelno da ukažem na neke primjedbe član 3. ovog zakona, u članu 3., redak 5 gdje se kaže, nakon 30. aprila '91. godine, bojeći se, opravdano, ja mislim da riječ „opravdano“ treba brisati, s obzirom na strahote i sve ono što se dešavalo na ovim prostorima. Dovoljno je reći bojeći se da će biti progonjeni zbog svoje rase, vjerske i sve dalje što stoji, jer ne znam ko će cijeniti da li je opravdano ili nije opravdano ili ko sve može da uđe u subjektivne razloge tih ljudi koji su na svojoj koži doživjeli sve strahote rata vođenog na ovim prostorima.

Isto tako, mislim da u članu 7., alineja pod c) treba da glasi, znači, raseljeno lice prestaje biti raseljeno lice kada se na siguran i dostojanstven način nastani na drugo prebivalište koje je raseljeno lice dobrovoljno izabralo i kada mu se izvrši pravična nadoknada za imovinu koja je ostala u prebivalištu iz 1991. godine. Dakle, stavljajući u istu ravan i jedno i drugo pravo izbjeglog i raseljenog lica.

Isto tako, u članu 8., predlažem da se član 8. završi rečenicom “povratnici to prestaju biti protekom roka od šest mjeseci, računajući od dana kada su se ponovo nastanili u svoje ranije prebivalište, odnosno, trajno nastanili u drugo mjesto prebivališta u BiH, ako su pravično oštećeni po osnovi imovinskih prava iz prvog prebivališta”.

Član 15., izbjeglice iz BiH i raseljena lica u BiH imaju pravo na povrat stanova, ili pak na pravičnu nadoknadu i zamjenu, na kojima su imali stanarsko pravo 30. aprila, to su sve mogućnosti koje daje Aneks 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma, da bi došli u jednu težnju situaciju, kada je ta populacija u BiH u pitanju. Ima još nešto, naravno, što

apsolutno podržavam, što je rekao kopredsjedavajući gospodin Mirko Banjac, ovaj zakon ne priznaje, ne tretira izbjegle u BiH, a njih je, ja ću vam reći, ravno iz Hrvatske između 70 i 100.000 koji nemaju pravo da se vrate u ranije mjesto prebivališta. Tako da bi ovaj zakon morao predstavljati najsavremeniji, zakon o najsavremenijem progonu na ulasku u 21. vijek, ukoliko u istu ravan ne postavi sve tri mogućnosti koje pruža Aneks 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma, i povratak i zamjenu i nadoknadu. Vašu pažnju ću skrenuti samo na jednu mogućnost koja je stajala u sklopu Centralne banke BiH kada je uspostavljena i kada je rečeno da će u sklopu Centralne banke BiH biti formiran fond, pretežno od donatorskih sredstava, koji će pokrivati sve tri mogućnosti koje Aneks 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma pruža. Ja vas molim da još jednom ne uđemo u proces povrede ljudskih prava i ja se bojim da ovo stvarno ne predstavlja put kršenja ljudskih prava. Niti je usklađen sam naziv u skladu sa Dejtonskim mirovnim sporazumom ili se mora, jednostavno, Zakon nazvati u skladu sa problematikom koju obrađuje. Nije ovo zakon o izbjeglim, ovo je zakon o povratku i samo povratku, kao najjeftinijem rješenju, ali onda moramo da kažemo da smo odustali od sledeća dva elementa Aneksa 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma, to je zamjena i nadoknada. Zašto to ne činimo? Jedan razlog je da nema finansijskih sredstava i da će to još dugo biti gorući problem ukoliko ne budemo željeli da načnemo sve segmente Aneksa 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma. Ja to govorim kao prognano lice, jer sam tri puta u toku ovoga što se dešavalo mijenjao mjesto boravka. Ja vas samo molim da još jednom, kroz donošenje zakonskih projekata, ne uđemo u fazu kršenja ljudskih prava i nikada, zapamtite, i stvarno nikada neću dići ruku da se usvoji zakon koji ne uvažava 100.000 ljudi koji nemaju pravo glasa, koji nemaju pravo da se izjasne gdje žele da žive, koji nemaju pravo na svoju imovinu i koji prestaju biti briga i demokratske Evrope i razvijenog svijeta, a ne nailaze na razumijevanje čak ni onih država, čak ni onih entiteta u kojima žele da žive. Ne mogu da shvatim da državljanin RS i BiH ne može biti Srbin iz Hrvatske koji želi da to postane, a nije protiv Ustava, a može Abdouni Mehrez i slični njemu. Hvala vam lijepa.

MIRKO BANJAC

Hvala Vam lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, zastupnici, mi podržavamo tekst Zakona, ne zato što je on riješio i što je na najbolji način riješio i što rješava problem, ovaj veliki problem u našoj zemlji, izbjeglih lica, nego zato što predstavlja kompromis do kojeg se teško došlo i jedan od rijetkih zakona, ja podsjećam, s obzirom da se u javnosti stalno pojavljuje veliki broj zakona koje smo dobili od Vijeća ministara BiH. Mi, naime, imamo dva zakona koja je usaglasilo Vijeće ministara BiH BiH, Skupština ga nije prihvatila. Jedan od ta dva zakona je ovaj zakon. Iz tih razloga, s obzirom na jučerašnje ono euforično raspoloženje, mi predlažemo da se ovaj zakon prihvati. Mi bismo, prije nego što se steknu uslovi, zatražili oficijelno i, molim vas, vrlo je važno da u toku rada Predstavničkog doma PSBiH imamo oficijelno stajalište predlagača, što znači o amandmanima, mi insistiramo o svim amandmanima insistiramo, da se predlagač prvo izjasni, pa potom Skupština, a što se tiče Odluke, gospodine Banjac, mi stojimo na stanovištu da taj problem postoji. Mi ne smijemo, kao Parlamentarna skupština BiH, preći preko problema izbjeglih lica koji su izbjegli iz Hrvatske i danas žive na teritoriji BiH, odnosno RS, ali i drugih dijelova BiH, ali stojimo na stanovištu da Odluka nije adekvatan način rješavanja problema tih ljudi i mi bismo, umjesto ove odluke, sugerisali inicijatoru ove odluke da Predstavnički dom PSBiH zatraži od Vijeća ministara BiH prijedlog

rješavanja problema i statusa ovih lica, obzirom da oni nisu potpuno obuhvaćeni u dvosmjernom povratku, tzv. Petričevim zakonima, odnosno zakonima koje je proglasio Ured visokog predstavnika. Hvala.

MIRKO BANJAC

Hvala, ja imam netačnost navoda, poštovana gospodo, ja nisam mislio samo na ljude koji su iz Hrvatske došli u BiH, ja sam mislio i na ljude iz Slovenije, ja sam mislio i na ljude iz SRJ, ja sam mislio na ljude iz drugih zemalja. Molim vas, gospodo, ta populacija postoji. Ta populacija nema status ljudi u BiH. Mi sad kažemo da ih ima 80.000, ko kaže da ih ima 80.000, nikad ih niko nije ni izbrojao. Posebno želim uvaženoj gospođi Jatarmaki da napomenem, kao čovjeku koji je zadužen za ljudska prava, mi smo ovdje suočeni s činjenicom da u našem Ustavu kaže da Evropska konvencija o ljudskim pravima ima prioritet nad našim zakonskim rješenjima. Mi smo ovdje suočeni sa činjenicom da imamo broj ljudi za koji se ne zna tačno koliki je, ali je veći od 70.000, koji nema prvo glasa, koji nema zaposlenja, koji nema kuće, koji nema stana i koga po važećim propisima ove zemlje svako može da istjera na ulicu, a ne može da dođe do svog stana, do svoje imovine, ni do čega. Ja neću biti miran na ovakvo stanje, zapišite, ako se ova odluka odbije, napisat ću upit Evropskom sudu za ljudska prava. Tražit ću da se vidi može li BiH, koja odbija da donese ovakvu odluku, biti primljena u Savjet Evrope, a odbija se ovakva odluka. Nemam ništa protiv da odluka bude prelazno rješenje, ako to misli gospodin Tokić. Ali, gospodine Tokiću, Vi ste prvi čovjek ovdje koji se zalaže za građanska i ljudska prava u BiH, zato sam izuzetno iznenađen za što baš Vi, dakle, baš Vi, zašto da kažete odložimo to rješenje. Pitate li se, gospodine Tokiću, gdje su večeras ti ljudi, je li to ta briga socijaldemokrata BiH za građane BiH? Hajmo sa ovom odlukom, neka bude prelazno rješenje, ali pokazati, kao parlament, da, neka ih je 70.000, neka nema nijedan više, neka ih je i 7.000, ja ne znam koliko ih je, ali ljudi su. Ne tražim im ni rasu ni pol ni vjeroispovijest, jednostavno oni su ljudi. Tražim da se o ovoj odluci izjasnite, smatram je u skladu sa ovom tačkom dnevnog reda, izjasnite se kako god hoćete, bude li to negativno, ja ću uputiti, kao poslanik ovog doma, mišljenje Međunarodnom sudu za ljudska prava, šta misli o ovakvom ponašanju Parlamenta BiH. Zar da tako ljude tretiramo, ljude koji su bez igdje ičega pobjegli, sad ih mi tjeramo na ulicu, ne znaju čiji su, ne znaju ko su, ne znaju gdje će, svakom smetaju, očito, sada. Ja to, gospodo, ne mogu prihvatiti i nikad to neću prihvatiti. Ako se ne prihvati da se ovo rješava, to je znak da je lažna priča o humanosti, o zaštiti ljudskih prava.

Vama lično, gospodine.

Samo mi repliku, a Vi imate diskusiju.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, ja sam iznenađen tonom i interpretacijom ove diskusije i inače sam uočio da Vi kad su prisutne kolege iz Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope imate veću upotrebu i veći broj pominjanja ljudskih prava. SDP je ukazala na ovaj problem, ne danas, nego mnogo, mnogo ranije i danas, kad ste Vi inicirali ovu odluku, prihvatila je i traži da se taj problem rješava u okviru institucije, da se nađe adekvatno rješenje. Za nas ne postoji rješenje u kojima će se, pod navodnom zaštitom ljudskih prava jednih lica, kršiti ljudska prava drugih lica.

MIRKO BANJAC
Na primjer.

SEJFUDIN TOKIĆ

Npr., Vi ovdje govorite o smještaju, o tome da ne mogu biti ljudi raseljeni iz država nastalih raspadom bivše Jugoslavije, ne mogu biti deložirani iz objekata u kojima su sada smješteni sve dok im ne bude omogućen povratak u njihovu imovinu, što znači Vi ovom odlukom...

MIRKO BANJAC

To nije tačno, gospodine, pročitajte do kraja, ako ste već korektni, do kraja pročitajte.

SEJFUDIN TOKIĆ

Da raspoložu svojom imovinom, odnosno, nisu u mogućnosti da vrate stanarsko pravo u državama nastalim raspadom bivše Jugoslavije, ne mogu biti deložirani iz objekata privremenog smještaja dok im se ne omogući raspolaganje njihovom imovinom.

MIRKO BANJAC
Dalje čitaj.

SEJFUDIN TOKIĆ

Odnosno, dok im se ne omogući korištenje stana na kojem su imali stanarsko pravo do 30.6.'90. godine, osim u slučaju da im se obezbijedi adekvatan smještaj.

MIRKO BANJAC

Šta sam ja tu, ko je rekao da ne može doći neko do svoje imovine? Ta zadnja rečenica kaže: nađite im nešto da i oni žive, ništa drugo nisam mislio.

SEJFUDIN TOKIĆ

Gospodine, Vi znate da ova Parlamentarna skupština, i ovom odlukom to se pitanje ne može razriješiti.

MIRKO BANJAC
Može, može.

SEJFUDIN TOKIĆ

U njenoj nadležnosti nije da odlukom razrješava adekvatan smještaj izbjeglih i raseljenih lica sa teritorije drugih zemalja, i Vi vrlo dobro znate da to nije put kojim se može ovo pitanje razriješiti i, u svakom slučaju, ja ostajem pri onom što sam rekao. Mi smatramo da ovo pitanje nije adekvatno riješeno po postojećim zakonskim propisima, ali odlukom ovog tipa, po nama, ne može biti razriješeno, jer, između ostalog, u formulacijama stoji da bi takvom odlukom pravo raseljenih, izbjeglih lica sa druge

teritorije, drugih država bilo suprotstavljeno pravu povratka izbjeglih i pravu korištenja privatne imovine ljudi izbjeglih sa teritorije BiH. Ja stojim na stanovištu da se moraju primjenjivati Evropska konvencija o ljudskim pravima i spreman sam da, već kad govorim, na tom nivou, da ovu odluku Vašu, shodno i konvencijama o ljudskim pravima, podvrgnemo proceduri koja je u ovom parlamentu predviđena. Znači, Ustavnopravna komisija treba sagledati ovakve odluke, Vijeće ministara BiH treba pogledati, međutim, ja Vam unaprijed govorim da to nije put rješavanja tog pitanja.

MIRKO BANJAC

Ja mislim da njih treba protjerati, po Vašem mišljenju.

ČARŠIMANOVIĆ TARIK

Gospodine predsjedavajući, poštovani gosti, cijenjene kolege, moja diskusija, poslije ovog što je kolega Tokić rekao, skoro da nije ni potrebna jer sam ja upravo mislio da kažem dosta toga, ali ću ponoviti samo drugim riječima ono što je rekao, ali prije toga, bila je replika na Vašu diskusiju, ali vjerovatno se kolega Tokić ranije javio za repliku. Ja hoću da kažem da smo mi dužni da ozbiljno razmatramo Zakon u predloženom tekstu i ja ga podržavam jer je vrijeme da se jedanput riješi status raseljenih lica u BiH i izbjeglica. Vrlo je teško govoriti o licima koja su doživjela sudbinu kakvu su doživjeli tokom rata, postali izbjeglice i raseljena lica, i govoriti čije je pravo preče od čijeg. Međutim, Vašom odlukom Vi niste riješili problem ljudi u čije su stanove ili u čija prava su ušli ovi iz bivših republika Jugoslavije, jer su oni ušli u stanove ili imovinu lica koja imaju isti status kao oni. Vi samo pomjerate problem sa jednog stana na drugi. Ja moram podsjetiti, nažalost, da smo na prošloj Parlamentarnoj skupštini imali diskusiju o načinu kako su sva ta lica dobila državljanstvo i njihovo državljanstvo je upitno. Postavlja se pitanje da li je Vaša veća odgovornost da vodimo računa o građanima BiH ili da vodimo računa o građanima koji nisu državljani BiH i čije je pravo jače, odnosno, pretpostavimo da ovaj Vaš zadnji stav, zadnja rečenica ima punog smisla, ali niste rekli kako će se obezbijediti sredstva za taj smještaj, kako će im se obezbijediti adekvatan smještaj, iz kojih sredstava. Ako tvrdite kao što ste rekli, kolega Špirić je rekao da je ovo najjeftiniji način kako se može riješiti, to pretpostavlja da Evropa nije našla načina kako će naći adekvatan smještaj, a mi, BiH, koja ima tako loš nacionalni prihod, imamo toliko veliko srce i meni je drago da imamo veliko srce da nađemo sredstva i da nađemo adekvatan smještaj za tolika raseljena lica. Podržavam ovo što je kolega Tokić rekao. Ova odluka, ako ima ustavni osnov, treba, prije svega, otići na Komisiju za ustavna pitanja da se vidi da li ima ustavni osnov da mi donosimo, mora u svom rješenju dati rješenje kako će se obezbijediti sredstva, da imamo adekvatan smještaj, ako to riješimo, mi smo riješili osnovni problem u BiH, obostrani povratak, ili dvosmjerni povratak svih lica na svoje.

Osim toga, stambena problematika, ovdje se zadire, ovdje je riješena zakonima koje je proglasio visoki predstavnik i direktno se ovim odgađa rješavanje tog zakona. Stoga vas molim da svoju odluku povučete, date je Ustavnopravnoj komisiji i da Komisija da svoj stav.

Još nešto, mada nisam htio da polemishem u vezi Vaših amandmana, jer oni možda imaju, vjerovatno imaju smisla ukoliko se tako jednostavno prihvati obrazloženje koje ste rekli, posebno kad se govori o statusu, ko ima status raseljenog lica. Međutim, ukoliko bi se prihvatilo Vaše obrazloženje, mi bismo jednu cijelu kategoriju ljudi koji su imali, ja ću

nazvati to organizovanim progonom, proglasili da nisu izbjeglice i raseljena lica, jer su u određenim područjima ljudi morali da riješe sve svoje obaveze, da plate sve komunalne usluge da bi dobili dozvolu da mogu izaći sa tog područja. Ako bismo slijedili Vaše obrazloženje, mi bismo rekli da oni nisu izbjeglice, jer su imali pasoš, jer su imali ličnu kartu i imali su uredno plaćene sve obaveze komunalne, znači, uredno se iselili iz svojih stanova, ali Vi znate, mi znamo da je to dio i organizovanog progona. Zato mislim da takva obrazloženja treba malo dublje posmatrati ili mislim da je dobar i ovaj prijedlog poslanika Tokića da se prvo Vijeće ministara BiH izjasni o Vašim amandmanima. Moj prijedlog je da mi sad glasamo o Zakonu onako kako je predložen, a amandmani mogu doći i kasnije.

MIRKO BANJAC

Ja moram reagovati, kao poslanik, a ne kao predsjedavajući, nikad ne bih, kao predsjedavajući, na ovo reagovao. Molim vas, ovdje se pred očima javnosti govore neke stvari za koje ja nemam potrebe da komentarišem, volio bih da ih sve televizijske kuće prenesu samo onako kako su izrečene ovdje iza ove govornice, jer nema potrebe nešto ni komentarisati niti ja imam namjeru da to činim. Ja imam samo namjeru da kažem sledeće. Predlaže gospoda da se usvoji Zakon gdje nema para da se nadoknadi onima, a druge kaže nema para pa zato neće. Jedan aršin za jednu stvar, drugi aršin za drugu stvar. Dva čovjeka, a u Ustavu, uvaženi gospodine, sasvim lijepo piše sva lica u BiH, ne kaže se građani, nego sva, i Vi hoćete uporno da jedan broj građana BiH koji su ovdje silom prilika došli, svih nacionalnosti, jednih manje, drugih više i možda je to poseban problem, staviti van Zakona. Oni su već stavljeni. Oni nisu u Zakonu, njih nema nigdje. Ja neću odustati niti od jednog amandmana niti od ove odluke, tražim da se Vijeće ministara BiH također izjasni o ovome, ponavljam još jednom, pod punom odgovornošću, da ću tražiti mišljenje Međunarodnog suda o ljudskim pravima za ovo što se događa ovdje. Ovo je populacija koja ničim nije zaštićena, tvrdim da nikome neće smetati, tvrdim da svako treba da dođe na svoje i da to mora da bude osnovno, ali isto tako tvrdim da mora da se poštuje sloboda izbora mjesta življenja, sloboda kretanja, pravo na dom, pa to je Evropska konvencija o ljudskim pravima, pa što onda pišemo Ustav. Ne odustajem ni od jednog amandmana i više se neću javljati, tražim da se o njima izjasni predlagač, a ne i pojedinac. Ne, gospodine, Vaše ne prihvatam, Vi ste jedan od zamjenika ministara i niste član Vijeća ministara BiH. Ja to ne prihvatam. Molim Vas, gospodine, da Vam kažem, za mene postoji Vijeće ministara BiH, kao predlagač, neka se izjasni o amandmanima, a priča da ćemo usvojiti Zakon, pa poslije da ćemo ostalo, pa šta vi to mislite, gospodo, pa na šta to liči? Ja za to neću glasati, ja ću vama, kao predsjedavajući, ja sad govorim kao poslanik, a kao predsjedavajući ću se ponašati u skladu sa Poslovnikom.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, gospodo predsjedavajući, na dnevnom redu je Prijedlog zakona. Na dnevnom redu nije odluka koju je predložio gospodin Banjac. Ta odluka, ako bismo je razmatrali, možda bismo je mogli razmatrati u načelnoj raspravi, s obzirom da se o njoj, također, nije izjasnila Ustavna komisija.

Gospodin Banjac je ušao u jednu, ja moram zaista reći, kontradikciju. Naime, on ne dozvoljava da se o njegovom amandmanu danas izjašnjava zamjenik ministra, pa time i ovaj dom, a optužuje one koji traže da o prijedlogu odluke koja nije na dnevnom redu se izjasni prethodno Vijeće ministara BiH, kao što traži za zakon.

Treća stvar, pošto gospodin Tokić nije to rekao, ja moram ovdje pokušati da budem dežurni branitelj, pa da ukažem na nekorektnost u optužbama prema jednoj političkoj stranci od strane poslanika Banjca, a u vezi sa statusom određenih ljudi koji su silom prilika u BiH. Ako bi se ikoga trebalo optužiti, onda to ne treba raditi prema toj stranci, nego možda prema susjednim državama za status ovih ljudi koji su sada u BiH, ali predlažem, pomenuta je jedna stranka, predlažem, s obzirom da je gospodin Banjac, kao predlagač amandmana, jasno stavio do znanja da ne prihvata mišljenje zamjenika ministra prisutnog na sjednici nego Vijeća ministara BiH, mislim da se danas ne možemo izjašnjavati o ovom zakonu i zbog toga, ako nema ni više rasprave, što, doduše, nije moj posao, gotovo da možemo završiti sjednicu. Što se tiče odluke koja nije ni bila na dnevnom redu, nego povodom ove tačke, smatram da bi bio minimum parlamentarne korektnosti da se ona uputi u redovnu proceduru i prema Vijeću ministara BiH i prema Komisiji za ustavnopravna pitanja. Time ćemo ući u proceduru za rješavanje i zakona i eventualno odluke, a bez međusobnih optužbi da navodno jedna grupacija želi usvojiti, a da druga strana ne želi rješavati. Gospodine Banjac, ja mislim da sam Vam pomogao u načinu mogućeg zaključivanja ove sjednice. Hvala.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa poslaniku. Ja nemam namjeru da komentarišem. Ja mislim da su gledaoci i slušaoci mogli samo da čuju ono što sam ja rekao i da će vidjeti ko je u pravu, a ko nije, ja ostavljam to sudu javnosti i ja, naravno, ne prihvatam sve ono što je u skladu sa Poslovníkom i ja sam rekao ovdje, što je uvaženi poslanik naglasio, da tražim izjašnjavanje Savjeta ministara BiH i po jednom i drugom pitanju i nemam ništa protiv, a, naravno, i Ustavno-pravne komisije, ne pada mi napamet da zaobilazim tijela ovog doma.

NUDŽEIM REČICA

Gospodine predsjedavajući, ja i govorim u ime Vijeća ministara BiH, kao predlagač zakona, koji je uputio Prijedlog zakona koji je u potpunosti usaglašen na nivou Vijeća ministara BiH. O samom Prijedlogu zakona koji je upućen na Zastupnički dom Parlamenta BiH na usvajanje, moram reći da su dvije najrelevantnije institucije koje se, između ostalog, bave i pitanjem izbjeglica i pitanjem ljudskih prava, a to su OHR i UNHCR, izrekli su najpovoljnije mišljenje i rekli su da je ovaj zakon na najvišim mogućim standardima zaštite ljudskih prava, a posebno implementacije Dejtonskog sporazuma, implementacije Aneksa 7. Dejtonskog sporazuma i svih konvencija čiji je BiH potpisnik.

Što se tiče određenih komentara na ovaj zakon iz kojih se može vidjeti, eventualno posumljati, da su, na neki način, diskriminatornog karaktera, ja bih želio reći da je ovim zakonom vrlo precizno riješeno pitanje povratka ljudi, pravo na slobodan povratak, pravo na imovinu, pravo na povrat imovine, pravo na povratak u posjed ili savjesni posjed, bilo da se radi o privatnoj ili društvenoj imovini koja je data na korištenje i ovim zakonom dato je pravo pojedincu za nesmetano raspolaganje tom imovinom. Znači, svako može raditi sa svojom imovinom šta god hoće. Može je koristiti, ali prvo mu se mora dozvoliti da uđe u posjed te imovine. Može je koristiti, može u tim kućama stanovati, tu imovinu može prodati, ukoliko hoće može je i zamijeniti. To je ovim zakonom vrlo jasno rečeno i nijedno pravo ljudi u samom tekstu, samim rješenjima iz Zakona nije osporeno.

Što se tiče člana 15., volio bih samo da pojasnim, da dam određeni odgovor gospodinu Špiriću oko člana 15., ovako rješenje kakvo sada imate u tekstu zakona, to je rješenje koje slobodno možemo reći da je arbitražna odluka OHR-a i UNHCR-a, obzirom da je bilo određenih, različitih mišljenja po pitanju regulisanja ovog segmenta, znači, član 15., ovako kako piše, da ima pravo na povrat stanarskog prava koje je imao određenog datuma i da se to rješava po pozitivnim i nediskriminatorским zakonima entiteta, a svi dobro znamo ovdje da je te propise dobro uskladio, izbalansirao, pa čak neke donio Ured visokog predstavnika u BiH. Znači, rješenje kako stoji u članu 15. je direktno rješenje arbitražna odluka OHR-a.

Što se tiče da se možda na neravnopravan način tretiraju tri moguća rješenja ili jednakopravna rješenja iz Dejtonskog sporazuma, ja bih vas zamolio, pogledajte pažljivo Aneks 7., čitavo prvo poglavlje koje govori o principima, govori o pravu na povratak.

Drugo poglavlje koje govori o radu Komisije za imovinske zahtjeve raseljenih lica i izbjeglica, detaljno regulira šta ljudi kad dobiju svoju imovinu mogu s njom raditi. Znači, da pojasnim i da pokušam možda plastično prezentirati jedan problem. Ne može se niko ko je danas raseljena osoba u Federaciji BiH, bez povratka u RS, i ne mora čak fizičkog povratka te imovine, odreći te imovine i tražiti od entiteta Federacije BiH ili od entiteta RS da mu se ta imovina pravično nadoknadi. Čovjek se može vratiti i uzeti svoju imovinu i s njom može raspolagati na način kako hoće. Hoće je koristiti, hoće je prodati, hoće je zamijeniti, ali očekivati i nuditi to u zakonsko rješenje, jednostavno, ja ne želim svoju kuću u Sarajevu ili u Banja Luci, ne želim tamo da se vratim i entitet je dužan da meni da pravičnu nadoknadu za tu kuću, mislim da to vrlo teško možemo riješiti. Postoje, bile su određene intencije pa i međunarodne zajednice, pa i ovo o čemu je uvaženi gospodin Špirić govorio, o Centralnoj banci, eventualno o fondu za kompenzaciju, međutim, to je fond koji je trebao biti formiran pri komisiji za imovinske zahtjeve i to još uvijek nije detaljno regulisano, što ne znači da možda se to neće jednog dana i dogoditi.

Što se tiče izbjeglica koji su iz Republike Hrvatske, a sada se nalaze u BiH. Mislim da smo, htijući, ne htijući, možda malo pomiješali problematiku i tematiku. Zakon koji smo raspravljali prije otprilike 15 ili 20 dana na Vijeću ministara BiH, na parlamentu i koji, nažalost, nije prošao, Zakon o imigraciji i azilu, vrlo detaljno reguliše tu problematiku i ta problematika, znači izbjeglica, građana drugih država koji su sada izbjeglice u BiH, regulisana je tim zakonom. Skoro pola članova tog zakona reguliše tu problematiku. Ovaj zakon reguliše pitanje građana BiH, bilo da su u statusu izbjeglica, znači, u inostranstvu ili raseljenih osoba ovdje. Međutim, moram uraditi sljedeće radi informisanja svih vas ovdje. U izradi ovog zakona vrlo intenzivno je učestvovao UNHCR koji ima mandat, po Dejtonskom sporazumu i po Aneksu 7., vodeće organizacije i zadužena je za implementaciju Aneksa 7., to ide dotle da su zaduženi i za izradu plana programa povratka i za izradu programa zbrinjavanja i svega. Obzirom da su amandmani bili dostupni juče, amandmani su došli, po mojoj informaciji, i do UNHCR-a i OHR-a, govorim o amandmanima koje je proslijedio parlamentu i Vijeću ministara BiH gospodin Banjac. Ja imam odgovor, odnosno pismo koje je uputio gospodin Berner ... šef misije UNHCR-a za BiH. I, ako dozvolite, ja bih rekao, da pročitam odavde par informacija iz tog pisma, bar par ključnih stvari.

UNHCR je saznao da će Vijeće ministara BiH na današnjem zasjedanju raspravljati i o predloženim amandmanima na Nacrt zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim licima u BiH. Nacrt zakona koji je usvojilo Vijeće ministara BiH dana 23.

septembra 1999. godine, je rezultat skoro dvogodišnjeg procesa i vrlo je pažljivo urađen kako bi se osiguralo da je u skladu sa Opštim okvirnim sporazumom za mir, znači Dejtonskim sporazumom i međunarodnim konvencijama čija je potpisnica BiH. UHHCR je sa zanimanjem pročitao predložene amandmane, iz razloga što bi isti iz osnova izmijenili principe Nacrta zakona. Iako zbog ograničenog vremena koje UNHCR ima na raspolaganju nismo u mogućnosti da obezbijedimo detaljne i iscrpne komentare na predložene amandmane, radi ozbiljnih posljedica koje pojedini amandmani mogu izazvati, mi smo prije donošenja odluke htjeli sa vama podijeliti vašu zabrinutost, iz predloženih komentara je jasno da Nacrt zakona, ukoliko predloženi amandmani budu usvojeni, više ne bi bio u skladu sa Mirovnim sporazumom za BiH, sa međunarodnim konvencijama čija je članica BiH i sa pozitivnim imovinskim entitetskim zakonodavstvom. Iz ovog razloga, UNHCR podstiče Vijeće ministara BiH da se jednoglasno izjasni za Nacrt zakona kakav je upućen na parlament, jer bi svaka druga aktivnost prouzrokovala dodatno i nepotrebno odlaganje usvajanja Zakona. Na osnovu odlične saradnje koju je UNHCR imao sa Ministarstvom za civilne poslove i sa Vijećem ministara BiH u procesu izrade Nacrta, vjerujem da i dalje mogu računati na vašu podršku i potporu Nacrtu zakona kako je usvojen od strane Vijeća ministara BiH. Ovo je pismo upućeno danas gospodinu Ašaninu, Rečici i Ćoriću, gospodinu Volganu Petriću, gospodinu Endiju ... i gospodinu Johanu ...

Međutim, u prilogu ovog pisma, pošto danas nemamo vremena, bez obzira što su oni rekli da je to kratko, na dvije strane se vrlo detaljno elaboriraju ključni amandmani koji su danas prezentirani ovdje i daje se jako puno argumenata zbog čega te amandmane u ovom trenutku ne bi trebalo prihvatiti. Ukoliko poslanici žele ova je informacija dostupna, a ukoliko želite direktne informacije, ja mogu izvući najvažnije i ključne stvari. Hvala lijepa.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Replika, gospodin Špirić, ali gospođa Muminagić ima diskusiju, ali nisam vidio.

Ja bih molio gospodina Rečicu da nam dostavi pismo da vidimo ko ga je potpisao, jer kaže se dijelimo vašu zabrinutost, da vidimo ko je to u ime Vijeća ministara BiH potpisao pismo, ja želim i pismo koje je upućeno kancelariji, neko je uputio pismo. Piše, Vi ste pročitali, gospodine, dijelim vašu zabrinutost, što znači da neko je napisao da je zabrinut, pa meni je drago da je zabrinut. Samo predlažem da se dostavi i pismo.

REČICA

/govori sa mjesta i ne čuje se izlaganje/

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo, ja ću na tragu ovog što je govorio gospodin Rečica da skrenem pažnju, nemam ja ništa protiv da se ovaj zakon zove u skladu sa onim kako problematiku obrađuje. Da se zove Zakon o povratku izbjeglih iz BiH i raseljenih lica u BiH, ali isto tako, u skladu sa Dejtonskim sporazumom da se definiše zakon ako već nećemo u sklopu istog zakona da damo sve tri mogućnosti, da se definiše o zamjeni, zakon o nadoknadi koji neće biti jedan sa drugim u koliziji.

Ja sam ovdje danas iznio šest amandmana, koji. Nažalost. nisu u pisanoj formi, ali, da bismo još jednom hladne glave raspravljali o tako složenoj problematici, bez emocija, bez obraćanja tom narodu ili tim građanima kojih se najviše tiče ova problematika da, kao savjesni i odgovorni ljudi, pokušamo naći najbolje rješenje. Ja cijenim i aktivnost i UNHCR-a i predstavnika međunarodne zajednice i sve ono što pokušaju da dođu do kompromisnog rješenja i validnog zakonskog projekta, ali, dozvolite, da moramo o tome ovdje da raspravljamo i da damo korisne sugestije. Ja bih volio kad bi mi se reklo gdje se stavljaju ovdje u istu poziciju sve tri mogućnosti koje daje Dejtonski sporazum, od člana do člana. Volio bih da mi se kaže zašto smo odustali od formiranja fonda pri Centralnoj banci, neka se očituje međunarodna zajednica, kaže nema sredstava, znači, ostaje samo jedna mogućnost, ali se to mora jasno reći i staviti do znanja onima na koje se to odnosi da bi zakon bio valjan. Ja vas molim, ne vjerujem da ćemo danas doći do zakonskog projekta, ali da ne bismo, kao niz puta do sada, zakovali donošenje takvog bitnog zakonskog projekta, ostavite neka još jednom Vijeće ministara BiH pogleda amandmane, neka se Vijeće ministara BiH izjasni o ovih šest amandmana koje ne vidim da su i u čemu sporni, koje sam iznio i da jednom usvojimo Zakon. Ništa se neće desiti večeras ako date ovo sve na glasanje i ako konstatujemo da Zakon nije usvojen, to nije dobar put i nije to ono o čemu smo govorili sinoć kada su bili predstavnici iz Evropske komisije. Znači, sinoć smo usvojili program o radu, ali, evo, svaki put dođemo da nećemo da usvojimo zakonske projekte o kojima smo se izjasnili. Ostavite malo vremena da se Vijeće ministara BiH izjasni o amandmanima i da vidimo da dođemo do zakonskog projekta.

MIRKO BANJAC

Gospođa Perkanović, pa onda Spahić, pa Lagumdžija

MARA PERKANOVIĆ

S obzirom da se radi o veoma osjetljivom pitanju koje se tiče blizu milion ljudi koji već godinama žive u statusu izbjeglica, a to je, oni su samo izbjeglice, oni su izgubili svoje ime i prezime, a kamoli imovinu i sve ostalo što ide s tim. Ja predlažem da se na ovom zakonu još malo više radi i da se donese zakon koji će zadovoljiti svakog čovjeka pojedinca koji živi u BiH. Ako ovo pitanje riješimo na zadovoljavajući način za svakog čovjeka koji živi u BiH, imat ćemo BiH za budućnost naše djece. Ako na ovom pitanju padnemo, past će i BiH, vjerujte mi. Mora se uvažavati pravo tih ljudi koji su već godinama u tako tragičnoj situaciji. Ovdje se tretira, u ovom zakonu, zaista, dobro je gospodin Špirić rekao, najviše se priča o povratku, niko ne pita većinu tih ljudi šta oni, u stvari, žele i za one koji tvrde da hoće da se vrate, nije dokaz.

Drugo, imam ovdje primjedbu u ovom zakonu, u stvari, jedno pitanje ministrima koji su radili na ovom zakonu. Ovdje se spominje godina '91., april mjesec, za status izbjeglica iz BiH, mi znamo da je rat počeo '92. Ima li odgovor na to zbog čega je '91.

Ja podržavam amandmane gospodina Banjca i pridružujem se mišljenju gospodina Špirića da nam je potrebno, ili u okviru ovog zakona da doradimo malo i na one dvije tačke Aneksa 7. o povratku i nadoknadi imovine, ili da pravimo još dva paralelna zakona sa ovim.

Što se tiče finansiranja, gospodo, ako hoćemo, ima finansiranja i za ljude koji traže smještaj tamo gdje su se sada našli. Niko nema pravo da te ljude prisiljava već peti

put da nekamo idu. Mnogi ljudi su u statusu izbjeglica iza kojih stoji zgariste, ne da nemaju kuću, nemaju ni od čega da žive. Ako za njih ima sredstava, ima sredstava i da im se gradi tamo gdje su sada, a ne da se infrastruktura i sve, jer imamo kompletnih naselja i mjesta koja su potpuno zapaljena i uništena. Pitamo se odakle će se naći sredstva za izgradnju i rekonstrukciju svih tih naselja, infrastrukturu i sve ostalo. Vodimo računa o ljudskim pravima svakog pojedinca, a ne samo jedne etničke grupe ili bilo kakve druge kategorije. Ja predlažem da se na ovom zakonu još poradi i da se on ostavi za neku od sledećih sjednica.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa.

IBRO SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, htio bih, prije svega, da vas zamolim da se koncentrišemo na dnevni red koji je predložilo, jedinstveno i sa punom saglasnošću, ovo tijelo koje se kod nas zove Kolegijum i. ako je već predloženo da razgovaramo o Zakonu, da razgovaramo o Zakonu, naravno, o svim mogućim amandmanima i intervencijama koje imaju pravo dati poslanici komisije koji rade na tom pitanju. Ja bih volio da se koncentrišemo na taj zakon. Prošli put smo imali Zakon o imigraciji i azilu i mi taj zakon nismo usvojili. To su dva temeljna zakona za razmatranje osnova za jedno civilno društvo i za zaštitu ljudskih prava i sloboda i ljudi koji su izbjeglice iz BiH i koji su raseljeni, i ljudi koji su ušli u BiH po različitim osnovama i ta dva zakona su, u svakom jednom normalnom društvu, temelj da bi se razriješio ovaj čvor, koji se danas pokušava na osnovu rasprave po dnevnom redu o jednom zakonu, ponovo vratiti na pitanja o neusvojenom Zakonu o imigraciji i azilu. Žao mi je što se stalno vrtimo oko Komisije za ustavna pitanja. Nadležnost ovog vijeća, ovog doma visokog, jeste da obavijeste da o ovim pitanjima koja su, inače, i u vezi, ne samo sa teškoćom oko usvajanja zakona, nego teškoćom oko provođenja zakona koje imamo, još sa većom teškoćom u vezi sa realnim životom koji u BiH imamo. U tom smislu bi Komisija o pitanjima ljudskih prava i imigracija i azila bila dužna u punom sastavu da raspravlja ono što se zove i ono što je stvarni život ljudi, osim toga što je zakon usvojen i neusvojen. Kad nema zakona, poznato je kako je pravilo života u BiH. Po Opštem mirovnom sporazumu na snazi su, kao što znamo svi zajedno, Konvencija o ljudskim pravima i slobodama na raznim razinama, jer je to dio tzv. treća korpa, nekad se to u OSCE-u zvalo tako, koja je razrađena sad u više rezolucija i koja se direktno primjenjuje ako nema zakona. Prema tome, ne bih htio da dovodimo u sumnju poziciju organizacija koje dijele vlast trenutno u BiH. S jedne strane, to je naša zakonodavna i izvršna vlast, s druge strane, to su nominovani predstavnici međunarodne zajednice, bilo da je riječ, recimo, o OSCE-u u vezi sa izborima, i da je riječ o UNHCR-u u vezi sa izbjeglicama. Nesporna uloga OSCE-a u vezi sa izborima danas je bila predmet naše rasprave i pažnje. Pokažimo poštovanje i prema nespornoj ulozi UNHCR-a i to je suština naše pozicije. Ja bih zamolio da se prvo koncentrišemo na Nacrt zakona koji je usaglašen i predložen od strane Vijeća ministara BiH. Nesporno je da taj zakon nema, kako bih rekao, u Vijeću ministara BiH dileme da ga treba u toj formi predložiti. To je, nesporno je da u tom vijeću sjede predstavnici svih parlamentarnih stranaka koji su ovdje, bez obzira u kojoj konstalaciji odnosa. Prema tome, do tog usaglašavanja Nacrta zakona nije bilo primjedbi. Sada i kad se taj zakon konačno našao na dnevnom redu ima, i to je moguće, jer je to poslovnički moguće, ali se onda postavlja sledeće pitanje. Onda treba uključiti nadležnu instituciju, pošto nemamo šta ponovo tražiti od Vijeća ministara BiH, možemo, ali treba pitati ne arbitra nego onoga koji je zadužen

po Opštem mirovnom sporazumu, po Dejtonu, šta misli o tome. On, na temelju rasprave, kao što smo dobili obrazloženje u Komisiji za izbjeglice i raseljena lica, misli to što je izgovorio gospodin Rečica. Meni je žao što to on izgovara u ime UNHCR-a. Bilo bi korektno da, recimo, ako nam treba jedna potrebna informacija, imamo amandmane, neka se umnoži ovo što je pročitao gospodin Rečica plus ove dvije stranice da bismo se mi mogli razložno odrediti prema amandmanima gospodina Banjca, ali i prema obrazloženjima i stavovima UNHCR-a. Pošto ne vidim osnova da mi ponovo vraćamo Vijeću ministara BiH na polaznu poziciju, kad strpljivo više od godinu, skoro dvije godine radi na ovom zakonu, pa nemojte da devalviramo poziciju Vijeća ministara BiH kad je došlo do nečega sa punim jedinstvom i autoritetom svojeg prijedloga, a imamo sad neke nove amandmane na koje je, na svu sreću, stigao odgovor od UNHCR-a i mislim da trebamo da se upoznamo s tim odgovorom. Što ga je donio predstavnik Vijeća ministara BiH to je druga stvar, ali dajte da vidimo odgovor, ima, vjerovatno, i potpisan i ima vrlo korektan stav itd., to je jedno.

Što se tiče pitanja, evo, završavam. Ja predlažem, s obzirom da sam tražio da se izjasnim o Zakonu, tražim, s obzirom na vaše amandmane da, jer ne vidim razloga šta će to još Vijeće ministara BiH raspravljati, se upoznamo u cijelosti sa ovim tekstom, neka se umnoži, molim Kolegij da naloži Sekretarijatu da uradi kopije ovih stavova i da se opredijelimo u vezi sa Zakonom. Druge dodatne diskusije koje ste Vi donijeli povodom odluke koju ste uključili u ovu raspravu o zakonu, molim da se obavijestim, molim vas za pažnju.

Koliko ja znam, međunarodna zajednica, i ja da sam na njenom mjestu, kad nije prošao Zakon o azilu i imigracijama na parlamentu, što je za mene stvarno bilo jedno poražavajuće saznanje, vjerovatno ima neku reakciju na to, kao što ima UNHCR. Ja molim da mi Kolegij odgovori da li poslije našeg neusvajanja Zakona o imigraciji i azilu ima neka reakcija i stav međunarodne zajednice, da li se povodom toga oglasio UNHCR, imate li neko pismo, neko upozorenje da je to jedan od temeljnih zakona za ulazak u Vijeće Evrope.

MIRKO BANJAC

Molim Vas, prekinite raspravu. Uzimam Vam riječ. Gospodin, poslanik Lagumdžija ima riječ ili je ovo bila replika? O deset stvari priča. Molim vas da čujemo poslanika.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Dame i gospodo, gospodine predsjedavajući, sasvim je prirodno da na ovaku temu se vodi dosta ozbiljna rasprava. Sasvim prirodno da ovakva tema iziskuje dosta vremena i sasvim je, nažalost, logično da u ovakvom omjeru snaga mi imamo, po nekim pitanjima, ne baš identična mišljenja. Skrećem pažnju na nekoliko činjenica, prije nego što iznesem svoj stav i izložim par prijedloga.

Prije svega, koliko ja znam, poslanik, zastupnik, kako god hoćete, predlagač nije Vijeće ministara BiH nego je predlagač nadležno ministarstvo, bar prema Parlamentarnoj skupštini BiH i ja, kao poslanik, sam to dobio po pošti, 1.10 je zaprimljeno u Parlamentarnu skupštinu BiH, dakle, prije 40 dana od strane nadležnog ministarstva. Nama je predlagač, kao poslanicima, na šta ministarstvo ima pravo, što je u redu i to je

razlog zašto ja potpuno uvažavam i čudim se Vama, gospodine Banjac, da ne dozvoljavate zamjeniku ministra da iznese relevantan stav. On sasvim prirodno treba da brani, on je zamjenik ministra, ja bih volio da je drugačiji omjer. Sasvim je prirodno, po postojećem Poslovniku i zakonima i ustrojenim normama rada, da zamjenik ministra ima status ministra. Ja bih volio da je drugačije. Meni je žao što gospodin ministar nije ovdje zajedno sa drugim zamjenikom, vjerovatno bi ova rasprava poprimila drugačiji ton, nadam se umirujući, jer oni su saglasni oko ovakvog prijedloga sudeći po onome što je nama došlo. Međutim, da se mi ne zavaravam. Pitanje koje mi imamo sad na dnevnom redu je pitanje svih pitanja u BiH već, evo, skoro četvrtu godinu nakon Dejtonskog sporazuma i nema potrebe da se išta lomi preko koljena, ali moramo pokušati izaći iz ovoga na jedan, što je moguće, na način koji je što je moguće bliže tome da nešto riješimo, a ne da ostajemo na svojim pozicijama i da kupujemo neke poene ili ne znam šta.

Ja potpuno razumijem Vas, gospodine Banjac, koji hoćete da ostanete na prijedlogu ove odluke. To je Vaše pravo i ljudsko i poslaničko i po Poslovniku, međutim, sasvim je jasno iz ovoga ovdje da ta odluka, u ovoj formi koju ste Vi predložili, ona ne može ovdje dobiti većinu, naime, to se vidi iz diskusija. Ne treba biti jako pametan i znati matematiku. Ja sam protiv toga, gospodine Banjac, da problem koji smo evidentirali da postoji, za koji svi znamo da postoji, da ga pometemo pod ćilim tako što ćete Vi ovdje dati Odluku, ta odluka neće biti usvojena, neće dobiti većinu i problem će i dalje ostati neriješen, a mi ćemo otići sa tenzijama još više zaoštrenim. Vi možete, ako Vi po Poslovniku tražite da se mi izjasnimo po Vašoj odluci, mi smo dužni da se o njoj izjasnimo, ali ja samo skrećem pažnju da time nećemo ništa postići, time ćete Vi možda umiriti svoju savjest, ali problem neće biti riješen. Također, ako prihvatimo ono što je gospodin Rečica govorio, a nema razloga da ne prihvatimo, na to se obavezujemo, obavezuju nas dokumenta, ovo što je on iznio je stav Ministarstva koji je predlagač. Mi možemo sad da uradimo dvije stvari, ili da se izjasnimo prvo o prijedlogu, pa potom o amandmanima, onima na kojima predlagači ostaju ili ukoliko nadležno ministarstvo, odnosno Vijeće ministara BiH, s obzirom da je tu i kopredsjedavajući u međuvremenu došao, ukoliko predlagač smatra da sa *time outom* nešto može uraditi. Mi objektivno imamo samo dvije mogućnosti. Ja Vas molim da po proceduri ovo dovedete do kraja. Moj prijedlog je neovisno o ovome o čemu smo sad upali i da nije došlo do ovoga, ja mislim i ja predlažem, gospodine Banjac, neovisno o tome kakav bude rezultat cijelog daljeg toka rasprave da zadužimo, na određen način, nadležno ministarstvo, odnosno Vijeće ministara BiH da nam, ne da informaciju, nego da u nekom vremenu izađe sa nekim programom mjera i aktivnosti koji podrazumijevaju šta treba raditi na usklađivanju propisa, koja finansijska sredstva su eventualno potrebna i koji su problemi koji su sada evidentirani, a treba da se riješe, jer u protivnom nećemo ništa postići. Također bih želio da kažem, s obzirom da je ovdje rečena vrlo gruba rečenica, dužan sam da je konstatujem i da se po njoj očitujem. Ovdje je grubo rečeno, možete pogledati u stenogram, citiram Vas “treba, po Vašem mišljenju, protjerati te ljude” (70 do 100.000 ljudi po procjenama koje je Vaš kolega rekao za koje Vi ne znate kolike su, ali govorim o citatima).

Po mišljenju gospodina Tokića, koji, po mišljenju SDP iz koje dolazimo i on i ja i još četiri preostala poslanika, zastupnika u ovom domu, po našem mišljenju, ne treba iz ove zemlje nikoga protjerivati i, molim vas, da se takve grube stvari ovdje ne iznose u jednoj atmosferi koja je, ja Vas potpuno razumijem da je ona, na određen način, Vas lično dojmila, ali, nemojte, molim vas, da takve stvari ovdje koristimo. Ja želim da kažem da mi, kao politička partija, stojimo na stanovištu da je pitanje izbjeglica, pitanje koje se na

ovakav način, kojem prisustvujem u zadnjih par sati, ne može riješiti u ovoj zemlji. Ne možemo ovakvim načinom riješiti to. Ne možemo riješiti ni pričom o proceduri ni pričom o čuvanju vlastite savjesti kroz prijedloge koji doživljavaju to što doživljavaju. Također, želim da kažem da je naše stanovište da nikom u ovoj zemlji ne smije biti narušeno bilo koje pravo. Naročito niko ne smije imati narušeno pravo da stanuje gdje želi, da živi gdje želi i da ima svoju imovinu. Međutim, dozvolite da ta prava mogu biti egzercirana ili realizirana u onoj mjeri u kojoj ona ne diraju ta ista prava drugih ljudi. Evidentno je da u BiH postoje desetine hiljada ljudi koji ne znaju šta će sa sobom, jer su došli iz drugih zemalja. Taj problem postoji i mi taj problem moramo rješavati, ljudi. Ali isto tako taj problem se neće rješavati čak ni kad bismo usvojili Vašu odluku. Kad bismo mi usvojili tu Vašu odluku, predložili ovdje, mi bismo, u stvari, lagali ljude da će moći tamo ostati gdje su sada, u tuđem, to je suština cijele priče. Mi bismo lagali ljude, jer oni neće moći ostati tamo, to je savršeno jasno. Pitanje je da li će to trajati sedam dana, sedam mjeseci ili sedam godina. Što duže traje, gore po sve nas i po te ljude. Apelujem na Vas, gospodine Banjac, da probamo svi zajedno ovom pitanju prići na pravi način, da prestanemo lagati ljude i da probamo ući u suštinu cijelog problema, a to je pravo svih da biraju gdje će živjeti, uključujući i pravo ljudi da izaberu novu lokaciju na kojoj će živjeti, ali ta nova lokacija podrazumijeva da ta lokacija nije vlasništvo nekog drugog. To je vrlo jednostavno. Mi ne mislimo, potpuno da je u pravu kolegica koja je rekla da postoje ljudi koje niko ne pita, koji hoće da ostanu tu, protjerani, eto, sad im se tu sviđa i to im se treba omogućiti pod pretpostavkom da izađu iz tuđeg i to niko ne spori od nas ovdje. U ovoj sali taj princip za sve važi. Neće imati gdje ni da izađe, ukoliko mi nastavimo voditi ovakve rasprave. Onda će na kraju, nisam čuo, gospodine Silajdžiću?

HARIS SILAJDŽIĆ

(govori sa mjesta i ne čuje se izlaganje)

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine Silajdžiću, ja da sam na Vašem mjestu, ja bih se bar na ovom pitanju uozbiljio mnogo više i ja bih se, gospodine Silajdžiću, suzdržao da dok govorimo o ovome, Vi tražite od gospodina predsjedavajućeg bilo kakvu intervenciju. Ja Vam se zahvaljujem, gospodine Banjac, na tome što ste mi dozvolili da kažem ovih nekoliko riječi i molim Vas da zaključak koji sam predložio, također, stavite na usvajanje, ukoliko za njega postoji dobra volja, ukoliko ne postoji, odustajem od tog zaključka, ali na Vas sve apelujem, na Vijeće ministara BiH, da se očituje da li stoji iza ovoga. Zaključak je vrlo jednostavno da probamo, dragi kolega Banjac, da dobijemo od Vijeća ministara BiH, u što hitnijem vremenu, informaciju i program o tome šta nam je raditi po ovom zakonu i po ovom setu pitanja koja su sada otvorena. Ako treba da Vam ga formulišem, ja ću ga formulirati, ali pitanje je da li ovdje postoji dovoljno dobre volje da mi to radimo. Ako ne postoji dobre volje, nemojte tjerati ni cijenjene dame iz Sekretarijata da se pate oko toga šta smo Vi i ja ovdje zapisali. Pitanje je samo da li ima dobre volje da mi to radimo, gospodine Banjac. Ukoliko ima dobre volje da zadužimo nadležno ministarstvo i Vijeće ministara BiH dobro i jeste, ukoliko nema, ja povlačim svoj zaključak, ali ja na Vas apelujem da idete po Poslovníku i da pokušamo probati riješiti ove probleme.

MIRKO BANJAC

Molim Vas, ja sam želio da Vašim prijedlogom koji biste Vi formulirali ne iskrivimo Vašu misao, gospodine poslaniče, jer ja ne želim iskriviti ničiju misao niti ću

bilo kome uzeti poslovničko pravo, ne pada mi na pamet, ali valjda imam i ja isto toliko prava koliko i drugi. Imate prijedlog, ima gospodin Rakić se javio, da li je replika ili, ja bih molio da ovo privodimo kraju.

VITO RAKIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, javio sam se za riječ da probamo naći jedno kompromisno rješenje, da nam se ne desi ista situacija kao u Zakonu o azilu. Mislim da nema smisla da ulazimo u takve rasprave i da jedno bitno pitanje, pitanje izbjeglica o kome ne treba posebno govoriti koliko je važno, mora jednom dobiti zakonsku regulativu u BiH. Zato bih se ja pridružio dijelu diskusije gospodina Tokića i predložio da još jednom Ministarsko vijeće BiH da stav o svim ovim amandmanima i da se tu nađe jedan kompromis jer mislim da neke stvari se mogu privesti kraju i da ovu raspravu u kojoj je večeras sve jasno privedemo kraju večeras, a da sledeći put, na prvom zasjedanju prva tačka bude rasprava o ovome i da tad glasamo o Zakonu, a mislim da nema razloga da dotada ne nađemo pravi kompromis, izjasni se i Ustavna komisija i Ministarsko vijeće i da dođemo do onog što nam treba. Hvala.

MIRKO BANJAC

Gospodin Silajdžić, ja se izvinjavam, gospođa Rađević je tražila riječ.

HARIS SILAJDŽIĆ

Može, ja ću samo kratko da kažem. Što se tiče Vijeća ministara BiH, Vijeće ministara BiH je uradilo svoj posao. Evo ovdje su sve varijante koje radimo dvije godine dana. Vijeće ministara BiH je završilo svoj posao. Svi su učestvovali u tome. Sve međunarodne organizacije, dvije godine dana radimo na tome, ovo je najbolje što možemo ponuditi. Naš je prijedlog da se ovo usvoji kako bismo došli do jednog zakona koji je vrlo važan i sve međunarodne organizacije su prihvatile i sve do sada, sve primjedbe i sve sugestije su uvažene u onoj mjeri ukoliko smo se mogli svi uklopiti. Svi smo učestvovali u tome, dvije godine dana Ministarsko vijeće BiH, što se nas tiče, mi smo završili, sad je na vama.

MIRKO BANJAC

Ako može, gospodine poslanice, još i Vama nekoliko pitanja. Prije svega, znači li to da ne treba pisati amandmane, jer šta ćemo pisati, vi dostavite, nemamo šta pisati.

Drugo pitanje, kao predlagač, da li ste dužni svi vi sjesti u Savjetu ministara BiH pa reći, ovo prihvatamo, ovo ne prihvatamo, jer gubi smisao Poslovnika, ja predlažem da vi budete skupština. Imam još pitanja.

Ja sam danas razgovarao sa ministrom Ašaninom koji kaže da pojma nema o amandmanima i nisu se uopšte izjašnjavali i on ne može na brzinu, i on kaže da se treba Savjet ministara BiH izjasniti. Marko kaže, čovječe.

HARIS SILAJDŽIĆ

Vi ako diskutujete kao poslanik, onda dođite i diskutujte ovdje. Ja imam odgovor na Vaše, ako kao poslanik, ako vodite sjednicu, to je druga stvar, ali kao poslanik odavde. Ovako da Vam kažem, što se tiče Vaša dva prva pitanja, Vaše primjedbe, mi smo se prošli put sastali, kao što znate, Vijeće ministara BiH je uradilo svoj posao, sve smo učinili što smo mogli. Sada ovdje nemamo u punom sastavu Vijeće ministara BiH, ne znam šta gospodin Ašanin kaže o tome jer ga danas ovdje nema, nažalost, bili smo zajedno, mnogo puta smo diskutovali o ovome, složili se da je to to. Ja još jednom pozivam vas da prihvatite ovaj zakon kako bismo ovo imali. Bojim se da, ukoliko to ne bude, da ćemo i dalje imati jednu situaciju ovakvu kakvu imamo. Ja ne bih govorio o povratku, mi sad govorimo o jednom zakonskom projektu, koliko će se on primjenjivati, to je drugo, koliko će se ljudi vraćati i na koji će se način vraćati, ja imam o tome svoje mišljenje, sad ga neću, ali ako nekog interesuje, reći ću, ali mi sada govorimo o ovom projektu i naša sugestija je da se ovaj projekat usvoji. Ponavljam, svi radimo na tome. Sve parlamentarne stranke su uključene tamo, sve međunarodne organizacije, svi mogući... Znae šta? Amandmani se mogu svaki put, po jedan novi amandman predložiti. Ja, kao poslanik, predlažem da se izjasnimo o ovome što imamo sad ovdje. Ne možemo u nedogled otežati zakonske projekte. Znae li Vi koliko ovo traje? Dvije godine dana traje. Nema prvi put, gospodine, ako ćemo kao poslanici razgovarati. Ti materijali su bili svakome predočeni. Svi su učestvovali u izradi ovih materijala. Dajte da se izjasnimo.

MIRKO BANJAC

Hvala Vam lijepa, poslanik Rakić, je li replika? Replika.

VITO RAKIĆ

Vaša bi diskusija, gospodine Silajdžiću, bila do kraja korektna da je ovo nacrt. Vi izadete sa prijedlogom na ovaj parlament, bez prava na amandmane, primjedbe. Prema tome, ne možemo tako raspravljati. Izadite sa nacrtom, pa onda možemo razgovarati. Ovaj zakon je došao kao prijedlog i hoćete da se usvoji odmah takav. Dajte da se glave malo ohlade, možda ćemo se povući svi iz toga, pa ćemo reći, prihvatamo takav projekat, ali nemojte sad da siječemo preko koljena.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepo. Ja, gospodo, kao predsjedavajući, želim da vas pitam. Ja nemam ništa protiv na vaše traženje da se vi danas izjasnite o amandmanima, naravno da vam to neću uskratiti. Kao što ja imam pravo da tražim mišljenje Savjeta ministara BiH, tako imate i vi svoje pravo da kažete, mi hoćemo danas da se izjasnimo. To je tako. Imam ovdje prijedlog. Ja hoću da definišem prijedlog. Evo, mi se malo konsultujemo.

Molim vas, gospodo poslanici, imamo dva prijedloga. Prvi prijedlog da prekinemo raspravu po ovom zakonu i ostavimo Savjetu ministara BiH da se izjasni i Ustavnoj pravnoj komisiji da se izjasni i o amandmanima i o odluci i stavimo to kao prvu tačku, odnosno nastavimo to na sledećoj sjednici, prioritarno, prvo da o tome završimo u roku od sedam dana, to je najkraći mogući rok, to će Kolegij zauzeti stav, jer nećemo se sastati samo po jednoj tački, moramo pripremiti još tačaka da nastavimo rad sledeće sjednice, imamo puno posla.

I drugi prijedlog, da danas odlučujemo i o amandmanima i o Zakonu. Nemam ništa, kao što ja imam pravo, to pravo dajem i vama.

IBRO SPAHIĆ

Mi smo danas dobili mišljenje na stolu, ja sam sad pogledao sve odgovore UNHCR-a na Vaše amandmane. Smatram da Vi imate pravo na *time out*, kao predlagač amandmana, evo, sedam dana ste ga ponudili, mislim da je to zaista jedan kompromis logičan i da uz ovo što je dao UNHCR imamo još jedan komentar, ako hoćete, gospodina Ašanina, Vijeća ministara BiH, kako želite, mislim da je to korektno, jedino bih Vas ja htio nešto zamoliti, da tako zaključimo ovu tačku dnevnog reda, a u vezi sa Vašim prijedlogom Odluke, smatram da je sasvim korektno, pošto nisam imao prilike da završim to kad sam govorio za govornicom, molio bih Vas da nas obavijestite, također, na sljedećoj sjednici o sudbini Vaših stavova, Kolegija i ovog poslaničkog doma u vezi sa Zakonom o imigracijama i azilu. Tvrđim da se, zaista, ja Vas molim.

MIRKO BANJAC

Niste dozvolili da ovu sjednicu privedem kraju, jer ja nisam zaboravio Vaše, nisam htio da odgovaram na pitanje koje nije sadržaj tačke dnevnog reda. Danas je meni došao odgovor, ne meni nego nama sve trojici, umnožen i ja sam želio da se umnoži.

IBRO SPAHIĆ

Umnožite ga i za nas, molim Vas.

MIRKO BANJAC

Molim poslanika Špirića da, morate u pismenoj formi dostaviti jer ne mogu se, ljudi, izjašnjavati ako nema...

IBRO SPAHIĆ

Možda me niste razumjeli, ako smatrate da odlažete diskusiju o ovom zakonu koji je danas bio na dnevnom redu, koji ste vi predložili jedinstveno, ja Vas isto molim da se vratimo Zakonu o imigraciji i azilu, to je moj prijedlog.

MIRKO BANJAC

To ćemo mi da odlučimo. Mi imamo sad pismo, ja govorim sad o Kolegiju i stavljanju na dnevni red. Moram sa čovjekom. Molim Vas.

HARIS SILAJDŽIĆ

Evo, ja, u ime nas koliko nas je ovdje ispred Vijeća ministara BiH, mogu prihvatiti da mi ponovo to razmatramo, ako treba da to radimo nakon sedam dana, nema problema. Imam jedno pitanje. Hoćemo li mi i dalje ovako raditi? Hoćemo li čekati po dvije godine dana da Vijeće ministara BiH ponudi nacrt da se tek tada počne o tome razmišljati? Vrlo dobro znamo da su svi uključeni, evo, svi narodi, ako treba tako da kažemo, svi politički faktori u izradu ovih nacrta. Da je međunarodna zajednica, također, uključena. Ne možemo se ponašati tako. Da kada mi izađemo sa prijedlogom ovdje, da to vidimo prvi

put, mi gubimo vrijeme tako. Ja bih molio da se dogovorimo o načinu rada, imamo Ustavnu pravnu komisiju. Mi možemo stalno se konsultovati sa Ustavnom pravnom komisijom. Ljudi mogu prisustvovati Vijeću ministara kada raspravljamo o tome, ali mi ne možemo čekati dvije godine dana da izađemo s prijedlogom ovdje i da se taj prijedlog počne čitati, da tek onda dolazimo sa amandmanima kao da mi ništa nismo uradili. Čemu onda imamo predstavnike političkih faktora u Vijeću ministara BiH? Zar oni vas ne obavještavaju? Vi trebate da budete obaviješteni o tome šta mi radimo u Vijeću ministara BiH. Zato i jesu ispred Vijeća ministara BiH tamo, a ne da čekam ovdje konačan tekst pa da počnemo davati amandmane. Nema od toga ništa. To se može za sedam dana odgoditi, za 14 dana kao što su odgađali onaj jučerašnji paket tri godine dana pa smo ga opet usvojili. Nije dobro ni za koga u BiH, ni za koga. Nama to treba. Koči nas to u radu, ne samo Vijeće ministara BiH nego i sve institucije pa bih molio da se dogovorimo o načinu rada. Da se u okviru Ustavne pravne komisije ovdje ili u okviru Kolegija, kako god hoćete, da se dogovorimo o tome da kada izađemo mi sa nekim prijedlogom, da to bude poznato članovima Parlamenta, a ne da se sa tim upoznaju kad mi donesemo konačan tekst, jer inače gubimo mnogo vremena, a prihvatam sedam dana.

NUDŽEIM REČICA

Gospodine predsjedavajući, jedno proceduralno pitanje. Ja se izvinjavam zbog moje eventualne neobaviještenosti. Ja sam poslanik u Federalnom parlamentu, u Parlamentu Federacije BiH, tamo je predviđeno Poslovníkom da se na nacrtu, a posebno na prijedlog zakona, amandmani dostavljaju Kolegiju, odnosno Administrativnoj službi i postoji određen rok do kada se mogu ti amandmani dostaviti. Najmanje, mislim, 14 dana, čini mi se, prije rasprave. Mi ovdje dolazimo vrlo često u situaciju da dobijamo amandmane u usmenoj ili pisanoj formi tokom rasprave o prijedlogu. Da li je to definisano u našem Poslovníku, ako nije, možemo li tu proceduru dogovoriti, lakše bi nam bilo raditi.

MIRKO BANJAC

Još jednom želim, kao poslanik, da odgovorim na ovo pitanje i želim uputiti pitanje gospodinu Silajdžiću, kao kopredsjedavajućem, možemo li mi, kao Skupština, Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH vidjeti Program rada Savjeta ministara BiH, potpisan od dva kopredsjedavajuća i jednog dopredsjedavajućeg? Možemo li to vidjeti?

HARIS SILAJDŽIĆ

(govori sa mjesta pa se ne čuje izlaganje)

MIRKO BANJAC

Jeste li ga potpisali vas trojica? Ja znam jer sam sinoć obaviješten da oko toga nema dogovora i da nije dogovoreno, pa bih volio da vidimo, da to razjasnimo, da ne kruže priče.

Drugo, samo da kažem gospodinu Rečići, čovjek je pitao. Svi ovlašteni predlagači za podnošenje amandmana na prijedloge akata koje pretresa Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH mogu podnijeti amandmane u pismenom obliku najkasnije do termina utvrđenog za početak sjednice Predstavničkog doma na kojoj će se pretresati

odgovarajući prijedlozi akata kao i u toku sjednice, znači, kao i u toku sjednice kada se u raspravi dođe do prihvatljivih rješenja izmjena u prijedlozima propisa, znači, može se čak i u toku sjednice.

Još jednom želim i kao poslanik, ne sad kao predsjedavajući, ako ovaj dom misli da je rješenje i da je ovo dobro što kaže gospodin Silajdžić, hajdemo se sad izjašnjavati, ja nemam ništa protiv, ali vas molim, imate dva prijedloga, zbog čega odugovlačite. Hajdemo se izjasniti o dva prijedloga, pa ćemo vidjeti šta je prihvaćeno. Ja moram to prihvatiti htio ili ne. Ja ne mogu čovjeku uzeti riječ.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, ja bih vas molio, Vas predsjedavajući koji naizmjenično svaku minutu izađe ovdje, govorim sad kao poslanik, sad kao predsjedavajući, gospodina Silajdžića koji čas govori kao kopredsjedavajući, da ne pravite cirkus od ove institucije i da shvatite da je ovo Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH. Ja shvatam da ima Vijeće ministara BiH, ima svoju političku većinu, ima parlamentarnu većinu s kojom vi trebate dogovarati, razgovarati, ali nemojte nas koji niti luk jeli niti luk mirisali uključivati u taj cirkus koji pravimo godinama, koji pravite pred nama godinama i, usput rečeno, kad ste tražili odgovor da ćete tako raditi, vi drugačije nećete moći raditi, jer taj koncept na kojem vi djelujete jeste upravo ovaj koncept, koncept u kome malo ozbiljnosti, napada ljudskih prava ima kad gospoda iz vijeća, Parlamentarne skupštine VE sjede, čim odu pretvara se sve. Gospodine predsjedavajući, poslovnički tražim da prekinete sjednicu jer predlagач je zatražio pauzu da se izjasni o Vašim amandmanima, napravio ustupak. U ovom trenutku, mi nemamo o čemu više raspravljati i molim Vas da Vi, kao predsjedavajući, držite do digniteta svoje predsjedavajuće pozicije i ne zloupotrebljavate tu poziciju na način da izборite sebi, svojoj političkoj opciji o kojoj imam posebno mišljenje, bolji status nego pripadnicima drugih političkih stranaka i čast njihovih političkih opcija u ovom parlamentu.

MIRKO BANJAC

Ja Vas, gospodine poslanice, kao predsjedavajući ovog doma, molim da uvažavate mene, kao čovjeka i predsjedavajućeg, pa onda kao poslanika, i cirkus, ako želite kartu za cirkus napravite je sebi, a nemojte meni to ovdje govoriti. Ja molim da mi se to, Vaš rječnik zadržite za sebe i molim, ovim javno protestujem, Vi već u više navrata meni, kao predsjedavajućem, upućujete nepristojne riječi koje ja nikad nisam uputio niti ću uputiti. Naše kulture, nas dvojice, se itekako razlikuju. Drago mi je da ste u pravu.

Još jednom pitam predlagачa, da li vi predlažete ovu pauzu?

HARIS SILAJDŽIĆ

Moj je prijedlog bio, kao što ste čuli, da mi ovo prihvatimo. Vaš je prijedlog bio sedam dana, ili Vaš ili poslanika Spahića, ne znam, i mi smo to prihvatili. Ako treba sedam dana, evo sedam dana. Međutim, ovdje je došlo do jednog pitanja, a to je da li Vijeće ministara BiH ima program. To je jedna vrlo ozbiljna stvar. Što se tiče programa Vijeća ministara BiH, Vi ste rekli da ste obaviješteni da ga nema.

MIRKO BANJAC

Da nije potpisan, nisam rekao da ga nema.

HARIS SILAJDŽIĆ

Vi znate da se ugovori mogu sklapati i telefonom i faksom, ne moraju biti potpisi. Mi smo se na nekoliko sastanaka sukcesivno dogovarali o tome i sa međunarodnom zajednicom i došli do tog programa, taj program je sasvim sigurno prihvaćen od svih i on je na mjestu, bez obzira da li ima potpis formalno ili nema, mi smo prihvatili taj program i to je dobro, to je jedan korak naprijed.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa.

HARIS SILAJDŽIĆ

Prihvatamo sedam dana.

MIRKO BANJAC

Predlagač je prihvatio sedam dana, ja vas obavještavam, ovdje prekidamo sjednicu i nastavljamo, neće biti poslaničkih pitanja, jer je prekinuto.

MAGNETOFONSKI SNIMAK
NASTAVKA 12. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH,
održane 24.11.1999. godine sa početkom u 14,00 sati

PREDSJEDAVALJUĆI
MIRKO BANJAC

Vi ste imali pred sobom dnevni red, samo ga sad pronađite. Došli smo do onog dogovora da obustavimo raspravu o Prijedlogu zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim licima u BiH, dok ne dobijemo stav Savjeta ministara BiH.

U pravu je poslanik, ostala su poslanička pitanja. Imali smo na 13., a na 12. ne.

VITO RAKIĆ

Gospodo poslanici, pošto smo krenuli na rad sa 12. sjednicom, mi smo 12. sjednicu prekinuli na tački dnevnog reda Zakon o izbjeglicama i tad smo rekli, to je moj bio prijedlog, da u roku od 7 dana probamo usaglasiti određene amandmane koji su dati na taj zakon. Prije nego što krenemo sa radom 12. sjednice, ja predlažem da se doda dnevni red, znači da se poslije Zakona o izbjeglicama, pod tačkom 4. raspravlja, odnosno, da bude verifikacija Ugovora o zajmu između Evropske zajednice, kao zajmodavca, i BiH kao zajmoprimaoca. To smatram da imam pravo, po Poslovniku, da u toku sjednice se proširi dnevni red i, na bazi onog zahtjeva koji je dao ministar Kurtović, predlažem da se to uvrsti kao četvrta tačka, a da 5. tačka budu poslanička pitanja koja nismo iscrpili.

MIRKO BANJAC

Prijedlog je i izvolite.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, ja bih samo želio reći da Klub poslanika SDP stoji sa istom argumentacijom i sa istim razlogom zašto nije spreman prihvatiti ovu tačku kao i na 13. sjednici. Mi se ne mijenjamo od pola sata prije ili kasnije, mi nismo spremni prihvatiti tu tačku dnevnog reda i smatramo da ne bi bilo ni korektno da nakon rasprave koje smo puno imali po nastavku 13. sjednice sad to pitanje ponovo otvaramo u smislu sadržaja rasprave, utoliko prije što smo se dogovorili da je čak i rasprava, predsjedavajući, o ovom zakonu završena, jer trebamo samo izjašnjanje Vijeća ministara BiH i izjašnjanje...

MIRKO BANJAC

To je tačno, to nije sporno. Mi smo čuli stav gospodina Tokića i hvala mu lijepo što je bio tako kratak i koncizan da znamo stav. Međutim, ja sam dužan, prema Poslovniku, u vezi proširenja dnevnog reda, prijedlog poslanika staviti na glasanje. U sali je prisutno 23. Molim vas, pitam vas, ko je za to da se pod tačkom dnevnog reda 4. uvrsti davanje saglasnosti za ratifikaciju Ugovora o zajmu između Evropske zajednice i BiH?

Pitam vas, ko je za to da se kao tačka 4. ovog nastavka uvrsti upravo pročitana tačka dnevnog reda? 14. Hvala. Ko je protiv? 4. Uzdržanih 5.

- 4 jer je jedan izašao.

Recite mi onda. 22. 4 su uzdržana, ubuduće pratite to. Idemo glasati entitetski. Iz RS, ko je za? 5. Iz Federacije BiH 10. Tačka je uvrštena u dnevni red. 4. tačka dnevnog reda glasi davanje saglasnosti na ratifikaciju ugovora o zajmu između Evropske zajednice i BiH. Prelazimo na tačku 3.

Ad.3. Izjašnjavnaje o amandmanima na prijedlog Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim licima u BiH

Predstavnik Savjeta ministara BiH će u ime Savjeta ministara BiH dati obrazloženje.

NUDŽEIM REČICA

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo poslanici,

Vijeće ministara BiH je danas imalo sjednicu na kojoj je razmatralo, između ostalog, i pristigle amandmane na Prijedlog zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim licima u BiH. Na sjednici su bili prisutni i predstavnici OHR-a i UNHCR-a. Mi smo, u okviru samog Ministarstva, vrlo pažljivo razmotrili amandmane koji su pristigli. Ponavljam još jednom, sam Zakon je jako dugo bio usaglašavan u okviru ministarstva i Vijeća ministara BiH i u jednoj vrlo uskoj, tijesnoj saradnji sa UNHCR-om i OHR-om i prijedlog koji je Vijeće ministara BiH usvojilo i poslalo na parlament je rezultat konsenzusa u Vijeću ministara BiH, koji je, moram reći, postignut uz dosta kompromisa, pa čak nekad arbitražnih odluka OHR-a, međutim, koje smo svi prihvatili.

Vijeće ministara BiH je na današnjoj sjednici razmatralo amandmane i uzelo u obzir jednoglasan stav Ministarstva civilnih poslova i komunikacija, znači, ministra i njegovih dvojice zamjenika, koji su donijeli odluku i predložili Vijeću ministara BiH da se amandmani koji su pristigli ne prihvate i da parlament zamolimo da prihvati onakav usaglašen Prijedlog zakona koji je već poslat parlamentu. Ovdje smo posebno imali u vidu i dodatno mišljenje OHR-a, pismo OHR-a koje upućeno 22.11., znači, prekjuče i mišljenje šefa misije UNHCR-a u kojem, od 10. novembra, u kome se osvrće na pristigle amandmane i u ta dva pisma i međunarodna organizacija, mi smo to podržali, insistira na tome da se Zakon usvoji u formi u kojoj je poslat parlamentu, imajući u vidu da bi, i po našoj ocjeni i po ocjeni relevantnih i kompetentnih međunarodnih institucija koje se bave ovom problematikom, prihvatanje ovih amandmana izazvalo ozbiljnu neusklađenost takvog zakona u koji bi bili ugrađeni ovi amandmani sa Dejtonskim sporazumom i posebno sa međunarodnim konvencijama, prvenstveno govorim o konvencijama o ljudskim pravima i Konvenciji o izbjeglicama iz 1951. godine i Protokol iz 1967. godine čiji je BiH potpisnik i koje BiH prihvata. Tako da, ponavljam, Vijeće ministara BiH je ozbiljno uzelo u obzir ove amandmane, međutim, donesen je danas jednoglasan zaključak da Vijeće ministara BiH ne prihvata te amandmane i da ostaje kod prijedloga koji je poslao i ujedno molimo vas još jednom da uvažite naše objašnjenje i objašnjenje međunarodnih organizacija, znači pismo OHR-a i UNHCR-a i da Parlament usvoji Zakon u formi u kojoj je poslat. Hvala vam lijepa.

MIRKO BANJAC

Sad bi bio red da se izjasne predlagači amandmana. Obzirom da ovdje nema gospodina Špirića, ja ne mogu da govorim u njegovo ime, ali mogu da govorim u svoje ime i govorit ću u svoje ime kao poslanik.

Ja vas molim, gospodo, ja uvažavam veliku brigu Savjeta ministara BiH i veliku brigu međunarodne zajednice o sudbini Dejtonskog mirovnog sporazuma i o poštovanju ljudskih prava u BiH. Naravno, samo mi je cilj i bio da kroz određene amandmane učvrstimo tu brigu, a, evo, istovremeno poboljšamo stanje ljudskih prava u BiH koje, prema mnogima, nije na zadovoljavajućem nivou, pa da krenemo redom.

Ja mogu da prihvatim i da ne prihvatim stav oko prvog amandmana, ali me čudi da, pored niza stručnjaka, ali to nije tako ni strašno, i veoma kvalifikovanih ljudi, niko neće da kaže da je sasvim ljepši naziv Zakon o izbjeglim licima iz BiH i raseljenim licima u BiH. To je ponovo ono, imam osjećaj, stvarno, da je ovdje ponekad potrebno donijeti zaključak da prihvatamo sve što neko drugi predlaže pa mi ne dođemo, nego jednostavno to bude, zaživi. Donosimo jedan zaključak, pa onda mi ne moramo biti prisutni. Predlažemo da sve što dođe nama je prihvaćeno i time spašavamo ovu državu troškova i mnogo čega i ovih dugih rasprava i gubljenja živaca i vremena. Ja lično mislim da bi bilo dobro da se Zakon o izbjeglicama zove Zakon o izbjeglim licima iz BiH i raseljenim licima u BiH, međutim, to predlagač neće, ljepše mu tako zvuči i mogu da to tako prihvatim, nije to tako strašno. Naša izbjegla lica imaju puno ružnije doživljaje nego što će biti ime ovog zakona.

/GOVORI SA MJESTA/

Predsjedavajući, rasprava je završena.

MIRKO BANJAC

Je li Vi mene to upozoravate, a predsjedavajućem, evo, poslanik to ne prihvata.

Što se tiče amandmana 2., 3. i 4. mogu da prihvatim da, eto, vi smatrate da želite malo više vlasti pa uzimate sebi za pravo, kao Savjet ministara BiH, da uzmete, pa, evo, uzmete to više vlasti, to nema problema, znači, mogu da odustanem. Ali vas istinski moram pitati šta vam to smeta amandman 5. koji kaže: nadoknadu za imovinu mogu dobrovoljno izraženom voljom tražiti izbjegla i raseljena lica od nadležnih organa entiteta. Šta vam to, gospodo, smeta da ti naši ljudi koje je pogodila najveća tragedija u ovom stoljeću imaju pravo da traže nadoknadu. Ne odustajem nipošto od ovog amandmana i baš ću sa radošću da gledam ko će da glasa protiv tog amandmana i nikad neću odustati od tog amandmana. Ja govorim ovdje o svim ljudima, jer su svi jednako paćenici i jednaki nesrećnici.

Mogu da prihvatim, također, da idemo brže kraju, bez puno priče i da odustanem od amandmana 6, 7. i 8., ali, gospodo, ne mogu da odustanem od amandmana 9., a vi zaboravljate da ste bili učesnici Njujorške deklaracije koju imam pred sobom koja definiše ono što znam, imate pred sobom i bili ste učesnici u njenom stvaranju, da ne prihvatate da se pored Ministarstva za civilne poslove i komunikacije o planu povratka izbjeglica vode brigu i nadležna ministarstva entiteta. Pa što će nam onda ta ministarstva entiteta? Što će nam ta ministarstva entiteta ako ćete vi sve preuzeti na sebe? Ne

odustajem nipošto ni od tog amandmana i interesuje me da li mi jesmo da ta ministarstva, ako nismo, onda, hajmo predložiti da ukinemo ta ministarstva, da sve damo civilnim poslovima i komunikacijama da rade, dakle, ne odustajem ni od tog amandmana.

Kad je u pitanju, gospodo, amandman 10., mogu samo da odustanem od dijela tog amandmana koji ne bi smio da nosi nijednu trunku sumnje, da ovaj amandman želi uskratiti nečije pravo povratka na svoju imovinu. Nipošto. Nipošto ja to ne želim. I zato da se i najminimalniji dio sumnje isključi. Ja odustajem samo od nekoliko riječi. Taj amandman bi sada glasio: "Izbjeglom i raseljenim licima koja dobrovoljno izraze želju za materijalnom nadoknadom imovine, ne može se uskratiti pravo na korištenje privremenog smještaja dok ne ostvare materijalnu nadoknadu za privatnu imovinu". Ovdje ne stoji i nemojte da mi slučajno neko pripisuje kako ja smatram da oni treba da ostanu u nečijim kućama, a da se vlasnik ne može vratiti - nije tačno. Ja hoću da ti ljudi koji neće da se vrate imaju pravo na privremeni smještaj i da im to obezbijede lokalne vlasti tamo gdje se nalaze, a nikako da ostanu u tuđoj kući i ometu drugog da ne bude u svojoj kući. To je osnovno ljudsko pravo, sloboda življenja i izbora mjesta življenja. To je jedno od prava iz Konvencije o ljudskim pravima. I, također, ne prihvatam obrazloženje OHR-a koji me nije shvatio. Da se kaže da ja time osporavam povratak. To nije tačno i neka dobro prouče ovo što sam napisao, pa će vidjeti da to nije tačno. Ja samo tražim da ta lica ne budu na ulici dok ne realizuju svoje pravo za nadoknadu koje je garantovano Dejtonskim mirovnim sporazumom, a ni u kom slučaju ne podržavam, i još jednom podvlačim, da oni otimaju tuđu imovinu i da se zadrže u tuđoj imovini i da time sprečavaju povratak, znači, ne odustajem ni od tog amandmana, a temeljim ga na osnovnom ljudskom pravu. To je sloboda izbora mjesta življenja i na Dejtonskom mirovnom sporazumu koji kaže da imaju pravo i nadoknade. Hvala vam lijepa. Ostali sam?, a od tri amandmana ne odustajem.

Kad sam uzeo riječ, zašto Savjet ministra BiH nema izjašnjenje o Odluci o statusu i položaju izbjeglih lica u BiH koju sam dostavio? Zbog čega ste se, gospodo, iz Savjeta ministara BiH oglušili o nesretnike koji su, također, zbog svoje vjere, rase, nacionalne pripadnosti, političkog mišljenja, socijalnih položaja, morali da pobjegnu u BiH? Recite šta mislite o tome? Ne morate prihvatiti, gospodo. Ali recite šta mislite o tim ljudima. Ja nikad, baš nikad neću odustati od toga da se to pitanje reguliše, kako reče uvaženi poslanik Tokić, ravnopravnost građana, pa prema tome i izbjeglica je, odnosno izbjeglo lice je građanin i pripadnik određenog naroda i ne znam šta sve ne. Dajmo i tim ljudima pravo da budu pod krovom, a ne, i molim vas, tražim da mi se objasni zbog čega nema izjašnjenja po Odluci. Obzirom da mi nemamo puno mogućnosti, nema ni potrebe diskutovati. Mi smo diskusiju zaključili. Ima li neko potrebu da komentariše amandmane? Ako ne, ja sam rekao od čega sam odustao, a od čega ne. Amandman 1.

Ima li kvoruma? Nemojte do tri previše. Stvarno, gospodo, ja se bojim da mi ovdje, i prebrojavamo se, pa kad je gusto onda polako vršimo imigraciju, to je kretanje unutar. Možemo li sad napraviti pauzu od pola sata? U 15 do 3 da budemo ovdje. Ako ne bude, razićemo se i šta. Ja se izvinjavam vama iz Savjeta ministara BiH, ja nisam vas naružio.

/PAUZA/

Ja predlažem da prvo čujemo od Sekretarijata koliko je poslanika u dvorani.

- 15

Ja samo želim nekoliko stvari da kažem, jer imamo onaj zaključak, hajde da i to ispoštujemo, rekli smo da ćemo najviše 15 minuta čekati, dajte da i to ispoštujemo. Vi ste tražili oko tog uvođenja reda da ćemo 15 minuta sačekati. Sad je 5 do 3. Ima još 5 minuta. Sačekat ćemo još tih 5 minuta. Mirkoviću, da gospoda poslanici se ogluše o dolazak, onda će to biti ružno.

- Ima kvorum.

Ima, odlično. Vidite da ne bi valjalo, ali još jednom provjerite, molim vas.

- 22

Hvala vam. Mi imamo tri amandmana, uslovno to, u stvari, ja se izvinjavam, četiri sa nazivom. Idemo se mi izjašnjavati. Nemamo mi šta, u dvorani se nalaze 22 poslanika, dovoljno za kvorum. Ja nisam odustao od četiri amandmana, to su amandman 1., amandman 5., amandman 9. i amandman 10. gdje sam djelomično odustao, da se izgubi bilo kakva sumnja da postoji namjera, da ja želim da osporim nečije pravo da ima pravo da se vrati u svoju imovinu. Ni u kom slučaju to nikad nisam želio niti ću to željeti. Ako je meni nanesena nepravda, poslaniče Tokiću, žao mi je, ja bez imalo zle namjere, ja sam jedno od izbjeglih lica, ne želim niko da dijeli moju sudbinu.

Amandman 1. glasi: "Da se umjesto Zakon o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH zove Zakon o izbjeglih licima iz BiH i raseljenim licima u BiH". Jednostavno jedno jezičko poboljšanja.

Ko je za? 11. Ovo je dobro. Je li neko brojao kad je dizao ruku. Nemamo ni pola, ni za, ovo je status kvo. Ovo nije ni palo ni prošlo. Hajde da pokušamo još jednom glasati da se zove Zakon o izbjeglih licima iz BiH i raseljenim licima u BiH. Jednostavno jezičko poboljšanje i ništa drugo. Ako nećete, ne morate. Ko je za? 10. Sad znamo da nije prošlo. Nije prihvaćen ovaj amandman.

Amandman 5. glasi: "Da se u članu 13., u stavu 1., treći red, poslije riječi imovinu stavi tačka, a da se briše tekst „kojim se ne može vratiti“, jer je to totalno nejasna formulacija i da se doda novi stav koji glasi: "Nadoknadu za imovinu mogu dobrovoljno, izraženom voljom, tražiti izbjegla i raseljena lica od nadležnih organa entiteta", znači „nadoknadu za imovinu mogu dobrovoljno, izraženom voljom, tražiti izbjegla i raseljena lica od nadležnih organa entiteta“.

Ko je za?

- 7

Nema potrebe ni to.

U članu 22., u prvom redu, poslije riječi "komunikacije, Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija" dodati tekst "i nadležna ministarstva entiteta", obzirom na nedavno potpisanu Njujoršku deklaraciju u kojoj se precizno taj posao daje i ministarstvima za izbjegla i raseljena lica entiteta.

Ko je za?

- 10

Nema dovoljnog broja.

Amandman 10. "Izbjeglih i raseljenim licima koja dobrovoljno izraze želju za materijalnom nadoknadom imovine, ne može se uskratiti pravo na korištenje privremenog smještaja dok ne ostvare materijalnu nadoknadu za privatnu imovinu“. Znači, govori se o pravu, a ne da oni imaju pravo stati tamo gdje su sad u tuđem, nego pravo na privremeni

smještaj, a nikako na tuđu imovinu. Podcrtavam ovdje da je suština na riječi pravo, da imaju pravo na privremeni smještaj dok to ne urade.

Vito Rakić želi nešto.

/GOVORI SA MJESTA/

Završena je rasprava.

MIRKO BANJAC

U vezi amandmana, možda ima pravo ako smatra, vi znate, prema Poslovniku, dajte da i to razjasnimo. U skladu sa Poslovníkom, ako poslanik misli da može kompromisno nešto riješiti, može se javiti. Prema tome, ako je to u cilju, ja dozvoljavam riječ.

VITO RAKIĆ

Gospodo poslanici, jednostavno sam se javio za riječ oko ovog amandmana, jer smatram da ne možemo ostaviti ni na nebu ni na zemlji određenu kategoriju izbjeglih i raseljenih. Zašto to kažem? Znači, tamo gdje je utvrđeno da se ne može vratiti imovina, gdje je imovina uništena, gdje se ne može to raseljeno lice vratiti, jer nema gdje. Znači to raseljeno lice mora imati neko pravo bar na, ovdje je rečeno na privremeni smještaj. Mislim da bismo to morali sagledati jer takvih ljudi nije malo. Mislim da ako hoćemo da izmijenimo ovu formulaciju, pa da kažemo izbjeglim i raseljenim licima koji su ostvarili pravo na materijalnu naknadu imovine ne može se uskratiti pravo na korištenje privremenog smještaja, ili da to ne kažemo ne može se uskratiti. Imaju pravo na privremeni smještaj, a ne misli se na privremeni smještaj nekakav da je nečija privatna kuća, nego privremeni smještaj koji entiteti organizuju za sve te kategorije koje nemaju smještaj. Mislim da nemamo pravo da donesemo, da ostavimo ovu kategoriju, a ne definišemo nešto u ovom smislu. I zato sam jednostavno htio intervenisati, mislim da je to i humano i da to tako definišemo.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Obzirom da sam ja predlagač amandmana imam pravo da i ja nešto kažem u tom cilju.

Poštovana gospodo poslanici, cijenjeni gosti,

Ako ovaj parlament ima pravo, a ima, da uskrati pravo izbjeglim i raseljenim licima da dobrovoljno izraženom voljom traže nadoknadu za svoju imovinu, ako ima pravo da stavi van snage odlučivanje o planu povratka izbjeglica, da, znači, isključi iz prava na odlučivanja jedno ministarstvo entitetsko i drugo ministarstvo entitetsko za ove poslove, a, evo, ima, nije usvojen ni taj amandman. Ako ima pravo i da izbjeglim licima, očito, oduzme pravo da imaju pravo na privremeni smještaj, ja sam, gospodo, zaprepašten stanjem ljudskih prava u BiH, hoću da kažem, uvaženi gospodine, imam na to pravo kao poslanik, a ne kao predsjedavajući, zaprepašten sam i lično ću se obratiti pismom Evropskom sudu za ljudska prava sa amandmanima i Zakonom i pitat ću može li biti država primljena u EZ koja se oglašuje o ovo.

Savjet ministara BiH ima nova izjašnjenja o mojim amandmanima, poslije sada zasjedanja.

Molim vas, ja ne mogu prekinuti ovo, stvarno nije poslovnički, bilo bi problema, ja ne mogu to uraditi. Glasamo o amandmanu koji ste upravo čuli.

MEDIHA FILIPOVIĆ

Poštovani predsjedniče, dame i gospodo, svi znamo koliko je usvajanje ovog zakona važno, prvo zbog protjeranih izbjeglica i raseljenih lica, a drugo kao uslov za naš prijem u Savjet Evrope. Zadnji amandman koji ste pročitali, gdje je poslanik reagirao na to da moramo zadržati pravo onima koji su u privremenom smještaju da prezime dok im se ne nađe neki, odnosno adekvatan smještaj, odnosno dok se ne vrate u svoje domove. Moje pitanje bi se odnosilo da li se može dati neko vremensko ograničenje za tu privremenost?

MIRKO BANJAC

Dok ne dođe on u mogućnost.

MEDIHA FILIPOVIĆ

Ali kad će to biti, da ta privremenost ne postane stalnost.

MIRKO BANJAC

To ne može.

MEDIHA FILIPOVIĆ

Ja pitam i Vas i ostale, šta znači privremeno biti, je li to godinu, pet, deset i 100?

MIRKO BANJAC

Piše ovdje sve.

MEDIHA FILIPOVIĆ

Ovo zadnje mi pročitajte.

MIRKO BANJAC

Dozvoljavate li mi, kao predsjedavajući, da to pročitam da se ne bismo sad smjenjivali za govornicom. Izbjelim i raseljenim licima koja dobrovoljno izraze želju, znači, dobrovoljno izraze želju za materijalnom nadoknadom imovine, ne može se uskratiti pravo na korištenje, pravo - podcrtavam ovo, pravo na korištenje privremenog smještaja dok ne ostvare materijalnu nadoknadu za privatnu imovinu.

MEDIHA FILIPOVIĆ

Nisam mislila na taj amandman, nego na posljednji.

MIRKO BANJAC

To je posljednji bio.

MEDIHA FILIPOVIĆ

Onda je pretposljednji bio.

MIRKO BANJAC

Ne, to je isti.

RADIM KADIĆ

Nismo glasali o amandmanu 10.

MIRKO BANJAC

Nismo.

RASIM KADIĆ

Vijeće ministara BiH na taj amandman ima izjašnjenje, prema tome, dozvolimo.

MIRKO BANJAC

Dobro, to je već nešto drugo. Ja ne odustajem od amandmana. Našli smo se u pat poziciji. Da li, poslaniče, da čujemo?

HILMO NEIMARLIJA

Predsjedavajući, da bih ja mogao, uostalom, da prihvatim tumačenje prijedloga amandmana koje je dao gospodin Banjac i po kojem je težište na pravu, a da bi se otklonile negativne implikacije ovako prihvaćenog amandmana i otklonile dileme u smislu da se privremeni smještaj može tretirati i to što je čovjek u kući već pet godina tuđoj i da produži se taj status njegovog privremenog korištenja kuće, ja predlažem da se to precizira u smislu da je onaj ko je dužan, ali ko je sad taj ko je dužan, da osigura taj privremeni smještaj, da se precizira. Da osobe koje, malo je nezgrapna formulacija, dobrovoljno svojom voljom, itd.

MIRKO BANJAC

Ne, ne dobrovoljno svojom voljom, nego dobrovoljno izraženom, jer ima pod pritiskom izraženo i dobrovoljno.

HILMO NEIMARLIJA

Slobodno izraženom voljom.

MIRKO BANJAC

Može, nije to sporno, gospodine poslaniče.

HILMO NEIMARLIJA

Koji je tražio povrat. Do povrata njegove imovine dužan je taj, ko je, ko je sad dužan, međunarodna zajednica, Savjet ministara BiH itd.?

MIRKO BANJAC

Piše tamo. Entiteti su dužni.

HILMO NEIMARLIJA

Ali, otklonite razloge za sumnju da onaj ko je u tuđoj kući može to zahtijevati da se tretira kao privremeni smještaj i da tu ostane sto godina.

MIRKO BANJAC

Evo, sad će me socijaldemokrati prozvati da nisam za kompromis. Evo, ja prihvatam ovo što je poslanik Neimarlija rekao, ja želim da svaku takvu pomisao otklonim. Ja dodajem, pod privremenim smještajem ne smatra se napuštena imovina i šta hoćemo još? Evo, gospodo, da otklonimo i ovo. Evo, dodajemo. Može i tuđa.

RASIM KADIĆ

Može li nam Vijeće ministara BiH pomoći?

MIRKO BANJAC

Tokić je htio, pa onda Divković.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo poslanici i zastupnici, s obzirom da se rasprava, nažalost, ipak otvorila, u svemu ovome želim pojasniti stajalište SDP-a vezano za ovaj zakon. Mi nismo zadovoljni mnogim rješenjima u ovom zakonu, ali smo izrazili svoje zadovoljstvo da je OHR uspio izvršiti pritisak da Vijeće ministara BiH konačno predloži ovom Predstavničkom domu jedan od zakonskih projekata, a imajući u vidu tempo s kojim vijeće predlaže svoje zakonske projekte, mi smo to smatrali jedinstvenom šansom da se bar 5., 6. zakon ove godine usvoji. U tom kontekstu, SDP stoji na stanovištu da prihvati i eventualne promjene mišljenja i stava Vijeća ministara BiH vezano za Prijedlog zakona i, u tom kontekstu, mi smo spremni, ne vraćajući se, to je bilo sasvim pogrešno, jer previše idemo u prošlost, imamo 13., pa 12. sjednicu, da Vijeće ministara BiH, kao svoj novi prijedlog predloži eventualno promjene koje ono smatra da bi u ovom zakonu

trebalo ugraditi i poslanici SDP-a, kao i zastupnici SDP-a, će biti spremni podržati takav prijedlog, imajući u vidu potrebu da budemo što prije u VE. Istovremeno, ocjenjujemo vrlo nekorektnim etiketiranje o navodnom svakom amandmanu koji je prihvaćen ili neprihvaćen, s aspekta poštivanja ili nepoštivanja ljudskih prava, obzirom da su se o svim ovim amandmanima izjasnili, pored Vijeća ministara BiH, i predstavnici međunarodnih institucija koji ponekad pogriješe, ali u pravilu se drže evropskih konvencija o ljudskim pravima. Ja pozdravljam inicijativu predsjedavajućeg i poslanika Banjca da svakako, gdje god tamo ima indicija da se krše osnovna ljudska prava, da, naravno, podnese tužbu Evropskom sudu za ljudska prava i, u tom kontekstu, imat će i našu potporu, jer ovdje se moraju poštivati ljudska prava.

Predlažem, u skladu sa Poslovnikom, da se izjasnimo o amandmanu koji je formulisan o kojem je rasprava završena, a potom da saslušamo izjašnjenje nakon prihvaćenih ili neprihvaćenih amandmana, izjašnjenje oficijelno predlagača Vijeća ministara BiH i ja ih ohrabrujem da što god su oni uspjeli dogovoriti, pored ovog konformističkog ponašanja, kašnjenja na sjednicu, čekanja s puta. Mi smo spremni, ne zbog njih, jer oni, naravno, odavno su izgubili osjećaj za svoje obaveze, nego zbog naroda, izbjeglih, prognanih da prihvatimo takva rješenja.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, ja hoću da upozorim na Vaš tekst amandmana da ne biste ispali nedosljedni na kraju. Vi ste u amandmanu 5., pogledajte u materijal koji nije prihvaćen, jer smo o njemu glasali, tražili da se uvrsti izbjegla i raseljena lica, parafraziram, jasno, dobrovoljno izraženom voljom mogu tražiti nadoknadu od entiteta. To nije prošlo. U isto vrijeme, u amandmanu 10., mi govorimo o tim licima koji su zatražili to da ostanu u privremenom smještaju. Znači, mi smo amandmanom 5. razriješili već tu dilemu. Nemaju pravo tražiti. Onda, o čemu ćemo uopšte odlučivati sad?

MIRKO BANJAC

Odlično. Hvala Vam lijepa. Mi smo došli u vrzino kolo, koje, stvarno, neusvajanjem amandmana 5., mi ne možemo usvojiti amandman 10., jer on samim time nije na snazi. Ja prihvatom sugestiju gospodina poslanika Neimarlije gdje kaže "tuđu imovinu" i slažem se i s tom formulacijom, ali mi se, onda, moramo vratiti i na amandman 5. Znači, nije sporno. Šta meni ostaje? Meni ostaje, ja, stvarno, uz istinsku želju, prihvatom dopunu poslanika Neimarlije i predlažem da se glasa za takav amandman.

Ko je za amandman 10.? Red je da se izjasnimo. Pa onda Vijeće ministara BiH u skladu sa Tokićevim prijedlogom. Ko je za?

- 9

Nema potrebne većine, nema potrebe. Znači, nije prihvaćen nijedan amandman. Sad da čujemo Vijeće ministara BiH. Sad ja vas pitam. Bespredmetna je rasprava. Vi jedino možete, kao Vijeće ministara BiH, predložiti izmjene ne pominjući moje ime, jer moji amandmani nisu prošli, jer time oni izlaze sa amandmanima kao predlagači. Znači, ne mogu govoriti o mojim amandmanima nego o...

NEVEN TOMIĆ

Pošto je Parlament konstatirao da nema amandmana na zakon koje je Vijeće ministara BiH predložilo, onda mi moramo ostati pri tekstu koji smo predložili, jer se u međuvremenu nisu stekli nikakvi novi preduvjeti da mijenjamo glasove. Mi smo imali određena stajališta po amandmanima. Ispričavam se zbog malog kašnjenja, ali, ipak, dozvolite da mi malo dublje ulazimo u tekst zakona, jer nije samo izmjena u jednom članku, ona povlači za sobom niz nekih izmjena i mi smo, doista, bili spremni i predložiti da od ova tri amandmana koje je gospodin poslanik Mirko Banjac predložio, da određenim intervencijama predložimo njihovo prihvatanje. Međutim, izjašnjavanjem Parlamenta, praktično, mi smo sada ostali bez tih amandmana i u tom kontekstu Vijeće ministara BiH nema šta drugo nego ostati nego pri tekstu koji je predložen i usuglašen.

MIRKO BANJAC

Gospodine potpredsjedavajući, ima Vijeće ministara BiH mogućnost, ne spominjući moje ime, znači, možete koristiti tekst, jer ja neću intervenisati, ako je to to, ali vi morate reći, izlazimo sa predloženim poboljšanjima na temelju diskusije koju smo čuli.

NEVEN TOMIĆ

Gospodine predsjedavajući, pošto je prošla procedura po Poslovniku, jedina varijanta je, a pošto po Poslovniku postoji mogućnost da se u svako doba dana i noći može predložiti amandman ili dopuna, da neko drugi predloži te amandmane, pa da se mi o njima izjasnimo umjesto o Vašim, a da to bude o nekom drugom zastupniku.

MIRKO BANJAC

Ako nam je stalo da usvojimo Zakon, a meni jeste, predlažem da neko formuliše ova tri amandmana od poslanika iz reda srpskog naroda ili bilo kog naroda, meni je tako svejedno, ja sam rekao nije mi važno ko, i da se vratimo za pet minuta, ali da ne napustimo, da usvojimo ovaj važan zakon.

/PAUZA/

Najiskrenije, kao poslanik ove Skupštine, molim vas, gospodo iz međunarodne zajednice, ja vas molim, kao poslanik, da vidite šta se događa u ovom Parlamentu i obavijestite međunarodnu javnost i svoje organizacije, kad želimo sa maksimalno napora da usvojimo određene zakonske akte, pogledajte kako se ko ponaša i napišite korektno to u vaše izvještaje. Hvala vam.

Prekidam ovu sjednicu zbog nedostatka kvoruma.

RASIM KADIĆ

Meni je jasno da, očito da vrlo teško možemo nastaviti da radimo, čak i moj zahtjev za određenom pauzom čini mi se da bi samo produžio agoniju. Ja imam drugi prijedlog. S obzirom na činjenicu da je Vijeće ministara BiH, povodom amandmana gospodina Banjca, odlučilo da prihvati djelomično te amandmane, mislim da bi najbrža

procedura za usvajanje Zakona mogla da bude da Vijeće ministara BiH, mislim da bi Vijeće ministara BiH moglo da te amandmane formulira kao vlastiti prijedlog čime bi oni postali sastavni dio Zakona i glasalo bi se integralno o cijelom Zakonu. Sve to mi možemo uraditi u relativno kratkom roku, ukoliko je Vijeće ministara BiH spremno da formulira svoje amandmane povodom već neizglasanih amandmana gospodina Banjca.

MIRKO BANJAC

Obzirom da mi imamo kvorum, ja sam prije zaključenja sjednice dao riječ poslaniku Kadiću, u međuvremenu je došao još jedan poslanik i tražena je pauza. Hoću da se izjasnimo? Prestanite sa nervozom. Mislim da nam je dosta nervoze. Da li ostaje CD Koalicija kod traženja pauze?

GOVORI SA MJESTA

Pet minuta.

MIRKO BANJAC

Hvala, nastavljamo u pola četiri. Možemo ostati ovdje, ovo neće biti pauza tačno...

U sali su prisutna 22 poslanika i bit će riječi prije, imat ćete Vi priliku da govorite. Imam najavu poslanika da žele govoriti. Poslanik Deretić, Evo, već gubimo kvorum.

MIODRAG DERETIĆ

Uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici, ja bar do sada sam nastojao da budem principijelan čovjek, ako se ne varam, ja vas lijepo molim da me vi opovrgnete. Da li je maloprije predsjedavajući zaključio ovu sjednicu? Ja vas lijepo molim da se stenogram javno pročita, odnosno, neka se pusti da se čuje. Sjednica je zaključena bila, nakon toga je ušao jedan poslanik i onda mu je predsjedavajući dao riječ. Evo stenogram, neka se presluša i neka se vidi da li sam ja u pravu ili nisam. Za mene je ova sjednica zaključena.

MIRKO BANJAC

Repliku Rakić.

VITO RAKIĆ

Ja vas molim da moramo tu biti principijelni. Ja koliko znam, gospodin Banjac je prvo najavio pauzu i kad je pauza krenula nema više onda nikakvog zaključivanja skupštine i bilo čega. Prema tome, gospodin Banjac, koji je u afektu napravio jedan lapsus, on se ne može prihvatiti i nema razloga da nastavimo sa radom skupštine.

MIRKO BANJAC

Je li treba nastaviti ili ne?

VITO RAKIĆ

Niste mogli na pauzi zaključiti sjednicu.

MIRKO BANJAC

Balta, je li ovo replika ili nije? Nije, molim vas, nisam gospođi Balti dao riječ pa onda...

RADENKA BALTA

Pošto sam se danas javljala, naravno, neću vas trostruko pozdravljati, ali moram da kažem jedno. Nije mene stid ni međunarodne zajednice, ni OHR-a ni ove Parlamentarne skupštine BiH, nego me je stid mene same kad dozvolim da na ovoj smijuriji od današnje skupštine, koja se održava vukući za rukav poslanike da bi se imao kvorum, znak je nečega drugog, volja za rad, odnosno želja za neradom. Ako možete da se sakrivamo iza nećijih leđa tuđih, ja iza svojih sigurno dozvoliti neću. Rijetke su sjednice, možda jedna zbog smrtnog slučaja da sam bila odsutna. Ja vas lijepo molim, gospodine predsjedavajući, gospodo draga poslanici, gospodo iz međunarodne zajednice, ovo je Zakon koji je jako bitan, bar meni, izbjeglici iz Sarajeva. Ovo je Zakon koji se tiče hiljada, stotina hiljada ljudi BiH. Ovo je Zakon koji će omogućiti nekome da živi kao čovjek, onako kako je naučio do izbijanja ratnih dejstava. Ovo je Zakon koji će omogućiti pojedincima da se vrate u svoje kuće, u svoje stanove i, za razliku od onih koji su naučili da lagodno žive u tri stana, da im se izmakne ta mogućnost korištenja. Ovo je Zakon koji je očito protiv volje socijaldemokrata. Može li jedan poslanik okrenuti, ako ništa, ja sam željela sad da odem, revoltirana, naravno, ovim odnosom prema Parlamentarnoj skupštini BiH. Vi se morate izjasniti da ova skupština radi, to sam danas već jednom pitala ili se kriti iza kulisa, vučenja za rukav kad za šta odgovara kvorum, a kad ne odgovara. Molim vas da se kao poslanici odredite principijelno da li ste za ono. Ja sam za ono što tjeram od početka do kraja. Znači, nikada neću to uraditi nešto što je mimo mene, ali isto tako nemojte da se krijemo iza nekih građanskih stranaka, iza nekih multietničkih stranaka, iza nečega što želimo narodu BiH dobro, pa znate ne postoji. Ne postoji jedinica mjere za ugrožene stanovnike BiH koji su kud koji mili moji. To se odnosi i na tebe, gospodine Malkiću, jer i ti nisi bio jedno vrijeme tu, a očekivali smo taj zakon, pa si došao u zadnji tren. Hvala lijepo.

IVO DIVKOVIĆ

Nisam mislio replicirati, ali moram, dok sam se spremio da izađem već ima razloga. Za gospođu poslanika samo da je podsjetim da smo mi vrlo jasno i glasno rekli da SDP Zakon usaglašen na Vijeću ministara BiH prihvata. Tu nema ništa sporno i tu nema nikakve blokade. Znači, Zakon socijaldemokratima odgovara. Sad ću reći, o tome sam i imao namjeru da izađem. Ja izuzetno poštujem predsjedavajućeg i sve vas ostale personale. Poštujem vaše vrijeme, dajte da se svi međusobno poštujemo. Ovdje su žrtve oni koji dođu na vrijeme na sjednicu i sjede do kraja sjednice. U međuvremenu, određena gospoda poslanici idu, odlaze, vraćaju se, itd., vjerovatno imaju drugih obaveza. Predsjedavajući dozvoljava, i to je njemu na dušu, i zbog toga i ja neću čekati dok se skupi kvorum više, dozvoljava pet pauza da se skupimo. To je pogrešan, po meni, način vođenja sjednice. Ja neću da budem žrtva ovdje i moje vrijeme i nezavršavanje poslova zbog toga što drugi imaju drugih obaveza. Predsjedavajući neka te termine usaglasi sa njima i neka nam zakaže sjednicu kad su ljudi slobodni, ako je to metod, a ja ne mislim da je to metod, ili neka prekine sjednicu kad veći dio poslanika ima nekih drugih obaveza, pa da se svi lijepo razidemo. Mi koji dođemo iz udaljenijih mjesta, mi postajemo zarobljenici zauzetosti određenog broja poslanika. Ja Vas, predsjedavajući, molim i sad Vam kažem

vrlo iskreno, tražim da izađemo sa glasanjem, vezano za Zakon. Ukoliko ne izađete sa prijedlogom brzim za glasanje, izgubit ćete kvorum, jer ću otići i ja i vjerovatno neki drugi, ali nas ne možete optuživati da smo opstruirali donošenje Zakona. Hvala lijepa.

MIRKO BANJAC

Dok izlazi gospođa Muminagić, ja ću samo reći, jer mi je, kao predsjedavajućem upućeno. Nisam očekivao, poslanice Divkoviću, da ćete mene toliko kritikovati, jer smo nas dva zajedno danas bili sami u sali dok smo čekali da drugi dođu. Nisam ni očekivao kritiku zbog moje namjere da usvojimo zakone važne za ovu državu, da ću i zbog te namjere doživjeti kritiku, ali, eto, i to se događa.

MUMINAGIĆ SUADA

Ja bih zamolila kolege poslanike da, ako neki zakon ne možemo da usaglasimo, bilo amandmane, bilo tekst do izjašnjavanja, da ne daju svoje sudove ko opstruira zakon. Ovdje se to već drugi put dešava. SDP je na početku rasprave o ovom zakonu jasno se opredijelila da ga treba donijeti. Prema tome, nema niko prava da kažemo da nećemo i da nismo za donošenje Zakona. Ja to isto mogu reći za svakog od vas, što dajemo onda amandmane ako smo za donošenje zakona da, opstruiramo. Ljudi žele da ono što smatraju da treba da bude riješeno riješe, a isto tako, i mi što smatramo da treba da bude riješeno, dali smo svoje prijedloge. Mi smo se na početku, zaboravili ste, to je bilo poodavno, izjasnili za ovaj zakon. Prema tome, nemate nikakvog prava da te riječi ovdje potežete.

MIRKO BANJAC

Hvala lijepa. Je li replika?

RADENKA BALTA

Ja nisam rekla na takav način kako ste Vi to prezentirali. Tačno je da je bilo tako da smo izgubili kvorum kad je gospodin poslanik Sejfudin Tokić napustio skupštinu. Samo toliko.

MIRKO BANJAC

Molim vas, gospodo poslanici, ja mislim da ste se ispričali, da ste se izreplicirali, da mi damo riječ dopredsjedavajućem Savjeta ministara BiH da kaže stav Savjeta ministara BiH.

NEVEN TOMIĆ:

Dame i gospodo, štovani zastupnici, ja ću samo pokušati da ukratko kažem šta Vijeće ministara BiH, razmatrajući amandmane gospodina Banjca, predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH, u smislu, da kažemo sada, poboljšanja teksta Zakona temeljem njegovih amandmana. U tom smislu, u kontekstu amandmana broj 5., a članka 13. ovoga predloženog zakona, stajalište Vijeća ministara BiH je da stavak 1. u cijelosti ostaje kakav je napisan u Prijedlogu zakona, a da se dodaje stavak 2. koji glasi kao što je to bilo u amandmanu gospodina Banjca. Dakle, "Nadoknadu za imovinu mogu

dobrovoljno izraženom voljom tražiti izbjegla i raseljena lica od nadležnih organa entiteta”.

Što se tiče amandmana koji smo, takođe, uzeli u razmatranje, kao potencijalno razmatranje teksta, to je amandman 10. gdje mi predlažemo sljedeće – da poslije članka 27. dodaje se, dakle, ne nakon ovoga 28., nego nakon članka 27., dodaje se novi članak 28. koji glasi:

“Izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim licima koja dobrovoljno izraze želju za materijalnom nadoknadom imovine, ne može se uskratiti pravo na korištenje privremenog smještaja dok ne ostvare materijalnu nadoknadu za privatnu imovinu”. Dakle, tekst gospodina Banjca.

I dodajemo stavak 2. koji je u duhu ovoga o čemu je govorio gospodin zastupnik Neimarlija, a on glasi ovako:

“Privremeni smještaj se ne može ostvariti korištenjem privatne imovine ili stana na koji postoji stanarsko pravo osoba koje su u statusu raseljenih lica, odnosno izbjeglica iz Bosne i Herecegovine”.

Jasno vam je šta je cilj. Dakle, u tom kontekstu. I onda još sljedeći, normalno, onaj članak 28. postaje članak 29. i tako do kraja Zakona.

MIRKO BANJAC

Možete li mi odgovoriti samo na jedno pitanje. Ja prihvatam Vaše intervencije, da odmah skratim muke, ako imam pravo da prihvatim, jer je već glasano. Zašto ste se oglušili o član 22., jer ste vi bili ti iz Savjeta ministara koji ste u Njujorku potpisali deklaraciju, koja, doslovno, kaže da u statusu rješavanja problema raseljenih lica i izbjeglica će učestvovati Minsitarstvo civilnih poslova i komunikacija i nadležna ministarstva entiteta. Zašto to niste prihvatili? Ništa drugo. Jer postoje ta ministarstva.

NEVEN TOMIĆ:

Ta ministarstva postoje i ona su pomenuta u nekim drugim člancima koja imaju svoje obveze kad je u pitanju osiguranje uvjeta za povratak, zatim finansijski, praćenje zakona, programa itd. A u ovom dijelu se odnosi, prije svega, na organizaciju povratka, komunikaciju sa državama koje su primile ljude, kako da krene taj postupak itd. A normalno, u Zakonu znate da postoji program za povratak izbjeglica koji mi sačinjavamo uz koordinaciju sa entitetskim vladama i resornim ministarstvima. Dakle, oni su uključeni u taj proces, ali kroz taj dio.

PREDSJEDAVALAČI

Dobro. Hvala. Molim vas, ja zaključujem raspravu. Čuli ste predloženi poboljšani tekst Savjeta ministara BiH, a ne moje amandmane. (upadica). Ne, ne, molim vas, to nije tačno. Jer ima promjena u tom tekstu, a ja ne tražim autorsko pravo da se drži. Molim vas, to postaje sastavni dio Zakona gdje su oni predlagači, a ne ja. Molim vas, koliko ima poslanika u sali? 22. Molim vas, ko je za predloženi Zakon sa poboljšanim tekstom?

Za je glasalo 19.

Protiv 1.

Uzdržanih 2.

Molim vas, po entitetima. Republika Srpska, ko je za? 8

Iz Federacije BiH? 11.

Konstatujem da je Zakon o izbjeglim i raseljenim licima, pod onim nazivom kako je naveden, usvojen.

Molim vas, imamo Odluku koju sam ja ponudio u vezi sa ovim zaključkom. Molim Savjet ministara BiH da se izjasni.

NEVEN TOMIĆ:

Kada je u pitanju tekst Odluke, Vijeće ministara BiH prihvata tekst, s tim da se u članku 2., takođe, doda isti onaj stav koji smo dodali, koji obrazlaže šta je privremeni smještaj. Kao što je bilo u Zakonu.

MIRKO BANJAC

Dajte ga pročitajte da i on uđe u stenogram

NEVEN TOMIĆ

On glasi ovako:

“Privremeni smještaj se ne može ostvariti korištenjem privatne imovine ili stana na koji postoji stanarsko pravo raseljenih osoba ili izbjeglica iz Bosne i Hercegovine“.

MIRKO BANJAC

Prihvatam ja poboljšanje teksta, kao predlagač, a oni prihvataju Odluku sa poboljšanjem teksta.

Pitam vas, ko je za Odluku sa poboljšanim tekstom od strane Savjeta ministara BiH?

Za je glasalo 16.

Protiv? Jedan.,

Uzdržanih? Pet.

Hvala.

Po entitetima, Republika Srpska? Ja sam mislio, Malkiću, da ste i Vi iz RS.

Osam je za.

Iz Federacije BiH? Ko je za iz Federacije BiH? (brojači - osam) Ja sam našao devet.

Dajte, molim vas, iz Federacije BiH, ko je ZA?

Osam je glasalo ZA.

Odluka ide na usaglašavanje. Šta možemo, tako je to.

Dobro, prelazimo na sljedeću tačku

Davanje saglasnosti za ratifikaciju Ugovora o zajmu između Evropske zajednice i Bosne i Hercegovine.

Ima li potrebu neko da govori? Nema.

Ko je za? 19.

Ko je protiv? Jedan.

Uzdržana dva.

Molim vas, po entitetima.
Iz Republike Srpske? Ima potrebna većina.
Iz Federacije BiH? 10. Ima potrebna većina.
Hvala vam lijepo.

Konstatujem da je data saglasnost na ratifikaciju Sporazuma o zajmu između Evropske zajednice i Bosne i Hercegovine.

Prelazimo na posljednju tačku

Poslanička pitanja

Ima li poslaničkih pitanja? Nema.
Zaključujem sjednicu, hvala lijepo.

Sjednica je završena u 16.00 sati.